

REPUBLIKA SRPSKA

NACRT

IZBORNI ZAKON REPUBLIKE SRPSKE

Banja Luka, mart 2024. godine

IZBORNI ZAKON REPUBLIKE SRPSKE

GLAVA I OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

(1) Ovim zakonom uređuju se izbor i imenovanje poslanika Narodne skupštine Republike Srpske i delegata Vijeća naroda Republike Srpske, predsjednika i potpredsjednika Republike Srpske, delegata Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Republike Srpske, odbornika skupštine grada, odbornika skupštine opštine, izbor i opoziv gradonačelnika grada i načelnika opštine, izbor članova savjeta mjesne zajednice, imenovanje organa za sprovođenje izbora, zaštita izbornog prava, pravila ponašanja u izbornoj kampanji, finansiranje izborne kampanje, kao i druga pitanja od značaja za sprovođenje ovoga zakona.

(2) Gramatički izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu za označavanje muškog ili ženskog roda podrazumijevaju oba pola.

Član 2.

Pojedini izrazi korišteni u ovom zakonu znače:

- 1) "Politički subjekt" podrazumijeva političku stranku, nezavisnog kandidata, koaliciju ili listu nezavisnih kandidata, ovjerenu za učestvovanje na izborima u skladu sa ovim zakonom.
- 2) "Izborna jedinica" podrazumijeva:
  1. "Osnovnu izbornu jedinicu" koja podrazumijeva opštinu i grad, u kojoj se bira i konstituše ukupan broj predstavnika za opštinski, odnosno gradski nivo vlasti.
  2. "Višečlanu izbornu jedinicu" u kojoj se biraju predstavnici za republički nivo vlasti.
  - 3) "Izborni ciklus" podrazumijeva mandatni period koji se odnosi na određeni nivo vlasti.
- 4) "Izborni prag" podrazumijeva određen procenat osvojenih glasova (važćih glasačkih listića) koji mora osvojiti politički subjekt da bi stekao pravo učestvovanja u raspodjeli mandata.
- 5) "Izborna kampanja" podrazumijeva radnje i postupke u periodu utvrđenom ovim zakonom u kojem politički subjekt na zakonom utvrđen način upoznaje birače i javnost sa svojim programom i kandidatima za predstojeće izbore.
- 6) "Kompenzacioni mandati" podrazumijevaju mandate koji se raspodjeljuju na liste političkih stranaka ili koalicija prema broju dobijenih važćih glasova i služe da kompenzuju nedovoljnu proporcionalnost na nivou Republike Srpske, a koja nastaje sabiranjem rezultata za pojedine višečlane izborne jedinice u Republici.

7) "Parlamentarna stranka" podrazumijeva političku stranku koja je zastupljena u predstavničkim ili zakonodavnim organima vlasti Republike Srpske.

8) "Izborni period" podrazumijeva period od dana raspisivanja izbora do dana potvrđivanja rezultata izbora.

9) "Izborna godina" je period koji se poklapa s kalendarskom godinom u kojoj je predviđeno održavanje izbora.

10) „Birač" je državljanin Republike Srpske i Bosne i Hercegovine sa prebivalištem u Republici Srpskoj ili državljanin Federacije Bosne i Hercegovine i Bosne i Hercegovine sa prebivalištem u Republici Srpskoj, kao i državljanin Republike Srpske i Bosne i Hercegovine sa prebivalištem u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine koji je upisan u Birački spisak Republike Srpske (u daljem tekstu: Birački spisak),

11) "Glasač" je državljanin Republike Srpske i Bosne i Hercegovine sa prebivalištem u Republici Srpskoj ili državljanin Federacije Bosne i Hercegovine i Bosne i Hercegovine sa prebivalištem u Republici Srpskoj, kao i državljanin Republike Srpske i Bosne i Hercegovine sa prebivalištem u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine koji je upisan u Birački spisak,

12) "Pripadnik nacionalne manjine" je dio stanovništva kojem pripada birač, a koji ne pripada ni jednom od konstitutivnih naroda i građanin je istog ili sličnog etničkog porijekla, iste ili slične tradicije, običaja, vjerovanja, jezika, kulture i duhovnosti i bliske ili srodne istorijske prošlosti i drugih karakteristika.

13) "Raseljeno lice" podrazumijeva birača kojem je status raseljenog lica utvrdio nadležni organ uprave za pitanja raseljenih lica u skladu sa zakonom.

14) "Izbjeglo lice" podrazumijeva birača koji ima biračko pravo i živi u inostranstvu u statusu izbjeglog lica iz Bosne i Hercegovine.

15) "Društvene mreže" su internetske ili mobilne platforme koje omogućavaju dvosmjernu interakciju putem sadržaja i komunikacije koje generišu korisnici, odnosno mediji dostupni na određenim platformama dizajniranim da korisnicima omoguće kreiranje sadržaja i interakciju s informacijama i njihovim izvorima.

16) "Govor mržnje" je svaki oblik javnog izražavanja ili govora koji izaziva ili potiče mržnju, diskriminaciju ili nasilje protiv bilo kojeg lica ili grupe lica, na osnovu rase, boje kože, nacionalnosti, pola ili vjere, etničkog porijekla ili bilo koje druge lične karakteristike ili orijentacije koja podstiče na diskriminaciju, neprijateljstvo i nasilje.

17) "Zloupotreba javnih sredstava i resursa", je bilo koje nezakonito korištenje sredstava i resursa Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Federacije Bosne i Hercegovine, Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i jedinica lokalne samouprave, kojim kandidati na izborima i izbornim listama, kao javni ili državni zvaničnici, ili neposredno izabrana lica, raspoložu za potrebe obavljanja službene dužnosti.

18) "Resursi" su, pokretna i nepokretna imovina, kao i svi ljudski resursi javnih institucija koji se koriste u okviru radnog vremena.

19) "Elektronski mediji", su javne i privatne televizijske i radio stanice sa odgovarajućom dozvolom Regulatorne agencije za komunikacije.

20) "Onlajn mediji", su internet portali i druge internetske platforme koje predstavljaju sredstva komunikacije sa ciljem informisanja od javnog interesa.

21) "Štampani mediji", su štampane publikacije, poput npr. novina, tabloida, časopisa, knjiga, pamfleta, a koje predstavljaju sredstva masovne komunikacije sa ciljem informisanja od javnog interesa.

22) „Izborne tehnologije“ su skup informaciono-komunikacionih programa, informaciono-komunikacionih uređaja (kao što su, ali se neograničavaju na čitače otiska prsta,

čitače podataka sa ličnih identifikacionih dokumenata, optičkih skenera, sigurnosnih kamera itd.), metoda i postupaka koji se koriste u izbornom procesu, te druga tehnička oprema.

Član 3.

(1) Sredstva za sprovođenje izbora su sredstva za materijalne troškove i sredstva za naknade za rad organa za sprovođenje izbora.

(2) Sredstva za materijalne troškove su sredstva za obezbjeđenje vršenja ovlašćenja organa za sprovođenje izbora iz čl. 29. i 36. ovog zakona.

(3) Sredstva za sprovođenje izbora obezbeđuju se u budžetu Republike Srpske, grada i opštine zavisno od toga za koji nivo vlasti se sprovode izbori.

Član 4.

(1) U budžetu Republike Srpske obezbeđuju se sredstva za obezbjeđenje vršenja ovlašćenja Republičke izborne komisije Republike Srpske (u daljem tekstu: Republička izborna komisija) iz čl. 29. i 44. stav 5. ovog zakona, kao i nedostajuća sredstva za finansiranje obaveza iz stava 2. ovog člana.

(2) U budžetu grada i opštine obezbeđuju se sredstva za vršenje ovlašćenja gradskih, odnosno opštinskih izbornih komisija iz člana 36. ovog zakona i sredstva za naknade iz člana 35. stav 10. i člana 44. stav 3. ovog zakona.

(3) Republička izborna komisija i gradska, odnosno opštinska izborna komisija, samostalno raspoložu sredstvima za vršenje ovlašćenja i sprovođenje izbora u okviru odobrenog budžeta, i ovlašćene su da odrede način korišćenja sredstava i da sprovode nadzor nad njihovom raspodjelom i korištenjem.

(4) Sredstva za sprovođenje izbora, obezbeđuju se u roku od 15 dana od dana donošenja odluke Republičke izborne komisije o raspisivanju izbora.

(5) Za sprovođenje odredbi st. 1, 2. i 4. ovog člana nadležno je Ministarstvo finansija i organi nadležni za izvršenje budžeta, koji učestvuju u organizovanju izbornog procesa na republičkom i lokalnom nivou.

Član 5.

Kada načelniku opštine, odnosno gradonačelniku, koji je neposredno izabran, prestane mandat u skladu sa zakonom, sredstva za sprovođenje novih izbora obezbeđuju se u budžetu opštine, odnosno grada.

Član 6.

Izbor organa vlasti vrši se na osnovu slobodnih izbora, opšteg i jednakog biračkog prava, neposrednim i tajnim glasanjem, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 7.

(1) Članovima predstavničkih organa izabranih u skladu sa ovim zakonom ne može prestatu mandat, osim u slučajevima utvrđenim članom 15. ovog zakona.

(2) Mandat članova predstavničkih organa izabranih na redovnim izborima traje četiri godine i teče od dana objavljivanja rezultata izbora u "Službenom glasniku Republike Srpske".

(3) Izabrani nosilac mandata, izabran na neposrednim i posrednim izborima, dužan je da potpiše izjavu kojom odbija ili prihvata mandat na obrascu koji propisuje Republička izborna komisija u roku od sedam dana od prijema izjave.

Član 8.

(1) Birač sa navršenih 18 godina života ima pravo da bira i da bude biran (u daljem tekstu: biračko pravo), u skladu sa odredbama ovog zakona.

(2) Da bi ostvario svoje biračko pravo, birač mora biti upisan u Birački spisak, u skladu s ovim zakonom.

Član 9.

(1) Birač, koji ima biračko pravo u skladu s ovim zakonom, ima pravo da glasa lično u opštini, odnosno gradu u kojem imaju prebivalište.

(2) Birač koji živi u inostranstvu i ima biračko pravo, ima pravo da glasa lično (dolaskom na odgovarajuće biračko mjesto u Republici Srpskoj ili u diplomatsko-konzularno predstavništvo Bosne i Hercegovine u inostranstvu) ili poštom (slanjem glasačkog listića poštom) za opštinu, odnosno grad gdje je imao prebivalište prije odlaska u inostranstvo, ako u toj opštini, odnosno gradu ima prijavljeno prebivalište u trenutku podnošenja prijave za glasanje izvan Republike Srpske.

(3) Republička izborna komisija utvrdiće broj i raspored biračkih mjesta u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine prema kriterijumima iz člana 88. ovoga zakona.

(4) Birač, koji ima dvojno državljanstvo u skladu sa članom „I 7D“ Ustava Bosne i Hercegovine, ima pravo da glasa samo ako u Republici Srpskoj ima prebivalište.

Član 10.

(1) Nijedno lice koje je na izdržavanju kazne izrečene od Međunarodnog krivičnog tribunala za bivšu Jugoslaviju (u daljem tekstu: tribunal) i nijedno lice koje je pod optužnicom tribunala, a koje se nije povinvalo naredbi da se pojavi pred tribunalom, ne može biti upisano u Birački spisak, ne može biti kandidat, ni vršiti bilo koju imenovanu, izbornu ni drugu javnu funkciju na teritoriji Republike Srpske.

(2) Ukoliko je u političkoj stranci ili koaliciji na funkciji ili položaju lice iz stava 1. ovog člana, smatra se da politička stranka ili koalicija ne ispunjava uslove za učestvovanje na izborima.

Član 11.

Nijedno lice koje je na izdržavanju kazne koju je izrekao Sud Bosne i Hercegovine, sud Republike Srpske ili sud Federacije Bosne i Hercegovine i sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine ili koje se nije povinvalo naredbi da se pojavi pred Sudom Bosne i Hercegovine, sudom Republike Srpske ili sudom Federacije Bosne i Hercegovine i sudom Brčko distrikta

Bosne i Hercegovine zbog povreda humanitarnog prava, a tribunal je razmatrao njegov dosije prije lišenja slobode i utvrdio da zadovoljava međunarodne pravne standarde, ne može biti upisano u Birački spisak, ne može biti kandidat, ni vršiti bilo koju imenovanu, izbornu ni drugu javnu funkciju na teritoriji Republike Srpske.

Član 12.

Nijedno lice koje je na izdržavanju kazne koju je izrekao sud druge zemlje ili lice koje se nije povinovalo naredbi da se pojavi pred sudom druge zemlje zbog povreda humanitarnog prava, a tribunal je razmatrao njegov dosije prije hapšenja i utvrdio da zadovoljava međunarodne pravne standarde, ne može biti upisano u Birački spisak, ne može biti kandidat, ni imati bilo koju imenovanu, izbornu ni drugu javnu funkciju na teritoriji Republike Srpske.

Član 13.

(1) Sudije redovnih i ustavnih sudova, tužioci i njihovi zamjenici, pravobranioци i njihovi zamjenici, ombudsmeni i njihovi zamjenici, članovi sudova/domova/savjeta za ljudska prava, notari, policijski službenici, glavni revizori i zamjenici glavnog revizora u institucijama Republike Srpske i Bosne i Hercegovine i guverner i viceguverneri Centralne banke Bosne i Hercegovine, pripadnici Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, pripadnici Obavještajno bezbjednosne agencije Bosne i Hercegovine, kao i diplomatski i konzularni predstavnici BiH u inostranstvu, koji imaju diplomatski status u skladu s Bečkom konvencijom o diplomatskim odnosima (iz 1961. godine), mogu se kandidovati za javnu izbornu funkciju samo ako prethodno podnesu ostavku na tu funkciju ili postupe u skladu sa zakonima koji regulišu njihov status.

(2) Ako Republička izborna komisija utvrdi da lice iz stava 1. ovog člana nije podnijelo ostavku na funkciju ili nije postupilo u skladu sa zakonom kojim se reguliše njegov status u periodu od ovjere kandidature do štampanja glasačkih listića izvršiće se uklanjanje imena ovog lica sa ovjerenih kandidatskih listi, a ako se isto utvrdi nakon štampanja glasačkih listića, takvom licu neće biti dodjeljen mandat ako ga osvoji.

(3) Ako delegat u Vijeću naroda Republike Srpske istovremeno ima mandat člana Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Narodne skupštine Republike Srpske, dužan je u roku od tri dana u pisanom obliku obavijestiti Republičku izbornu komisiju za koji se mandat odlučio, čime mu prestaju drugi mandati koje ima.

(4) Ako delegat u Vijeću naroda Republike Srpske stekne pravo na mandat u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Predstavničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Narodnoj skupštini Republike Srpske u skladu sa članom 146. ovog zakona, a u pisanom obliku u roku od tri dana ne obavijestiti Republičku izbornu komisiju o odricanju tog prava, mandat mu neće biti dodijeljen, već će biti dodijeljen sljedećem kvalifikovanom kandidatu s liste iste izborne jedinice u skladu sa članom 144. stav 2. ovog zakona, ako se nakon upita Republičke izborne komisije delegat odluči za korišćenje tog prava, prestaje mu mandat delegata u Vijeću naroda Republike Srpske.

(5) Jedno lice može obavljati najviše jednu neposredno izabranu javnu funkciju ili najviše jednu neposredno i jednu posredno izabranu javnu funkciju, osim ako ovim zakonom nije drugačije regulisano. Nespojivo je istovremeno vršenje javnih funkcija sa vršenjem funkcija u izvršnim organima vlasti, osim u periodu dok se ne konstituišu izvršni organi vlasti

izabrani na redovnim izborima u istom izbornom ciklusu. Nespojivo je istovremeno vršenje više od jedne javne funkcije u izvršnim organima vlasti.

(6) Jedno lice ne može istovremeno vršiti javnu izabranu funkciju u Republici Srpskoj i javnu izabranu ili politički imenovanu funkciju izvan BiH. Nosilac izborne ili politički imenovane funkcije u drugoj državi dužan je, u roku od 48 sati nakon potvrde njegovog mandata u Republici Srpskoj, vratiti jedan od ova dva mandata. Nosilac javne izborne funkcije u Republici Srpskoj, koji je izabran ili imenovan na politički imenovanu funkciju u drugoj državi, dužan je u roku od 48 sati od izbora ili imenovanja u drugoj državi, vratiti mandat u Republici Srpskoj.

(7) Pod izvršnom funkcijom, u smislu ovog člana, podrazumijeva se predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske, članovi Vlade Republike Srpske, gradonačelnik, zamjenik gradonačelnika, načelnik opštine, zamjenik načelnika opštine, rukovodeći službenici koji su imenovani od strane nadležnog organa grada, odnosno opštine, te ostale izvršne funkcije utvrđene zakonom.

Član 14.

(1) Mandat pripada izabranom nosiocu mandata, a ne političkoj stranci, koaliciji ili listi nezavisnih kandidata koja ga je predložila na kandidatskoj listi.

(2) Mandat ne može prestati osim u zakonom predviđenim slučajevima.

(3) Ukoliko izabrani nosilac mandata, u toku trajanja mandata, istupi iz političke stranke, koalicije ili liste nezavisnih kandidata koja je učestvovala na izborima i na čijoj je kandidatskoj listi bio izabrani nosilac mandata, postaje samostalni odbornik, odnosno poslanik.

Član 15.

(1) Izabranom članu organa vlasti na republičkom i lokalnom nivou prestaje mandat prije isteka vremena na koje je izabran:

1) danom podnošenja ostavke,

2) ako je opozvan u skladu sa zakonom,

3) danom smrti,

4) danom pravosnažnosti sudske presude kojom je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od šest mjeseci ili duže,

5) danom pravosnažnosti sudske odluke kojom je oduzeta poslovna sposobnost,

6) danom kada je izabran ili imenovan na funkciju čije je vršenje nespojivo sa funkcijom izabranog člana određenog organa, u skladu sa zakonom,

7) ako odjavi prebivalište sa područja izborne jedinice u kojoj je upisan u Birački spisak i u kojoj je izabran, istekom roka od šest mjeseci od dana odjave prebivališta i

8) ako iz razloga utvrđenih ovim zakonom izgubi pravo da bude biran.

(2) Izabranom članu organa vlasti na republičkom i lokalnom nivou prestaje mandat danom nastupanja nekog od razloga za prestanak mandata utvrđenih zakonom.

(3) Republička izborna komisija donosi odluku o prestanku mandata izabranom članu organa vlasti u roku koji ne može biti duži od 15 dana od dana kada su nastupili razlozi za prestanak mandata, odnosno od saznanja za razlog za prestanak mandata i o tome obavještava organ vlasti u kojem je izabrani član imao mandat.

(4) Ako izabrani član organa vlasti ostavku podnosi, dužan je da je podnese na obrascu koji uputsvom utvrdi Republička izborna komisija.

Član 16.

(1) Kandidati svih političkih stranaka, koalicija, liste nezavisnih kandidata, kao i nezavisni kandidati i drugi učesnici u izbornom procesu, imaju potpunu slobodu da tokom izborne kampanje vrše izborne aktivnosti na teritoriji Republike Srpske.

(2) Nadležni organi obezbjeđuju slobodu kretanja kandidata, pristalica i birača tokom cijelog izbornog procesa.

Član 17.

Nadležni organi ne smiju diskriminisati lica zbog pripadnosti nekoj političkoj stranci ili koaliciji, ili zbog davanja podrške nezavisnom kandidatu ili listi nezavisnih kandidata u skladu sa ovim zakonom.

Član 18.

Prijava za ovjeru za učestvovanje na izborima uključuje izjavu, potpisanu od predsjednika političke stranke, koalicije ili nezavisnog kandidata, da će se ta politička stranka, koalicija ili nezavisni kandidat u svojim aktivnostima pridržavati Opšteg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini i Ustava Republike Srpske, a čiji sadržaj Republička izborna komisija utvrđuje uputsvom.

Član 19.

(1) Izbori na republičkom i lokalnom nivou održavaju se prve nedjelje u oktobru, osim ako se ovaj datum ne podudara s obilježavanjem vjerskog praznika jednog od konstitutivnih naroda Republike Srpske.

(2) Izbore koje nije moguće održati prve nedjelje u oktobru, zbog podudaranja s vjerskim praznikom, Republička izborna komisija zakazuje za nedjelju nakon prve nedjelje u oktobru koja se ne podudara sa vjerskim praznikom.

(3) Republička izborna komisija raspisuje izbore u skladu s ovim zakonom, obavještava sve nadležne organe i javnost o datumu održavanja izbora najmanje 150 dana prije održavanja izbora, osim ako odredbama Glave XV ovog zakona nije drugačije određeno.

(4) Datum izbora u Republici Srpskoj objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srpske“ i sredstvima javnog informisanja.

GLAVA II ORGANI ZA SPROVOĐENJE IZBORA

Član 20.

(1) Organi nadležni za sprovođenje izbora su:

- 1) Republička izborna komisija,
- 2) gradska izborna komisija,
- 3) opštinska izborna komisija,
- 4) birački odbori.

(2) Organi za sprovođenje izbora su nezavisni i nepristrasni u svom radu. Član organa za sprovođenje izbora neće učestvovati u donošenju odluke kada on ili član njegove uže porodice ima u toj stvari finansijski ili neki drugi lični interes, ili ako postoji drugi sukob interesa, koji može dovesti u sumnju njegovu nepristrasnost.

(3) Članovima uže porodice smatraju se članovi porodice u smislu člana 199. stav 2. ovog zakona.

(4) Svi organi vlasti u Republici Srpskoj, u okviru svojih nadležnosti, pružaju stručnu i tehničku pomoć potrebnu za rad organa nadležnih za sprovođenje izbora.

Član 21.

(1) Član organa za sprovođenje izbora je lice sa pravom glasa.

(2) Član Republičke izborne komisije i član gradske, odnosno opštinske izborne komisije je lice sa visokom stručnom spremom i iskustvom u sprovođenju izbora, a član biračkog odbora je lice sa srednjom ili visokom stručnom spremom.

(3) Jedno lice ne može biti član dva organa za sprovođenje izbora. Ako je jedno lice imenovano u više organa za sprovođenje izbora, po sili zakona mu prestaje dužnost u onom organu u kojem je kasnije imenovano.

(4) Republička izborna komisija utvrđuje koji su uslovi potrebni za člana izborne komisije i biračkog odbora u smislu stava 2. ovog člana.

(5) U sastavu organa za sprovođenje izbora obezbjeđuje se zastupljenost polova u skladu sa zakonom koji uređuje oblast ravnopravnosti polova, osim ako se izborna komisija i birački odbor sastoji od tri člana, kada ravnopravna zastupljenost postoji u slučaju kada je jedan od polova zastupljen sa 1/3 od ukupnog broja članova.

(6) Članovi organa za sprovođenje izbora obavezni su da prisustvuju obukama tokom obavljanja mandata u skladu sa planom i programom edukacije koji donosi Republička izborna komisija.

(7) Ukoliko član izborne komisije i biračkog odbora u toku mandata ne prisustvuje obukama iz stava 6. ovog člana, biće razriješen dužnosti.

Član 22.

Sastav organa za sprovođenje izbora treba da bude multietničan, tako da odražava zastupljenost konstitutivnih naroda, uključujući i Ostale, vodeći računa o poslednjem popisu stanovništva.

Član 23.

(1) Za člana gradske, odnosno opštinske izborne komisije ili biračkog odbora ne može biti imenovano lice:

- 1) koje se ne može kandidovati u smislu odredbi čl. 10, 11, i 12. ovog zakona,
- 2) koje je član najvišeg izvršno-političkog organa političke stranke ili koalicije (predsjednik, potpredsjednik, generalni sekretar, sekretar ili član izvršnog odbora ili glavnog odbora),
- 3) koje je nosilac izabranog mandata ili je član izvršnog organa vlasti, osim u slučajevima predviđenim članom 35. stav 5. ovog zakona,
- 4) koje je kandidat za izbore za republički i lokalni nivo vlasti i
- 5) kojem je izrečena kazna za težu povredu ovog zakona ili propisa za koju je lično odgovorno, u posljednje četiri godine, računajući od dana pravosnažnosti odluke.

(2) Republička izborna komisija odlučuje da li težina povrede i lična odgovornost u smislu stava 1. tačke 5) ovog člana čine lice nepodobnim da bude član gradske, odnosno opštinske izborne komisije ili biračkog odbora.

Član 24.

(1) Član gradske, odnosno opštinske izborne komisije imenuje se na mandat od sedam godina.

(2) Član biračkog odbora imenuje se za svake izbore.

Član 25.

(1) Republička izborna komisija je nezavisan organ, koji ima predsjednika i šest članova.

(2) Predsjednika i članove Republičke izborne komisije imenuje Narodna skupština Republike Srpske, na prijedlog Komisije za izbor i imenovanje, u skladu sa ovim zakonom, nakon sprovedenog postupka javne konkurencije, iz reda pravnih stručnjaka sa iskustvom u sprovođenju izbora.

(3) Za člana Republičke izborne komisije ne može biti izabrano lice koje obavlja dužnost u organima političke stranke.

(4) U sastav Republičke izborne komisije imenuju se lica iz sva tri konstitutivna naroda i reda Ostalih, uz uslov da se obezbijedi da je zastupljen najmanje po jedan predstavnik konstitutivnih naroda i reda Ostalih.

(5) Članovi Republičke izborne komisije imenuju se na period od sedam godina.

(6) Sjedište Republičke izborne komisije je u Banjoj Luci.

(7) Republička izborna komisija ima pečat u skladu sa zakonom.

(8) Republička izborna komisija ima internet stranicu na kojoj se objavljuju svi izborni propisi kao i sve druge odluke od značaja za izborni proces i to u roku od 24 časa od donošenja odluke.

(9) Republička izborna komisija podnosi jednom godišnje izvještaj o svom radu Narodnoj skupštini Republike Srpske.

Član 26.

(1) Član Republičke izborne komisije prava iz radnog odnosa ostvaruje u Republičkoj izbornoj komisiji u skladu sa zakonom.

(2) Akt o izboru i stupanju na funkciju i prestanku funkcije člana Republičke izborne komisije donosi Narodna skupština Republike Srpske

(3) Član Republičke izborne komisije ima pravo na platu u skladu sa odlukom Narodne Skupštine Republike Srpske

(4) Na radnopravni status članova Republičke izborne komisije primjenjuju se opšti propisu o radu.

Član 27.

(1) Rad Republičke izborne komisije je javan.

(2) Javnost rada Republičke izborne komisije obezbjeđuje se tako što Republička izborna komisija na internet stranici prenosi svoje sjednice i konferencije za medije i objavljuje zapisnike sa svojih sjednica, obezbjeđuje za sredstva javnog informisanja audio i video signal koji im omogućava da prenose njene sjednice, omogućava zainteresovanim domaćim, stranim i međunarodnim organizacijama i udruženjima da prate njen rad.

(3) Republička izborna komisija donosi poslovnik kojim uređuje svoj način rada.

Član 28.

(1) Za postupke izvršene u okviru prava i dužnosti, a koje su utvrđene ovim i drugim zakonima, članovi Republičke izborne komisije neće biti krivično i građanski odgovorni.

(2) Na imunitet iz stava 1. ovog člana, članovi Republičke izborne komisije mogu se pozvati u bilo koje vrijeme za postupke izvršene u okviru njihovih prava i dužnosti u Republičkoj izbornoj komisiji, ali se on ne može smatrati opštom preprekom za krivično gonjenje ili pokretanje parničnog postupka.

Član 29.

Republička izborna komisija:

- 1) donosi odluku o održavanju neposrednih izbora u Republici Srpskoj, propisanih ovim zakonom,
- 2) donosi podzakonske akte za sprovođenje ovog zakona,
- 3) prati primjenu i daje mišljenja u vezi s primjenom ovog zakona;
- 4) koordiniše, nadgleda i reguliše zakonitost rada gradskih, odnosno opštinskih izbornih komisija i biračkih odbora u skladu s ovim zakonom,
- 5) predlaže budžet za Republičku izbornu komisiju i podnosi izvještaj o izvršenju budžeta Narodnoj skupštini Republike Srpske,

- 6) odgovorna je za tačnost, ažurnost i ukupni integritet Biračkog spiska za teritoriju Republike Srpske,
- 7) obezbjeđuje statističke evidencije razvrstane po polu, starosti, razvrstani po izbornim jedinicama za svaki dio izbornog procesa,
- 8) ovjerava političke stranke, koalicije, liste nezavisnih kandidata i nezavisne kandidate za učestvovanje na republičkom i lokalnom nivou vlasti za neposredne izbore u Republici Srpskoj,
- 9) donosi propise i odgovorna je za blagovremenu distribuciju i bezbjednost primjenjene izborne tehnologije na biračkom mjestu i centrima za brojanje tj. opreme za elektronsko brojanje glasačkih listića-optičkih skenera glasačkih listića, elektronske identifikacije glasača tj. čitača otisaka prstiju, bezbjednosnih kamera i druge odgovarajuće tehničke opreme i izbornog materijala za sprovođenje izbora iz nadležnosti Republičke izborne komisije,
- 10) vrši nabavku i donosi propise za upotrebu bezbjednosnih kamera na biračkim mjestima i u centrima za brojanje kako ne bi došlo do povrede tajnosti biračkog prava,
- 11) potvrđuje i ovjerava kandidatske liste i kandidate za sve nivoe neposrednih i posrednih izbora u Republici Srpskoj obuhvaćenih ovim zakonom,
- 12) odgovorna je za blagovremeno štampanje, distribuciju i bezbjednost glasačkih listića i obrazaca za neposredne izbore na oba nivoa vlasti u Republici Srpskoj,
- 13) utvrđuje sadržaj i formu glasačkih listića za oba nivoa vlasti za neposredne izbore u Republici Srpskoj,
- 14) utvrđuje i potvrđuje rezultate neposrednih i posrednih izbora obuhvaćenih ovim zakonom i ovjerava da su ti izbori provedeni u skladu sa ovim zakonom i upućuje na objavu „Službenom glasniku Republike Srpske“ rezultate neposrednih i posrednih izbora obuhvaćenih ovim zakonom,
- 15) izdaje uvjerenje licima koja su dobila mandat na oba nivoa vlasti neposrednih i posrednih izbora u Republici Srpskoj obuhvaćenih ovim zakonom,
- 16) obavještava gradsku, odnosno opštinsku izbornu komisiju ili birački odbor ili bilo koji drugi organ nadležan za sprovođenje izbora u slučaju da ne postupaju u skladu s odredbama ovog zakona, ili da ih krše, i nadležnom organu nalaže preduzimanje odgovarajućih mjera,
- 17) upućuje na objavu u „Službenom glasniku Republike Srpske“ propise i izborne rezultate neposrednih i posrednih izbora u Republici Srpskoj obuhvaćenih ovim zakonom, informacije za birače, te ostale informacije neophodne za sprovođenje ovog zakona,
- 18) obavlja sve izborne aktivnosti za izbor predsjednika i potpredsjednika Republike Srpske i poslanika Narodne skupštine Republike Srpske,
- 19) donosi odluku o prestanku mandata izabranog funkcionera na republičkom i lokalnom nivou vlasti, a kada je potrebno, utvrđuje da li je izabrani funkcioner koji je podnio ostavku, to učinio svojom voljom,
- 20) provjerava odluku nadležnog organa o prestanku mandata izabranog zvaničnika opozivom, kako bi se obezbijedilo da je mandat izabranog zvaničnika prestao u skladu s ovim zakonom,
- 21) podnosi godišnji izvještaj Narodnoj skupštini Republike o sprovođenju izbora u Republici Srpskoj, provođenju ovog zakona i inicira njegove izmjene,

- 22) donosi opšte akte za opoziv gradonačelnika i načelnika opštine, sprovodi postupak za opoziv gradonačelnika i načelnika opštine prije isteka mandata, nadzire postupak opoziva i odgovara za zakonito sprovođenje tog postupka,
- 23) pruža stručnu pomoć skupštini opštine, odnosno grada i organima za sprovođenje postupka za opoziv,
- 24) donosi akte kojima se utvrđuju kriterijumi za raspodjelu sredstava za finansiranje izborne kampanje,
- 25) donosi akte kojima uređuje unutrašnju organizaciju i način svog rada, na koje saglasnost daje Narodna skupština Republike Srpske i
- 26) obavlja sve druge poslove utvrđene zakonom.

Član 30.

Republička izborna komisija poništava izbore u izornoj jedinici ili na nekom biračkom mjestu, ako ustanovi da je za vrijeme glasanja, ručnog brojanja i elektronskog brojanja glasačkih listića došlo do nepravilnosti koje mogu uticati na rezultate izbora.

Član 31.

(1) Administrativno-tehničke i stručne poslove za Republičku izbornu komisiju obavlja Sekretarijat Republičke izborne komisije kojeg osniva Republička izborna komisija.

(2) Sekretarijat Republičke izborne komisije ima generalnog sekretara kojeg imenuje Republička izborna komisija po postupku i na način utvrđen zakonom.

(3) Republička izborna komisija donosi pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Republičke izborne komisije i Sekretarijata Republičke izborne komisije, uz prethodnu saglasnost Narodne Skupštine Republike Srpske.

(4) Na radno-pravni status zaposlenih u Sekretarijatu Republičke izborne komisije primjenjuje se zakon koji uređuje status državnih službenika i namještenika.

Član 32.

U gradovima koji nemaju u svom sastavu više opština izbor za gradske organe sprovodi gradska izborna komisija.

Član 33.

(1) U gradovima koji u svom sastavu imaju više opština, izbore za gradske organe sprovodi gradska izborna komisija.

(2) Komisija iz stava 1. ovog člana broji pet članova koje imenuje skupština grada uz saglasnost Republičke izborne komisije.

(3) Predsjednika gradske izborne komisije biraju članovi komisije.

Član 34.

Komisija iz člana 33. ovog zakona obavlja sljedeće poslove:

- 1) koordiniše rad opštinskih izbornih komisija u vezi izbora gradskih organa,
- 2) dostavlja rezultate izbora Republičkoj izornoj komisiji i

3) obavlja i druge poslove utvrđene ovim zakonom i u skladu sa podzakonskim propisima koje donosi Republička izborna komisija.

Član 35.

(1) Gradska, odnosno opštinska izborna komisija sastoji se od tri, pet ili sedam članova, a broj članova utvrđuje Republička izborna komisija prema broju birača registrovanih u Biračkom spisku i veličini grada, odnosno opštine.

(2) Gradska, odnosno opštinska izborna komisija može imati sekretara gradske, odnosno opštinske izborne komisije za obavljanje administrativno-tehničkih poslova.

(3) Republička izborna komisija može koristiti i druge kriterijume koje odredi pri utvrđivanju broja članova gradske odnosno opštinske izborne komisije.

(4) Gradska, odnosno opštinska izborna komisija ima pečat u skladu sa zakonom.

(5) Član gradske, odnosno opštinske izborne komisije može biti: predsjednik ili sudija redovnog suda, lice zaposleno u republičkim organima uprave, organima jedinice lokalne samouprave kao i drugo lice, ako ispunjava uslove određene članom 21. st. 1. i 2., a nemaju smetnji iz člana 23. stav 1. ovog zakona.

(6) Članove gradske, odnosno opštinske izborne komisije imenuje skupština grada, odnosno opštine, uz saglasnost Republičke izborne komisije, na osnovu javnog konkursa po proceduri koju utvrđuje pravilnikom Republička izborna komisija.

(7) Članove gradske, odnosno opštinske izborne komisije razrješava skupština grada, odnosno opštine, uz saglasnost Republičke izborne komisije.

(8) Član gradske, odnosno opštinske izborne komisije ne može biti zastupnik, odnosno punomoćnik političkog subjekta koji učestvuje na izborima, niti lice koje je pravosnažnom sudskom presudom osuđeno na kaznu zatvora u trajanju od šest mjeseci ili duže;

(9) Skupština grada, odnosno opštine imenuje predsjednika iz reda članova gradske, odnosno opštinske izborne komisije iz stava 5. ovog člana, uz saglasnost Republičke izborne komisije;

(10) Članovi izbornih komisija osnovne izborne jedinice imaju pravo na stalnu mjesečnu naknadu za svoj rad, a visinu naknade za članove izbornih komisija utvrđuje Republička izborna komisija odlukom, tako da se u izbornom periodu ona isplaćuje najviše u visini isplaćenog odborničkog dodatka, u toj osnovnoj izornoj jedinici, a izvan izbornog perioda 30% od tog iznosa.

Član 36.

Gradska, odnosno opštinska izborna komisija:

- 1) nadgleda i kontroliše rad Centra za birački spisak iz člana 53. ovog zakona,
- 2) određuje biračka mjesta na području grada, odnosno opštine za glasanje na republičkom i lokalnom nivou vlasti,
- 3) provodi postupak imenovanja, imenuje i obučava članove biračkog odbora,
- 4) brine o bezbjednosti i dostavi biračkim odborima izbornog materijala za glasanje na republičkom i lokalnom nivou vlasti,
- 5) obavještava birače o svim informacijama neophodnim za sprovođenje izbora, u skladu sa pravilnikom Republičke izborne komisije,
- 6) odgovorna je za uređenje biračkog mjesta i druge tehničke pripreme za izbore,

7) odgovorna je za pravilno brojanje glasačkih listića na biračkim mjestima u gradskim, odnosno opštinskim centrima za brojanje,

8) odgovorna je za pravilno ručno i brojanje glasačkih listića upotrebom izborne tehnologije na biračkim mjestima, pravilno objedinjavanje utvrđenih izbornih rezultata sa biračkih mjesta u gradskim, odnosno opštinskim centrima za brojanje i unos izbornih rezultata u aplikaciju informacionog izbornog sistema,

9) objedinjuje rezultate izbora sa svih biračkih mjesta u gradu, odnosno opštini, posebno za svaki organ za koji je vršen izbor i dostavlja ih Republičkoj izbornoj komisiji,

10) obezbeđuje da sve liste kandidata za skupštinu grada, odnosno opštine budu sastavljene u skladu sa ovim zakonom i dostavlja ih na odobrenje Republičkoj izbornoj komisiji,

11) vrši nadzor nad sprovođenjem izbora Savjeta mjesne zajednice (u daljem tekstu: Savjet) i

12) obavlja druge poslove u skladu sa zakonom i propisima Republičke izborne komisije.

Član 37.

(1) U sastav gradske, odnosno opštinske izborne komisije, imenuju se lica iz sva tri konstitutivna naroda i reda Ostalih, uz uslov da se obezbijedi da je zastupljen najmanje po jedan predstavnik konstitutivnih naroda i iz reda Ostalih.

(2) U sastavu gradske, odnosno opštinske izborne komisije nastojaće se obezbijediti zastupljenost polova u skladu sa zakonom koji uređuje oblast ravnopravnosti polova, osim ako se izborna komisija sastoji od tri člana kada ravnopravna zastupljenost postoji u slučaju kada je jedan od polova zastupljen sa 1/3 od ukupnog broja članova.

Član 38.

(1) U slučaju da član gradske, odnosno opštinske izborne komisije podnese ostavku, umre, bude spriječen obavljati funkciju, bude razriješen sa funkcije člana komisije ili ne može biti član izborne komisije ili biračkog odbora u smislu člana 23. stav 1. ovog zakona, novi član tog organa imenuje se na način i postupkom kako je propisano članom 35. stav 6. ovog zakona.

(2) Imenovanje novog člana gradske, odnosno opštinske izborne komisije vrši se u roku koji ne može biti duži od 30 dana od dana prestanka mandata prethodnog člana, a u izbornom periodu skupština opštine imenuje zamjenskog člana gradske, odnosno opštinske izborne komisije, bez sprovođenja postupka izbora propisanog u članu 35. stav 6. ovog zakona, najkasnije u roku od sedam dana od dana prestanka mandata iz stava 1. ovog člana.

(3) Ako se ne izvrši imenovanje novog člana gradske, odnosno opštinske izborne komisije u roku od 30 dana, Republička izborna komisija može izvršiti imenovanje novog člana gradske, odnosno opštinske izborne komisije.

(4) Ako se ne izvrši imenovanje novog ili zamjenskog člana gradske, odnosno opštinske izborne komisije u zakonskom roku, Republička izborna komisija može izvršiti njihovo imenovanje.

(5) Mandat zamjenskog člana iz stava 2. ovog člana traje do izbora novog člana, po postupku propisanom članom 35. stav 6. ovog zakona.

(6) Ukoliko članu izborne komisije mandat ističe u izbornom periodu, mandat mu se produžava do isteka izbornog perioda, odnosno do potvrđivanja rezultata izbora, nakon čega

će se izvršiti imenovanje novog člana izborne komisije po postupku propisanom u ovom zakonu.

Član 39.

(1) Ako je član gradske, odnosno opštinske izborne komisije odsutan iz neopravdanih razloga, onemogućava rad komisije ili krši odredbe ovog zakona ili druge propise, skupština opštine uz prethodno pribavljenu saglasnost Republičke izborne komisije, odnosno Republička izborna komisija može razriješiti tog člana.

(2) Republička izborna komisija, u skladu s članom 35. stav 6. ovog zakona, imenuje novog člana gradske, odnosno opštinske izborne komisije.

(3) Ako je član gradske, odnosno opštinske izborne komisije duže odsutan iz opravdanih razloga, imenuje se novi član gradske, odnosno opštinske izborne komisije koji za vrijeme odsustva zamjenjuje imenovanog člana gradske, odnosno opštinske izborne komisije.

(4) Kao opravdani razlozi odsustva iz stava 3. ovog člana podrazumijevaju se bolest, školovanje, stručno usavršavanje kao i drugi razlozi koje cijeni organ nadležan za imenovanje gradske, odnosno opštinske izborne komisije.

Član 40.

(1) Sjednice gradske, odnosno opštinske izborne komisije su javne, osim ako nije drugačije određeno propisima Republičke izborne komisije.

(2) Gradska, odnosno opštinska izborna komisija dužna je obezbijediti da javnost bude blagovremeno obaviještena o održavanju njenih sjednica.

Član 41.

Republička izborna komisija, gradske, odnosno opštinske izborne komisije i birački odbori, donose odluke natpolovičnom većinom od ukupnog broja članova, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 42.

(1) Birački odbor sastoji se od tri ili pet članova od kojih je jedan predsjednik.

(2) Predsjednik i članovi biračkog odbora imaju zamjenike.

(3) Predsjednika i članove biračkog odbora kao i njihove zamjenike imenuje gradska, odnosno opštinska izborna komisija najkasnije u roku od 30 dana prije dana održavanja izbora.

(4) Na odluku gradske, odnosno opštinske izborne komisije o imenovanju predsjednika, članova biračkih odbora i njihovih zamjenika može se izjaviti prigovor gradskoj, odnosno opštinskoj izbornoj komisiji u roku od 24 časa od dana donošenja odluke.

(5) Gradska, odnosno opštinska izborna komisija dužna je da u roku od 48 časa od prijema prigovora odluči o prigovoru,

(6) Na odluku gradske, odnosno opštinske izborne komisije, kojom je odlučeno o prigovoru, može se izjaviti žalba Republičkoj izbornoj komisiji u roku od 24 časa od prijema odluke o prigovoru.

(7) Republička izborna komisija dužna je da u roku od 48 časova od prijema žalbe odluči o prigovoru i odluka Republičke izborne komisije po žalbi je konačna.

(8) Ako gradska, odnosno opštinska izborna komisija ne imenuje članove biračkog odbora i njihove zamjenike u roku iz stava 3. ovog člana, članove biračkog odbora i njihove zamjenike imenovaće Republička izborna komisija.

(9) Zabranjena je zloupotreba zakonskog prava na učešće u radu biračkog odbora fiktivnim predstavljanjem kako je propisano članom 133. stav 2. ovog zakona.

Član 43.

(1) Politička stranka koja je članica koalicije ili nezavisni kandidat koji je član liste nezavisnih kandidata nema pravo u izbornoj jedinici, u kojoj učestvuje na izborima, samostalno učestvovati u postupku žrijebanja i imenovanja za članove biračkog odbora.

(2) Politička stranka koja je članica više ovjerenih koalicija za republičke i lokalne organe vlasti ima pravo učestvovanja u postupku žrijebanja u sklopu koalicije koja je ovjerena za viši organ za koji se sprovede izbori.

(3) Politički subjekt u izbornoj jedinici u kojoj ima ovjerenu kandidatsku listu ili kandidata za učestvovanje na izborima u skladu s ovim zakonom ima pravo da učestvuje u postupku žrijebanja za dodjelu mjesta u biračkom odboru.

(4) Postupak žrijebanja iz stava 3. ovog člana obavlja gradska, odnosno opštinska izborna komisija u roku koji ne smije biti kraći od 60 dana prije dana održavanja izbora.

(5) Nakon izvršenog žrijebanja, a najkasnije u roku od sedam dana, politički subjekt koji je učestvovao u žrijebanju dostaviće gradskoj, odnosno opštinskoj izbornoj komisiji imena kandidata za članove biračkog odbora u kojem su osvojili mjesto putem žrijeba.

(6) Ako politički subjekt ne dostavi imena kandidata za članove biračkog odbora u roku iz stava 5. ovog člana, smatraće se da je odustao od dodijeljenog mjesta u biračkom odboru, ili je broj kandidata za članove biračkog odbora predloženih od ovjerene političke stranke manji od broja članova biračkog odbora, gradska, odnosno opštinska izborna komisija samostalno će imenovati članove biračkog odbora, vodeći računa o multietničkom sastavu biračkog odbora, gdje je to moguće.

(7) Postupak žrijebanja provodi se u skladu sa uputstvom koje donosi Republička izborna komisija.

(8) Samo jedan predstavnik jednog političkog subjekta može biti u sastavu jednog biračkog odbora.

Član 44.

(1) Kandidati koji su imenovani za predsjednike i zamjenike predsjednika biračkih odbora obavezni su da pohađaju posebnu obuku za rad u biračkom odboru koju organizuje gradska, odnosno opštinska izborna komisija.

(2) Gradska, odnosno opštinska izborna komisija, nakon izvršene provjere znanja, kandidatima koji su položili provjeru znanja, dodjeljuje sertifikate za predsjednike i zamjenike predsjednika biračkih odbora.

(3) Predsjednici i zamjenici predsjednika biračkih odbora koji su dobili sertifikat iz stava 2. ovog člana dužni su učestvovati u obuci članova biračkih odbora, koju organizuje gradska, odnosno opštinska izborna komisija.

(4) Gradska, odnosno opštinska izborna komisija, nakon izvršene provjere znanja, kandidatima koji su položili provjeru znanja, dodjeljuje sertifikate za članove biračkih odbora i njihovim zamjenicima.

(5) Članovi biračkih odbora imaju pravo na naknadu za svoj rad, a Odluku o visini ove naknade donosi gradska, odnosno opštinska izborna komisija.

(6) Za sprovođenje svih izbora odluku o visini naknade za rad članova biračkih odbora donosi Republička izborna komisija.

Član 45.

(1) Birački odbor neposredno rukovodi radom biračkog mjesta, obezbjeđuje pravilnost i tajnost glasanja i evidentira rezultate glasanja na biračkom mjestu.

(2) Predsjednik biračkog odbora obezbjeđuje da se proces glasanja na biračkom mjestu odvija nesmetano, u skladu s odredbama Glave V i VII ovog zakona.

GLAVA III BIRAČKI SPISAK

Član 46.

(1) Birački spisak je evidencija o biračima koji imaju biračko pravo u skladu sa ovim zakonom.

(2) Birački spisak formira se, vodi i koristi za potrebe organizacije i sprovođenje izbora na republičkom i lokalnom nivou vlasti u skladu sa ovim zakonom, za sprovođenje referenduma na republičkom i lokalnom nivou vlasti i za sprovođenje opoziva izabranog gradonačelnika, odnosno načelnika opštine.

(3) Birački spisak i izvod iz Biračkog spiska su javni, dostupni na internet stranici Republičke izborne komisije i centru za birački spisak u gradu, odnosno opštini.

(4) Pravo uvida u Birački spisak ostvaruje se u skladu sa ovim zakonom.

(5) Političkim subjektima koji su ovjereni za učestvovanje na izborima i kojima je ovjerena kandidatska lista za učestvovanje na izborima u skladu sa ovim zakonom obezbjeđuje se na njihov zahtjev, izvod iz Biračkog spiska za nivo vlasti odnosno izbornu jedinicu u kojoj učestvuju na izborima, u elektronskoj obliku ili u ispisu.

Član 47.

(1) Birački spisak je jedinstven, stalan i redovno se ažurira.

(2) U Birački spisak upisuju se državljani Republike Srpske i Bosne i Hercegovine koji:

1) su navršili 18 godina,

2) će na dan održavanja izbora navršiti 18 godina,

3) imaju biračko pravo u skladu sa ovim zakonom, a žive privremeno u inostranstvu i

4) raseljena i izbjegla lica koja imaju biračko pravo u skladu sa članom 234. ovog zakona.

(3) Birački spisak ne sadrži ime birača kome je pravosnažnom odlukom nadležnog organa oduzeta poslovna sposobnost.

(4) Ako je lice iz stava 3. ovog člana upisano u Birački spisak, brisaće se, a ako se licu pravosnažnom odlukom nadležnog organa vrati poslovna sposobnost, biće upisano u Birački spisak.

Član 48.

(1) Birački spisak sačinjava se i vodi na osnovu podataka i službenih evidencija o prebivalištu i boravištu birača koje vodi Ministarstvo unutrašnjih poslova u skladu sa zakonom, te evidencije knjiga državljana koje vodi Ministarstvo uprave i lokalne samouprave za potrebe gradova i opština.

(2) U Birački spisak se, po zahtjevu, upisuju podaci o biračima koji žive u inostranstvu i podaci o biraču koji ima prebivalište u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine.

Član 49.

(1) Birački spisak vodi se i obrađuje u elektronskoj formi.

(2) Evidenciji Biračkog spiska ili njegovim izvodima pristupa se i podaci se obrađuju istom metodologijom i upotrebom istog kompjuterskog programa, na svim mjestima na kojima se obavljaju poslovi obrade i pribavljaju podaci za potrebe vođenja Biračkog spiska.

(3) Evidencija Biračkog spiska obrađuje se i vodi upotrebom kompjuterske obrade podataka, po jedinstvenoj metodologiji i programu čiji se sadržaj i način korišćenja utvrđuje između nadležnog organa i Republičke izborne komisije.

Član 50.

(1) Birački spisak vodi se po službenoj dužnosti.

(2) Republička izborna komisija vodi Birački spisak za teritoriju Republike Srpske na osnovu evidencije nadležnog organa koji vodi registar građana u skladu sa zakonima koji regulišu predmetnu oblast, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

(3) Nadležni organ iz stava 2. ovog člana održava i odgovoran je za cjelokupnu tehničku obradu svih podataka značajnih za evidenciju Biračkog spiska (u daljem tekstu: organ za tehničko održavanje evidencije Biračkog spiska).

(4) Nadležnom organu koji vodi evidencije o biračima u skladu sa zakonima kojima se uređuje jedinstveni matični broj, prebivalište i boravište, lična karta, podatke o smrti građana starijih od 18 godina i o odricanju od državljanstva birača, dostavlja nadležna matična služba.

(5) Organu za tehničko održavanje evidencije Biračkog spiska, podatke u skladu sa zakonom kojim se uređuje centralna evidencija i razmjena podataka kao i sa odredbama zakona iz stava 4. ovog člana dostavlja Ministarstvo unutrašnjih poslova.

(6) Organu za tehničko održavanje evidencije Biračkog spiska podatke dostavljaju:

1) gradske, odnosno opštinske izborne komisije o biračkim mjestima i

2) Republička izborna komisija i gradske, odnosno opštinske izborne komisije o promjenama biračke opcije.

(7) Za tačnost i ažurnost podataka potrebnih za izradu Biračkog spiska odgovoran je organ nadležan za vođenje službenih evidencija o tim podacima.

(8) Nadležne matične službe dužne su da nadležnom organu uprave koji vodi službene evidencije o jedinstvenom matičnom broju, prebivalištu i boravištu državljana Republike Srpske i Bosne i Hercegovine dostavi sve promjene koje utiču na ažurnost Biračkog spiska u pisanoj formi najkasnije u roku od sedam dana od dana kada je promjena nastala.

(9) Nadležni organi uprave koji vode službene evidencije o jedinstvenom matičnom broju, prebivalištu i boravištu birača odgovorni su za ažurnost i ispravnost navedene evidencije, te su dužni da čuvaju spise dokumenata, javnih isprava i zahtjeva građana na

osnovu kojih se vodi i ažurira Birački spisak i da na zahtjev Republičke izborne komisije, obezbijede pristup i uvid u ove dokumente.

Član 51.

(1) Republička izborna komisija odgovorna je za tačnost, ažurnost i ukupni integritet Biračkog spiska.

(2) Republička izborna komisija u vođenju Biračkog spiska:

1) obavještava nadležne organe o uočenim nedostacima i preduzima mjere i radnje radi otklanjanje nepravilnosti i uspostavljanja tačnosti i ažurnosti Biračkog spiska,

2) izrađuje izvode iz Biračkog spiska za raseljena lica Republike Srpske i Bosne i Hercegovine ,

3) izrađuje izvode iz Biračkog spiska za birače koji glasaju izvan Republike Srpske i Bosne i Hercegovine,

4) vodi posebne evidencije o licima kojima je po osnovu zakona oduzeto pravo da glasaju i

5) zaključuje i potvrđuje konačne izvode iz Biračkog spiska koji se koristi za izbore.

(3) Izrada izvoda iz Biračkog spiska za birače iz stava 2. tačka 2) ovog člana vrši se na osnovu podataka koje dostavljaju nadležni organi i podataka koje dostavljaju građani u skladu sa ovim zakonom.

(4) Izrada izvoda iz Biračkog spiska za birače iz stava 2. tačka 3) ovog člana vrši se na osnovu podataka koje ima Republička izborna komisija i podataka koje dostavljaju građani koji glasaju izvan Republike Srpske i Bosne i Hercegovine.

(5) Nadležni organi iz st. 3 i 4. ovog člana odgovorni su za tačnost, ažurnost i blagovremeno dostavljanje podataka koji su potrebni za izradu izvoda iz Biračkog spiska.

(6) Republička izborna komisija pravilnikom utvrđuje :

1) rokove i način za zaključivanje i potvrđivanje konačnog Biračkog spiska i

2) rokove za dostavljanje podataka o promjenama u evidencijama raseljenih lica i evidenciji državljana koji glasaju u inostranstvu.

Član 52.

(1) Na osnovu podataka sadržanih u evidenciji Biračkog spiska, Republička izborna komisija za svaku osnovnu izbornu jedinicu izrađuje izvod iz Biračkog spiska koji sadrži podatke o svim biračima sa pravom glasa za tu osnovnu izbornu jedinicu, koji se gradskoj, odnosno opštinskoj izornoj komisiji dostavlja najkasnije u roku od 20 dana prije dana održavanja izbora.

(2) Izvod iz Biračkog spiska vodi se prema mjestu prebivališta birača i to po biračkim mjestima.

(3) Republička izborna komisija može utvrditi izvod iz Biračkog spiska i za druge izborne jedinice za koje se sprovode određeni izbori, za potrebe sprovođenja postupka opoziva izabranog lica u skladu sa odredbama ovog zakona, na osnovu podataka sadržanih u Biračkom spisku.

(4) Birač se nalazi u jednom izvodu iz Biračkog spiska, za jednu osnovnu izbornu jedinicu i na jednom biračkom mjestu.

Član 53.

(1) U svakom gradu, odnosno opštini nadležni gradski, odnosno opštinski organ uspostavlja Centar za birački spisak.

(2) Nadležni gradski, odnosno opštinski organ obučava osoblje Centra za birački spisak, u saradnji sa gradskom odnosno opštinskom izbornom komisijom.

(3) Centar za birački spisak:

1) pruža tehničku pomoć opštinskoj izbornoj komisiji u određivanju biračkih mjesta na teritoriji grada, odnosno opštine i raspoređivanju birača po biračkim mjestima,

2) ažurira podatke iz tačke 1) ovog stava u skladu sa promjenom broja birača i propisima Republičke izborne komisije,

3) obezbjeđuje uvid u izvod iz Biračkog spiska na teritoriji svog grada, odnosno opštine,

4) obezbjeđuje podatke za Birački spisak koji su utvrđeni propisima Republičke izborne komisije,

5) pruža tehničku pomoć gradskoj, odnosno opštinskoj izbornoj komisiji u vezi sa zahtjevima i prigovorima birača koji se odnose na izvod iz Biračkog spiska i

6) obavlja i druge poslove koje mu odredi Republička izborna komisija i Gradska odnosno opštinska izborna komisija, u skladu sa aktima Republičke izborne komisije.

(4) Centar za birački spisak vodi evidenciju podnesenih zahtjeva i prigovora iz stava 3. t. 4) i 5) ovog člana i dužan je da čuva dokumentaciju priloženu uz te zahtjeve i prigovore.

(5) Republička izborna komisija pravilnikom uređuje način rada, odgovornost za rad, rok za uspostavljanje Centra za birački spisak i sva druga pitanja značajna za njegov rad.

Član 54.

(1) Birač koji ima biračko pravo u skladu s ovim zakonom upisuje se u Birački spisak za osnovnu izbornu jedinicu gdje ima prijavljeno prebivalište u Republici Srpskoj, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

(2) Birač koji ima biračko pravo u skladu s ovim zakonom i živi u inostranstvu upisuje se u Birački spisak za osnovnu izbornu jedinicu gdje je imao prijavljeno prebivalište u Republici Srpskoj prije odlaska u inostranstvo.

(3) Birač koji ima biračko pravo u skladu s ovim zakonom i koji ima status izbjeglog lica, utvrđen od nadležnog organa, upisuje se u Birački spisak za osnovnu izbornu jedinicu u kojoj je imao prebivalište u skladu sa odredbama člana 234. ovog zakona.

(4) Birač koji ima biračko pravo u skladu s ovim zakonom i koji ima status raseljenog lica upisuje se u Birački spisak za osnovnu izbornu jedinicu na osnovu izražene biračke opcije, u skladu sa odredbama člana 234. ovog zakona.

(5) Zahtjev za određivanje ili promjenu biračke opcije u smislu stava 4. ovog člana podnosi lično podnosilac zahtjeva u roku i na obrascima koje određuje i propisuje uputstvom Republička izborna komisija.

(6) Ako birač ne podnese zahtjev za određivanje ili promjenu biračke opcije u smislu stava 5. ovog člana biće upisan u Birački spisak za osnovnu izbornu jedinicu u kojoj je bio upisan na posljednjim izborima, ako nije uopšte bio upisan u Birački spisak, biće upisan u Birački spisak za osnovnu izbornu jedinicu u kojoj je imao prebivalište prema posljednjem popisu stanovništva.

Član 55.

(1) Evidencija Biračkog spiska sadrži sljedeće podatke o biračima koji imaju biračko pravo:

- 1) prezime i ime i ime jednog roditelja,
- 2) datum rođenja,
- 3) jedinstveni matični broj,
- 4) biometrijski podaci otiska prstiju,
- 5) pol,
- 6) naziv grada, odnosno opštine gdje birač ima prebivalište ili boravište,
- 7) adresa prebivališta odnosno boravišta (ulica, kućni broj i mjesto),
- 8) naziv grada, odnosno opštine odnosno izborne jedinice za koju lice ima pravo glasa,
- 9) biračka opcija,
- 10) biračko mjesto,
- 11) datum prijave prebivališta ili boravišta i
- 12) rubrika "napomena".

(2) Na osnovu elektronske evidencije Biračkog spiska, sačinjavaju se izvodi iz Biračkog spiska.

(3) Formu i sadržaj izvoda iz Biračkog spiska koji se koriste za sprovođenje izbora Republička izborna komisija utvrđuje pravilnikom.

Član 56.

Objavljivanje podataka iz Biračkog spiska i stavljanje sadržaja na uvid javnosti vrši se u skladu sa zakonom koji reguliše zaštitu ličnih podataka.

Član 57.

(1) Prebivalište je grad, odnosno opština u kojoj se birač nastanio sa namjerom da tu stalno živi i gdje je prijava prebivališta izvršena u skladu sa zakonom kojim se uređuje prebivalište i boravište birača.

(2) Za birača koji ima status raseljenog ili izbjeglog lica prebivalište je mjesto boravka u kojem je imao prebivalište prema posljednjem popisu stanovništva.

Član 58.

(1) Birač koji promijeni prebivalište u periodu od 45 dana prije održavanja izbora do dana održavanja izbora naći će se na izvodu iz Biračkog spiska na redovnom biračkom mjestu u gradu, odnosno opštini u kojoj je imao prebivalište do dana promjene prebivališta.

(2) Nadležni organ uprave koji vodi evidenciju o promjenama prebivališta i boravišta vrši provjeru tačnosti podataka o promjeni prebivališta i boravišta, o čemu se sačinjava službeni izvještaj.

Član 59.

(1) Upis u Birački spisak vrše nadležni organi u skladu sa odredbama člana 50. ovog zakona.

(2) Svaki birač ima pravo da izvrši uvid u izvod iz Biračkog spiska i da zahtijeva njegove ispravke ako se radi o ispravci njegovih ličnih podataka.

(3) Zahtjev za ispravku ličnih podataka u Biračkom spisku se podnosi u pisanom obliku organu iz stava 5. ovog člana.

(4) Lični podaci u smislu stava 2. ovog člana su podaci iz člana 55. stav 1. t. 1), 2), 3), 5) i 10) ovog zakona.

(5) Ispravke ličnih podataka u Biračkom spisku vrše se kod nadležnog republičkog organa uprave koji je odgovoran za vođenje evidencija o tim podacima.

Član 60.

Republička izborna komisija donosi pravilnik kojim utvrđuje način i postupak izrade izvoda iz biračkog spiska za birače koji su vezani za domove zbog starosti, bolesti ili invaliditeta i koji se nalaze u kazнено-popravnim ustanovama ili drugim ustanovama, a imaju pravo da glasaju na izborima.

Član 61.

(1) Birač koji živi u inostranstvu, a koji ima biračko pravo u skladu s ovim zakonom i upisan je u Birački spisak, da bi se nalazio u izvodu iz Biračkog spiska za glasanje u inostranstvu, dužan je da za svake izbore podnese prijavu Republičkoj izbornoj komisiji.

(2) Prijava iz stava 1. ovog člana mora biti primljena prije roka koji utvrdi Republička izborna komisija u periodu nakon raspisivanja izbora.

(3) Podnosilac prijave iz stava 1. ovog člana uz ispunjenu prijavu, koju potpisuje, prilaže i dokaz o identitetu podnosioca prijave predviđen ovim zakonom i podatke o tačnoj adresi u inostranstvu, te izjašnjenje o opciji glasanja u diplomatsko-konzularnom predstavništvu Bosne i Hercegovine ili poštom.

(4) Birač koji ima status izbjeglog lica, a koji ima biračko pravo u skladu s ovim zakonom i upisan je u Birački spisak, da bi se nalazio u izvodu iz Biračkog spiska za glasanje u inostranstvu, dužan je da za svake izbore podnese prijavu Republičkoj izbornoj komisiji.

(5) Prijava iz stava 4. ovog člana mora biti primljena prije roka koji utvrdi Republička izborna komisija u periodu nakon raspisivanja izbora, te sadržavati izjašnjenje o opciji glasanja u diplomatsko-konzularnom predstavništvu ili poštom.

(6) Podnosilac prijave iz stava 4. ovog člana uz ispunjenu prijavu, koju potpisuje, prilaže i:

1) dokaz o identitetu podnosioca prijave predviđen ovim zakonom,

2) podatke o tačnoj adresi u inostranstvu i

3) dokaz o prebivalištu u Republici Srpskoj u skladu sa članom 234. ovog zakona ako želi da izvrši promjenu u podacima pod kojim je upisan u Birački spisak za osnovnu izbornu jedinicu za koju ima pravo glasa.

(7) Izbjeglo lice koje se ne nalazi u Biračkom spisku, da bi bilo upisano u Birački spisak i time ostvarilo biračko pravo u skladu sa ovim zakonom, dužno je podnijeti prijavu Republičkoj izbornoj komisiji. Uz ispunjenu prijavu, koju potpisuje, podnosilac prijave prilaže i:

1) dokaz o identitetu podnosioca prijave,

2) dokaz o državljanstvu,
3) dokaz o promjeni prebivališta u Republici Srpskoj u skladu sa članom 234. ovog zakona.

4) podatke o tačnoj adresi u inostranstvu.

(8) Dokaz o identitetu podnosioca prijave u smislu stava 6. tačka 1) ovog člana jedan je od sljedećih važećih dokumenata:

1) pasoš,

2) vozačka dozvola,

3) važeća lična isprava izdata od organa zemlje u kojem lice ima prijavljeno prebivalište

i

4) izbjeglički karton izdat od vlade zemlje domaćina ili druge međunarodne organizacije.

(9) Popunjenu i potpisanu prijavu i potrebne dokumente podnosilac prijave može poslati telefaksom i elektronskim putem, a postupak i način slanja, primanja, obrade, arhiviranja i zaštite elektronskih prijava i dokumenata utvrđuje Republička izborna komisija uputstvom.

(10) Ako ispuni propisane uslove iz st. 1. do 7. ovog člana, podnosilac prijave nalaziće se u izvodu iz Biračkog spiska za glasanje u inostranstvu i odgovoran je za vjerodostojnost podataka koje podnosi uz prijavu.

(11) Republička izborna komisija utvrđuje formu obrasca prijave iz st. 1. do 7. ovog člana, način i postupak kojim se provjerava tačnost podataka u dokumentima koja podnesu izbjegla lica koja zahtijevaju da budu upisana u Birački spisak, provjerava dokaze kojim se dokazuje identitet i prebivalište za izbjegla lica i donosi uputstvo u vezi sa postupkom upisa birača u izvod iz Biračkog spiska za glasanje u inostranstvu.

(12) Upis u Birački spisak birača koji imaju status izbjeglih lica, a koji imaju biračko pravo u skladu s ovim zakonom, kontinuirani je proces koji se vrši tokom cijele godine, uz priloženu dokumentaciju iz stava 7. ovog člana.

Član 62.

(1) Birač iz člana 61. st. 1., 4. i 7. ovog zakona dužan je da dostavi sve izmjene koje se odnose na podatke koje je prethodno dostavio u Republičku izbornu komisiju i na osnovu kojih se nalazi u izvodu iz Biračkog spiska za glasanje u inostranstvu.

(2) Izmjene o podacima dostavljaju se najkasnije do isteka roka utvrđenog za podnošenje prijave za glasanje u inostranstvu za sljedeće izbore.

(3) Ako birač iz člana 61. stav 1. ovog zakona ne podnese prijavu prije isteka roka utvrđenog za podnošenje prijave za glasanje u inostranstvu na sljedećim izborima, nalazi se u izvodu iz Biračkog spiska za glasanje na odgovarajućem biračkom mjestu u osnovnoj izbornoj jedinici u kojoj ima prebivalište.

(4) Ako birač iz člana 61. stav 4. ovog zakona ne dostavi dokaze o prebivalištu u Republici Srpskoj u skladu sa članom 234. ovog zakona upisuje se u izvod iz Biračkog spiska za glasanje u inostranstvu, sa pravom glasa za osnovnu izbornu jedinicu u kojoj ima prebivalište prema podacima kojim raspolaže organ za tehničko održavanje evidencije Biračkog spiska.

(5) Ako se birač koji je upisan u izvod iz Biračkog spiska za glasanje u inostranstvu vratio u Republiku Srpsku, odnosno Bosnu i Hercegovinu prije roka utvrđenog za zaključenje izvoda

iz konačnog Biračkog spiska za naredne izbore, dužan je podnijeti zahtjev za promjenu biračke opcije nadležnom Centru za birački spisak.

(6) Centar za birački spisak putem gradske, odnosno opštinske izborne komisije zaprima i obrađuje sve zahtjeve iz stava 4. ovog člana u skladu sa podzakonskim propisima Republičke izborne komisije i dostavlja ove podatke Republičkoj izbornoj komisiji s ciljem evidentiranja nastalih promjena na izvodu iz Biračkog spiska za glasanje u inostranstvu.

(7) Ako se birač koji je upisan u izvod iz Biračkog spiska za glasanje u inostranstvu vratio u Republiku Srpsku, odnosno Bosnu i Hercegovinu, nakon isteka roka utvrđenog za zaključenje izvoda iz konačnog Biračkog spiska za naredne izbore, biće mu dozvoljeno da glasa nepotvrđenim/kovertiranim glasačkim listićem na biračkom mjestu u osnovnoj izbornoj jedinici za koju ima pravo da glasa.

Član 63.

(1) Birač koji ima biračko pravo u skladu sa ovim zakonom, a ne nalazi se u zaključenom izvodu iz Biračkog spiska, može glasati ako predoči važeći identifikacioni dokument iz člana 99. stav 7. ovog zakona i potvrdu o mjestu prebivališta.

(2) Birač iz stava 1. ovog člana glasa na biračkom mjestu prema njegovom prebivalištu.

(3) Republička izborna komisija uputstvom utvrđuje način i postupak glasanja birača iz stava 1. ovog člana i način provjere biračkog prava birača iz stava 1. ovog člana.

GLAVA IV OVJERA I KANDIDOVANJE ZA IZBORE

Član 64.

Da bi učestvovali na izborima, političke stranke, nezavisni kandidati, koalicije i liste nezavisnih kandidata ovjeravaju se kod Republičke izborne komisije.

Član 65.

Da bi se ovjerio za izbore za organe na republičkom i lokalnom nivou vlasti, nezavisni kandidat ili kandidat na kandidatskoj listi političke stranke, nezavisnih kandidata ili kandidatskoj listi koalicije mora ispunjavati sljedeće uslove:

1) kandidat mora biti upisan u Birački spisak u gradu, odnosno opštini u kojoj se kandiduje, ili u gradu, odnosno opštini unutar izborne jedinice ako se kandiduje za republički nivo vlasti, najkasnije do dana raspisivanja izbora i

2) kandidat se može kandidovati samo za funkciju u jednoj izbornoj jedinici na republičkom i lokalnom nivou vlasti i pojaviti se na samo jednoj listi političke stranke, koalicije ili listi nezavisnih kandidata.

Član 66.

(1) Da bi učestvovala na izborima, politička stranka mora biti registrovana kod nadležnog suda, u skladu sa zakonom.

(2) Uz prijavu za ovjeru političke stranke mora biti priložen dokaz koji nije stariji od 60 dana da je ta politička stranka registrovana kod nadležnog suda.

(3) Politička stranka mora da podnese prijavu za ovjeru pod istim nazivom pod kojim se registrovala kod nadležnog suda.

Član 67.

(1) Prijava za ovjeru političke stranke ili nezavisnog kandidata sastoji se od spiska koji sadrži ime i prezime, originalan potpis, broj važeće lične karte i jedinstveni matični broj svakog birača upisanog u Birački spisak koji podržava prijavu političke stranke ili nezavisnog kandidata.

(2) Prijava iz stava 1. ovog člana sadrži broj računa za finansiranje izborne kampanje.

(3) obrazac za potpise utvrđuje uputstvom Republička izborna komisija.

(4) obrazac iz stava 3. ovog člana se unaprijed štampa, te sadrži prostor predviđen za upisivanje naziva stranke ili imena i prezimena nezavisnog kandidata, kao i redne serijske brojeve.

(5) Političke stranke ili nezavisni kandidati, dužni su potpise prikupljati samo na obrascima koje im dodijeli Republička izborna komisija, dok se ostali obrasci, koje dostavi politička stranka ili nezavisni kandidat, ne uzimaju u obzir.

(6) obrazac za potpise takođe sadrži ime i prezime, broj važeće lične karte, originalni potpis i jedinstveni matični broj lica koje je odgovorno za prikupljanje potpisa podrške.

(7) Da bi se ovjerali za učestvovanje na izborima, politička stranka ili nezavisni kandidat moraju podnijeti Republičkoj izbornoj komisiji prijavu za učestvovanje na izborima, koja sadrži najmanje:

1) 3.000 potpisa birača upisanih u Birački spisak za izbor predsjednika i potpredsjednika Republike Srpske,

2) 3.000 potpisa birača upisanih u Birački spisak za izbore poslanika u Narodnoj skupštini Republike Srpske,

3) 100 potpisa birača upisanih u Birački spisak za izbore za organe jedinice lokalne samouprave u kojoj broj birača upisanih u Birački spisak na dan raspisivanja izbora nije bio veći od 10.000 ili 200 potpisa za izbore u jedinici lokalne samouprave u kojoj je broj birača upisanih u Birački spisak bio veći od 10.000,

4) 5 % potpisa birača upisanih u Birački spisak za izbor organa jedinice lokalne samouprave u kojoj broj birača upisanih u Birački spisak na dan raspisivanja izbora nije bio veći od 1000 i

(8) Potpisi podrške podneseni za izbore za republički nivo vlasti važe i za lokalni nivo vlasti koji je uključen u republički nivo vlasti.

Član 68.

(1) Politička stranka čiji član je nosilac mandata u istom organu za koji politička stranka podnosi prijavu za ovjeru kandidature oslobođena je obaveze prikupljanja potpisa iz člana 67. ovog zakona.

(2) Politička stranka oslobođena je obaveze prikupljanja potpisa iz člana 67. ovog zakona i u slučaju kada se podnosi prijava za ovjeru kandidature za organ koji je na istom ili nižem nivou od organa u kojem član političke stranke ima mandat.

(3) Potpisi podrške koji su prikupljeni za određeni nivo vlasti mogu se koristiti i na prijevremenim izborima u istom izbornom ciklusu.

Član 69.

(1) Politička stranka podnosi prijavu za ovjeru Republičkoj izbornoj komisiji najkasnije 135 dana prije dana održavanja izbora.

(2) Republička izborna komisija ovjerava prijavu političke stranke za učestvovanje na izborima, ako su ispunjeni uslovi utvrđeni ovim zakonom, najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema prijave.

(3) Ako Republička izborna komisija ustanovi da su podaci iz prijave netačni ili nepotpuni ili da prijava sadrži neki drugi nedostatak ili nepravilnosti u smislu ovog zakona ili podzakonskih propisa Republičke izborne komisije, o tome obavještava podnosioca prijave, koji je dužan ispraviti nepravilnosti u roku od dva dana od dana prijema obavještenja.

(4) Nakon isteka roka iz stava 3. ovoga člana, ako politička stranka ne otkloni nedostatak ili nepravilnost iz ovog stava, Republička izborna komisija neće ovjeriti prijavu političke stranke za učestvovanje na izborima.

(5) Republička izborna komisija odlučuje da li će potvrditi ili odbiti prijavu za učestvovanje na izborima.

Član 70.

Ako dvije političke stranke ili koalicije ili dvije liste nezavisnih kandidata imaju identične nazive ili nazive koji su slični u tolikoj mjeri da bi mogli zbuniti birača ili ga dovesti u zabludu, Republička izborna komisija utvrđuje koja politička stranka ima pravo da koristi taj naziv u izborne svrhe, uzimajući u obzir datum kada se svaka politička stranka registrovala kod nadležnog organa.

Član 71.

Kada se nezavisni kandidat s mandatom u svojstvu nezavisnog kandidata kandiduje za organ koji je na drugom nivou od organa u kojem ima mandat, oslobođen je obaveze prikupljanja potpisa iz člana 67. ovog zakona.

Član 72.

(1) Nezavisni kandidat podnosi prijavu za kandidaturu najkasnije 135 dana prije izbora. Prijava sadrži ime i prezime, nacionalnost, adresu, jedinstveni matični broj, datum i potpis nezavisnog kandidata.

(2) Republička izborna komisija potvrđuje prijavu nezavisnog kandidata za učestvovanje na izborima, ako su ispunjeni uslovi utvrđeni ovim zakonom najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema prijave.

(3) Republička izborna komisija provjerava da li je prijava podnesena u skladu s ovim zakonom, te ovjerava istu, odbija je ili zahtjeva od kandidata da otkloni nepravilnosti u prijavi.

(4) Ako Republička izborna komisija ustanovi da su podaci iz prijave netačni ili nepotpuni ili da prijava sadrži neki drugi nedostatak ili nepravilnost u smislu ovog zakona ili akta Republičke izborne komisije, o tome obavještava podnosioca prijave, koji je dužan ispraviti nepravilnost u roku od dva dana od dana prijema obavještenja.

(5) Nakon isteka roka iz stava 2. ovog člana ako nezavisni kandidat ne otkloni nedostatak ili nepravilnost iz ovog stava, Republička izborna komisija neće ovjeriti prijavu nezavisnog kandidata za učestvovanje na izborima.

(6) Nezavisni kandidat ne može se istovremeno kandidovati kao nezavisni kandidat u više od jedne izborne jedinice, niti se može istovremeno kandidovati na listi političke stranke, listi nezavisnih kandidata ili kandidatskoj listi koalicije.

(7) Nakon ovjere, nezavisni kandidat ne može povući kandidaturu.

Član 73.

(1) Da bi se politička stranka ili nezavisni kandidat ovjerali za izbore dužni su da podnesu potpise podrške u skladu sa članom 67. ovog zakona.

(2) Jedan birač može na obrascu za potpis podrške svoj glas dati samo jednoj političkoj stranci ili nezavisnom kandidatu.

(3) Republička izborna komisija uputstvom uređuje način na koji se potpisi podrške provjeravaju i potvrđuju.

Član 74.

(1) Dvije ili više ovjerenih političkih stranaka koje žele formirati koaliciju moraju Republičkoj izbornoj komisiji podnijeti prijavu za ovjeru pod jednim nazivom koalicije i akt o određivanju ovlaštenog predstavnika koalicije potpisan od svih predsjednika političkih stranaka članica koalicije i podatke o sjedištu koalicije, odnosno adresu na koju će biti dostavljana sva pismena.

(2) Ako koalicije imaju identične nazive ili nazive koji su slični nazivu političke stranke ili koaliciji u tolikoj mjeri da bi mogli zbuniti birača ili ga dovesti u zabludu, Republička izborna komisija utvrđuje ko ima pravo da koristi taj naziv u izborne svrhe.

(3) Koalicija podnosi prijavu za ovjeru najkasnije 110 dana prije dana izbora.

(4) Ako su ispunjeni uslovi utvrđeni ovim zakonom, Republička izborna komisija ovjerava prijavu koalicije za učestvovanje na izborima najkasnije u roku od sedam dana od dana prijema prijave.

(5) Ako Republička izborna komisija ustanovi da su podaci iz prijave netačni ili nepotpuni ili da prijava sadrži neki drugi nedostatak ili nepravilnost u smislu ovog zakona ili akta Republičke izborne komisije, o tome obavještava podnosioca prijave, koji otklanja nepravilnost u roku od dva dana od dana prijema obavještenja.

(6) Nakon isteka roka iz stava 5. ovog člana, ako koalicija ne otkloni nedostatak ili nepravilnost iz ovog stava, Republička izborna komisija neće ovjeriti prijavu koalicije za učestvovanje na izborima.

Član 75.

(1) Politička stranka koja je član koalicije ne može za isti organ vlasti učestvovati na izborima kao član druge koalicije ili kao posebna politička stranka.

(2) Koalicija ima status političke stranke u izbornom procesu od dana ovjere za učestvovanje na izborima koalicije, do dana ovjere izbornih rezultata.

(3) Politička stranka se, kao član koalicije, ne može povući iz ovjerene koalicije sve do ovjere izbornih rezultata.

Član 76.

Koalicija može zadržati naziv pod kojim je bila ovjerena za prethodne izbore samo ako je sačinjavaju iste političke stranke koje su bile ovjerene kao koalicija na prethodnim izborima.

Član 77.

(1) Za izbore na republičkom i lokalnom nivou vlasti, dva ili više ovjerenih nezavisnih kandidata mogu se udružiti i podnijeti jednu listu nezavisnih kandidata, pod jednim imenom i akt o određivanju lica ovlašćenog za zastupanje pred Republičkom izbornom komisijom.

(2) Lista nezavisnih kandidata podnosi svoj zahtjev za ovjeru najkasnije 110 dana prije dana izbora.

(3) Republička izborna komisija ovjerava prijavu liste nezavisnih kandidata za učestvovanje na izborima ako su ispunjeni uslovi utvrđeni ovim zakonom najkasnije u roku od sedam dana od dana prijema prijave.

(4) Ako Republička izborna komisija ustanovi da su podaci iz prijave netačni ili nepotpuni ili da prijava sadrži neki drugi nedostatak ili nepravilnost u smislu ovog zakona ili podzakonskih propisa Republičke izborne komisije, o tome obavještava podnosioca prijave liste nezavisnih kandidata, koji je dužan otkloniti nepravilnost u roku od dva dana od dana prijema obavještenja.

(5) Nakon isteka roka iz stava 4. ovog člana, a ako podnosilac prijave liste nezavisnih kandidata ne otkloni nedostatak ili nepravilnost iz stava 4. ovog člana, Republička izborna komisija neće ovjeriti prijavu liste nezavisnih kandidata za učestvovanje na izborima.

Član 78.

(1) Uz prijavu za ovjeru, politička stranka ili nezavisni kandidat prilažu dokaz o uplaćenju taksi koju utvrđuje Republička izborna komisija za te izbore.

(2) Uplaćeni novčani iznos takse za ovjeru se vraća ako politička stranka ili nezavisni kandidat osvoji:

1) za predsjednika i potpredsjednika Republike Srpske 1/3 glasova od ukupnog broja glasova koje je ostvario izabrani predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske na izborima, iz reda konstitutivnog naroda,

2) za Narodnu skupštinu Republike Srpske više od 3% od ukupnog broja važećih glasova u toj izbornoj jedinici,

3) za gradonačelnike, odnosno načelnike opština 1/3 glasova od ukupnog broja glasova koje je osvojio izabrani gradonačelnik odnosno načelnik,

4) za odbornike skupština gradova, odnosno opština više od 3% od ukupnog broja važećih glasova u toj izbornoj jedinici.

(3) Ako je koalicija ili lista nezavisnih kandidata osvojila broj glasova iz stava 2. ovog člana, smatraće se da je svaka politička stranka u koaliciji ili svaki nezavisni kandidat na listi nezavisnih kandidata ispunio uslov za povrat takse.

Član 79.

Da bi politička stranka, koalicija, nezavisni kandidat ili lista nezavisnih kandidata bila ovjerena za učestvovanje na izborima, dužni su da uz svaku prijavu prilože svu potrebnu dokumentaciju i podatke predviđene ovim zakonom.

Član 80.

(1) Ovjerena politička stranka, koalicija ili lista nezavisnih kandidata dostavlja Republičkoj izbornoj komisiji kandidatsku listu na ovjeru.

(2) Ime i prezime kandidata na kandidatskoj listi ovjerenog političkog subjekta mora biti identično imenu i prezimenu kandidata u Biračkom spisku.

Član 81.

(1) Ovjerena politička stranka ili koalicija podnose posebnu kandidatsku listu za svaku izbornu jedinicu.

(2) Broj kandidata na kandidatskoj listi može biti veći za 5 kandidata od broja mandata koji se dodjeljuju.

(3) Svaka kandidatska lista uključuje kandidate muškog i ženskog pola, koji su ravnopravno zastupljeni, a ravnopravna zastupljenost polova postoji u slučaju kada je jedan od polova zastupljen s najmanje 40% od ukupnog broja kandidata na listi.

(4) Kandidati pola koji su manje zastupljeni raspoređuju se na kandidatskoj listi na slijedeći način: najmanje jedan kandidat manje zastupljenog pola među prva dva kandidata, dva kandidata manje zastupljenog pola među prvih pet kandidata i tri kandidata manje zastupljenog pola među prvih osam kandidata.

(5) Kandidatska lista sadrži ime i prezime svakog kandidata na listi, jedinstveni matični broj, adresu prebivališta, izjašnjenje o pripadnosti konstitutivnom narodu ili Ostalim, potpis predsjednika političke stranke, odnosno potpis ovlaštenog lica koalicije za zastupanje pred Republičkom izbornom komisijom.

(6) Uz prijedlog liste dostavlja se izjašnjenje svakog od kandidata na listi o prihvatanju kandidature i izjava da nema smetnji iz člana 13. stav 1. i člana 15. stav 1. tačka 5) ovog zakona.

(7) Izjašnjenje i izjave moraju biti ovjerene na način propisan zakonom ili kod nadležne gradske, odnosno opštinske izborne komisije.

(8) Izjašnjenje o pripadnosti konstitutivnom narodu ili iz reda Ostalih iz stava 4. ovog člana koristiće se kao osnov za ostvarivanje prava na izabranu, odnosno imenovanu funkciju za koju je uslov izjašnjenje o pripadnosti konstitutivnom narodu ili iz reda Ostalih u izbornom ciklusu za koji je kandidatska lista podnesena.

(9) Kandidat ima pravo da se ne izjasni o svojoj pripadnosti konstitutivnom narodu ili iz reda Ostalih na kandidatskoj listi, ali neizjašnjavanje će se smatrati kao odustajanje od prava na izabranu, odnosno imenovanu funkciju za koju je uslov izjašnjenje o pripadnosti konstitutivnom narodu ili iz reda Ostalih.

(10) Ako se na kandidatskim listama nalazi veći broj kandidata od broja propisanog stavom 2. ovog člana ili kandidatska lista ne ispunjava uslove iz stava 3. ovog člana, Republička izborna komisija će ovjeriti kandidatsku listu do broja na listi koji ispunjava uslove propisane ovim zakonom.

Član 82.

(1) Ime kandidata na listi političke stranke, koalicije ili na listi nezavisnih kandidata ne može se povući nakon što kandidatsku listu ovjeri Republička izborna komisija.

(2) Ako je kandidatu oduzeta poslovna sposobnost ili odbije mandat nakon ovjere izbornih rezultata od Republičke izborne komisije, ime tog kandidata briše se sa kandidatske liste i mandat se dodjeljuje u skladu sa članom 146. ovog zakona, osim za kandidatske liste za gradove, odnosno opštine, kada se mandat dodjeljuje u skladu sa članom 163. ovog zakona.

(3) Kandidat ili njegov zakonski zastupnik, u slučaju kada je kandidatu oduzeta poslovna sposobnost, mora Republičkoj izbornoj komisiji podnijeti izjavu o odbijanju mandata u pisanoj formi.

(4) Kandidat ne može povući svoju kandidaturu prije ovjere izbornih rezultata.

Član 83.

(1) Kandidatske liste političkih stranaka, liste nezavisnih kandidata i koalicija moraju se podnijeti Republičkoj izbornoj komisiji najkasnije 90 dana prije dana izbora.

(2) Republička izborna komisija pregleda kandidatsku listu i ovjerava ili odbija kandidate na listi najkasnije 25 dana nakon što joj je kandidatska lista podnesena.

(3) Republička izborna komisija obavještava političku stranku, koaliciju ili listu nezavisnih kandidata o kandidatima koji su odbijeni.

(4) Politička stranka, koalicija ili lista nezavisnih kandidata dužna je u roku od pet dana od dana prijema obavještenja otkloniti nepravilnosti na kandidatskoj listi, zamjenjivanjem kandidata ili obezbjeđenjem dodatne dokumentacije, ako Republička izborna komisija uputi takav zahtjev.

(5) Nakon ovjere kandidatskih listi, sve do isteka mandata organa, politička stranka, koalicija ili lista nezavisnih kandidata ne mogu mijenjati kandidatsku listu, niti kandidat može povući kandidaturu.

(6) Nakon ovjere kandidatskih listi, pa do početka štampanja glasačkih listića, politička stranka, koalicija i lista nezavisnih kandidata ima pravo da zamijeni kandidata na listi samo u slučaju smrti kandidata, ili ako su u tom vremenu nastupili razlozi iz člana 15. stav 1. tačka 5) ovog zakona.

Član 84.

(1) Republička izborna komisija vodi evidenciju o prijavama za ovjeru za učestvovanje na izborima.

(2) Sve izmjene podataka koje se vode u evidenciji o prijavama za ovjeru učestvovanje na izborima, političkih stranaka, koalicija, nezavisnih kandidata i listi nezavisnih kandidata, dužni su, u roku od deset dana od dana izmjene, dostaviti Republičkoj izbornoj komisiji.

Član 85.

(1) Nakon ovjeravanja kandidatskih listi, Republička izborna komisija objavljuje kandidatsku listu sa nazivima ovjerenih političkih stranaka, koalicija, nezavisnih kandidata i listi nezavisnih kandidata, za svake izbore, prema redoslijedu koji se dobije žrijebanjem, u skladu sa članom 102. stav 2. ovog zakona. (2) Kandidatske liste objavljuju se u „Službenom glasniku Republike Srpske“ najkasnije 45 dana prije dana izbora.

(3) Kandidatske liste se izlažu na biračkim mjestima i objavljuju u sredstvima javnog informisanja.

(4) Republička izborna komisija ukloniće s kandidatske liste kandidata iz člana 83. stav 6. ovog zakona i naložiti političkoj stranci, koaliciji ili listi nezavisnih kandidata da u roku od 48 časova izvrši zamjenu kandidata na kandidatskoj listi i kandidat podliježe provjerama u skladu s odredbama ovog zakona.

(5) Ako politička stranka, koalicija i lista nezavisnih kandidata ne izvrši zamjenu kandidata u roku iz stava 2. ovog člana, kandidatska lista bez imena kandidata iz člana 83. stav 6. ovog zakona smatraće se potpunom i ovjerenom.

Član 86.

(1) Svaka politička stranka ili koalicija, koja je ovjerena da predloži kandidate za Narodnu skupštinu Republike Srpske podnosi Republičkoj izbornoj komisiji kandidatsku listu za kompenzacione mandate, ta lista dostavlja se za navedeni organ za koji je politička stranka ili koalicija ovjerena, u roku od pet dana od dana ovjere listi kandidata u skladu sa članom 81. stav 1. ovog zakona.

(2) Kandidatska lista za kompenzacione mandate sadrži samo imena kandidata koji se već nalaze na redovnim kandidatskim listama koje je podnijela politička stranka ili koalicija za jednu ili više višečlanih izbornih jedinica.

(3) Kandidati koji se nalaze na kandidatskoj listi za kompenzacione mandate mogu biti sa liste bilo koje višečlane izborne jedinice i za isti izborni nivo. (4) Svaka kandidatska lista za kompenzacione mandate uključuje kandidate muškog i ženskog pola koji su ravnopravno zastupljeni.

(5) Ravnopravna zastupljenost polova postoji u slučaju kada je jedan od polova zastupljen s najmanje 40% od ukupnog broja kandidata na listi.

(6) Kandidati manje zastupljenog pola raspoređuju se na kandidatskoj listi za kompenzacione mandate na sljedeći način: najmanje jedan kandidat manje zastupljenog pola među prva dva kandidata, dva kandidata manje zastupljenog pola među prvih pet kandidata, tri kandidata manje zastupljenog pola među prvih osam kandidata.

(7) Kandidatska lista za kompenzacione mandate može sadržati maksimalno onoliko imena kandidata koliko je političkoj stranci ili koaliciji već ovjereno na svim redovnim kandidatskim listama za sve višečlane izborne jedinice i za isti izborni nivo.

(8) Kandidatska lista za kompenzacione mandate neće se štampati na glasačkom listiću i koristi se samo u svrhu dodjele kompenzacionih mandata na osnovu člana 141. ovog zakona.

(9) Republička izborna komisija upućuje na objavu kandidatsku listu u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Član 87.

(1) Svaki dokument ili pismeno koje politička stranka, koalicija, nezavisni kandidat ili lista nezavisnih kandidata podnese Republičkoj izbornoj komisiji smatra se važećim samo ako su ga potpisala lica koja su u prijavi za ovjeru za učestvovanje na izborima navedena kao lica ovlaštena za zastupanje i čiji je potpis deponovan kod Republičke izborne komisije.

(2) Republička izborna komisija će sve odnose sa političkom strankom, koalicijom, nezavisnim kandidatom i listom nezavisnih kandidata obavljati isključivo preko sjedišta političke stranke, koalicije, nezavisnog kandidata ili liste nezavisnih kandidata ili preko lica ovlašćenog za zastupanje pred Republičkom izbornom komisijom.

GLAVA V SPROVOĐENJE IZBORA

Član 88.

(1) Glasanje se sprovodi na biračkim mjestima, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

(2) Biračka mjesta određuje gradska, odnosno opštinska izborna komisija najkasnije 65 dana prije dana izbora.

(3) Gradska, odnosno opštinska izborna komisija, neposredno nakon određivanja biračkih mjesta, podnosi spisak lokacija biračkih mjesta Republičkoj izbornoj komisiji.

(4) Republička izborna komisija može promijeniti lokaciju biračkog mjesta ako utvrdi da nije pogodna za glasanje.

(5) Biračko mjesto ne može se nalaziti u vjerskom objektu, zgradi organa vlasti, zgradi koja je vlasništvo političke stranke ili u kojoj je sjedište političke stranke, mjestu gdje se služi ili konzumira alkohol.

(6) Biračko mjesto označava se rednim brojem.

(7) Gradska, odnosno opštinska izborna komisija, najkasnije 15 dana prije dana izbora, objavljuje koja su biračka mjesta određena za glasanje i gdje birači mogu glasati.

Član 89.

(1) Biračko mjesto određuje se prema broju birača.

(2) Biračko mjesto, u pravilu, ima do 800 birača, a ne može imati više od 1.000 birača, uzimajući u obzir i udaljenost birača od biračkog mjesta.

(3) U prostoriji određenoj za glasanje uređuje se poseban prostor u kojem je obezbjeđena tajnost glasanja.

(4) Gradska, odnosno opštinska izborna komisija dužna je blagovremeno obezbijediti da prostor određen za biračko mjesto bude pripremljen i otvoren za vrijeme glasanja.

(5) Pod biračkim mjestom i njegovom okolinom, u smislu ovog zakona, smatra se biračko mjesto kao i prostor u krugu od 50 metara od ulaza u zgradu u kojoj se nalazi biračko mjesto.

(6) Na svakom biračkom mjestu gradska, odnosno opštinska izborna komisija obezbjeđuje uslove za primjenu izbornih tehnologija.

Član 90.

(1) Gradska, odnosno opštinska izborna komisija, u skladu sa aktima Republičke izborne komisije, a najkasnije 12 sati prije otvaranja biračkih mjesta na dan izbora, dostavlja biračkom odboru izborni materijal, uključujući odgovarajući broj glasačkih kutija, glasačkih listića i kandidatskih listi, izvod iz Biračkog spiska za određeno biračko mjesto i obrazac zapisnika o radu biračkog odbora o čemu se sačinjava zapisnik koji potpisuju svi članovi biračkog odbora.

(2) U slučaju da izborni materijal iz stava 1. ovog člana nije dostavljen potpun i u ispravnom stanju, birački odbor o tome obavještava gradsku, odnosno opštinsku izbornu komisiju koja je obavezna da otkloni sve uočene nedostatke odmah, a najkasnije do otvaranja biračkog mjesta.

(3) Birački odbor odgovoran je za bezbjednost izbornog materijala od trenutka prijema tog materijala do završetka svih svojih dužnosti nakon zatvaranja biračkog mjesta i uručenja materijala gradskoj, odnosno opštinskoj izornoj komisiji, u skladu sa odredbama ovog zakona.

(4) Gradska, odnosno opštinska izborna komisija najkasnije u roku 48 časova prije otvaranja biračkih mjesta na dan izbora, dostavlja biračkom odboru na biračkom mjestu izborni materijal, uključujući opremu za elektronsko brojanje glasačkih listića i elektronsku identifikaciju birača za određeno biračko mjesto.

(5) Birački odbor dužan je izborni materijal iz stava 4. ovog člana odmah nakon preuzimanja zaključati na biračkom mjestu u prisustvu policije i odgovoran je za bezbjednost izbornog materijala od trenutka prijema tog materijala do završetka svih svojih dužnosti.

Član 91.

(1) Republička izborna komisija obezbjeđuje biračkom odboru dovoljan broj glasačkih listića, uključujući jedan broj dodatnih glasačkih listića u odnosu na broj glasačkih listića koji su prema izvodu iz Biračkog spiska potrebni za to biračko mjesto.

(2) Republička izborna komisija donosi uputstvo kojima se utvrđuje način zaduživanja glasačkih listića izdatih pojedinom biračkom mjestu.

(3) Nadležna gradska, odnosno opštinska izborna komisija, u skladu s aktima Republičke izborne komisije, potvrđuje broj primljenih glasačkih listića, kao i broj glasačkih listića dostavljenih biračkim mjestima.

(4) Republička izborna komisija donosi uputstvo o kontroli glasačkih listića.

Član 92.

(1) Predsjednik i svi članovi biračkog odbora dužni su biti prisutni tokom cijelog procesa glasanja, uključujući utvrđivanje rezultata glasanja na biračkom mjestu.

(2) Predsjednika i članove biračkog odbora u slučaju njihovog odsustva prilikom procesa glasanja ili brojanja glasačkih listića zamjenjuju njihovi zamjenici.

(3) Na biračkom mjestu na kojem je glasalo više od 350 birača, zamjenik predsjednika i zamjenici članova biračkog odbora dužni su učestvovati tokom cijelog procesa brojanja glasačkih listića.

Član 93.

(1) Predsjednik biračkog odbora, zajedno sa ostalim članovima biračkog odbora, održava red na biračkom mjestu i njegovoj okolini.

(2) Ako se red na biračkom mjestu naruši, predsjednik biračkog odbora može zatražiti pomoć policije. Glasanje se prekida dok se na biračkom mjestu nalaze pripadnici policije.

(3) Predsjednik biračkog odbora, prilikom otvaranja biračkog mjesta, dužan je u skladu sa odlukom Republičke izborne komisije odrediti dužnosti svakom članu biračkog odbora i evidentirati ih u dijelu zapisnika o radu biračkog odbora predviđenom za unošenje navedenih podataka.

(4) Predsjednik biračkog odbora može sa biračkog mjesta i njegove okoline udaljiti svako lice koje narušava red.

(5) Svako udaljavanje sa biračkog mjesta biće zabilježeno u zapisnik o radu biračkog odbora.

(6) Birački odbor odlučuje o udaljavanju sa biračkog mjesta posmatrača akreditovanog u skladu s odredbama Glave XVIII ovog zakona.

(7) Na biračkom mjestu i u njegovoj okolini nije dozvoljeno nošenje oružja ili opasnih predmeta, osim za pripadnike policije u slučajevima navedenim u stavu 1. ovog člana.

(8) Nije dozvoljeno donošenje obilježja i simbola sa političkom konotacijom na biračko mjesto i u njegovu okolinu.

Član 94.

(1) Tokom procesa glasanja vodi se zapisnik o radu biračkog odbora.

(2) Zapisnik o radu biračkog odbora je pisani dokument u koji se upisuju informacije u vezi sa glasanjem, kao i drugi događaji koji se dešavaju na biračkom mjestu i u njegovoj okolini, od otvaranja biračkog mjesta do utvrđivanja izbornih rezultata.

(3) Formu zapisnika o radu biračkog odbora propisuje Republička izborna komisija uputstvom.

(4) Zapisnik o radu biračkog odbora sastoji se od sljedećih podataka:

1) spisak i količina izbornog materijala, dostavljena biračkom mjestu,

2) spisak svih akreditovanih posmatrača na biračkom mjestu,

3) zapažanja o svim važnim događajima do kojih dođe na biračkom mjestu i

4) svi podaci koji se, u skladu s odredbama ovog zakona, unose u zapisnik o radu biračkog odbora.

(3) Član biračkog odbora, birač ili akreditovani posmatrač ima pravo da u zapisnik o radu biračkog odbora unese svoje mišljenje ili primjedbe na proces glasanja, ili da ih preda u

pisanoj formi, o čemu predsjednik biračkog odbora izdaje potvrdu o predaji primjedbi, a o čemu može obavijestiti i gradsku, odnosno opštinsku izbornu komisiju.

(4) Ako član biračkog odbora, birač ili akreditovani posmatrač lično ne potpiše zapisnik o radu biračkog odbora, njegovo mišljenje ili primjedba neće biti razmatrani.

(5) Ako se članu biračkog odbora, biraču ili akreditovanom posmatraču onemogućí da unese svoje mišljenje ili primjedbe u zapisnik, isti se mogu dostaviti gradskoj, odnosno opštinskoj izornoj komisiji pisanim putem.

Član 95.

Prije početka glasanja, birački odbor, u sastavu predviđenom članom 92. ovog zakona, u prisustvu akreditovanih posmatrača će:

- 1) izložiti prazne glasačke kutije i zapečatiti ih,
- 2) prebrojati i upisati u propisane obrasce ukupan broj birača za biračko mjesto na osnovu izvoda iz Biračkog spiska,
- 3) prebrojati i upisati u propisane obrasce ukupan broj svih glasačkih listića koji su primljeni za to biračko mjesto,
- 4) provjeriti ispravnost video nadzora, optičkih skenera i biometrijskih čitača otiska prsta i
- 5) na vidljivom mjestu izložiti spisak članova biračkog odbora s nazivom političkog subjekta koji ih je predložio.

Član 96.

(1) Glasanje traje neprekidno u toku dana, sa početkom u 7.00 časova i završetkom u 19.00 časova.

(2) Ako dođe do narušavanja reda, predsjednik biračkog odbora može prekinuti glasanje dok se ne uspostavi red.

(3) Razlozi i uzroci prekida glasanja unose se u zapisnik o radu biračkog odbora.

(4) Biračko mjesto zatvara se u 19.00 časova. Biračima koji čekaju u redu na biračkom mjestu u vrijeme njegovog zatvaranja dozvoljeno je da glasaju.

(5) Ako je zbog narušavanja reda glasanje prekinuto u trajanju do tri časa ili kraće, glasanje će se produžiti za period u dužini trajanja tog prekida, o čemu odlučuje predsjednik biračkog odbora.

(6) Ako je prekid iz stava 5. ovog člana trajao duže od tri časa, o dužini perioda za koji se glasanje produžava odlučuje gradska, odnosno opštinska izborna komisija.

(7) Ako je zbog narušavanja reda ili usljed tehničke neispravnosti izborne tehnologije glasanje prekinuto u trajanju do tri časa, glasanje će se produžiti za period u dužini trajanja tog prekida, o čemu odlučuje predsjednik biračkog odbora. (8) Ako je prekid iz stava 7. ovog člana trajao duže od tri časa, o dužini perioda za koji se glasanje produžava odlučuje gradska odnosno opštinska izborna komisija.

(9) Ako biračko mjesto nije otvoreno na vrijeme, a kašnjenje je trajalo do tri časa ili kraće, glasanje na tom biračkom mjestu može se produžiti za vremenski period u dužini trajanja kašnjenja.

(10) Ako je kašnjenje iz stava 9. ovog člana trajalo duže od tri časa, o dužini perioda za koji se glasanje produžava odlučuje gradska, odnosno opštinska izborna komisija.

Član 97.

Organi za sprovođenje izbora obezbjeđuju, te pomoću video nadzora prate, da glasanje bude tajno i da se obavlja lično, glasačkim listićem.

Član 98.

(1) Članovi biračkog odbora dužni su objasniti biraču način glasanja i obezbijediti tajnost glasanja.

(2) Članovi biračkog odbora ne smiju uticati na odluku birača.

Član 99.

(1) Birač glasa na biračkom mjestu u kojem je upisan u izvod iz Biračkog spiska.

(2) Birač koji, u skladu s ovim zakonom, ima pravo da glasa u gradu, odnosno opštini u kojoj je imao prebivalište 1991. godine, može glasati na biračkom mjestu za glasanje u odsustvu.

(3) Predsjednik ili član biračkog odbora utvrđuje identitet birača na osnovu važeće lične isprave.

(4) Predsjednik ili član biračkog odbora utvrđuje identitet birača tako što važeću ličnu ispravu provlači – skenira putem uređaja za čitanje biometrijskih podataka.

(5) Predsjednik ili član biračkog odbora vrši provjeru otiska prsta birača pomoću biometrijskog čitača otiska prsta.

(6) Identitet lica koje, zbog invalidnosti, ne može predočiti otisak prsta ili koje iz drugog opravdanog razloga nemaju biometrijski otisak prsta kod nadležnog republičkog organa, utvrđuje se samo na osnovu važeće lične isprave.

(7) Važeća lična isprava, sa fotografijom, u smislu stava 3. ovog člana, jedan je od sljedećih dokumenata:

- 1) lična karta,
- 2) pasoš i
- 3) vozačka dozvola.

(8) Ako je birač promijenio ime, obavezan je, uz jednu od navedenih ličnih isprava, dati na uvid i rješenje o promjeni imena izdato od nadležnog organa.

Član 100.

(1) Član biračkog odbora dužan je utvrditi identitet birača, označiti njegovo ime i prezime na izvodu iz Biračkog spiska na koji će se birač potpisati, potom član biračkog odbora izdaje odgovarajući glasački listić ili listiće.

(2) Potpis birača na izvodu iz Biračkog spiska mora odgovarati potpisu sa identifikacionog dokumenta koji se predočava članu biračkog odbora o čemu je član biračkog odbora dužan da ga upozori, i za šta je odgovoran član biračkog odbora.

(3) Član biračkog odbora ima pravo i dužnost upozoriti svakog birača da njegov potpis na izvodu iz Biračkog spiska mora odgovarati potpisu na identifikacionom dokumentu koji predočava članu biračkog odbora radi identifikacije iz stava 2. ovog člana.

(4) Član biračkog odbora ima pravo i dužnost da upozori svakog birača da će se identifikacija birača putem izborne tehnologije potvrditi samo ako odgovara podacima koje vodi nadležni republički organ.

Član 101.

(1) Republička izborna komisija utvrđuje formu i sadržaj glasačkog listića pravilnik za republički i lokalni nivo vlasti neposrednih izbora u Republici Srpskoj.

(2) Glasački listić omogućava biraču da glasa samo za jednu od sljedećih opcija:

- 1) nezavisnog kandidata ili
- 2) političku stranku, koaliciju ili listu nezavisnih kandidata ili
- 3) da, u okviru kandidatske liste jedne političke stranke, koalicije ili liste nezavisnih kandidata, označi jednog ili više kandidata.

(3) Ako je birač ispravno označio jednog ili više kandidata na jednoj listi, smatra se da je ta lista dobila jedan važeći glas u svrhu raspodjele mandata.

(4) Birač može glasati samo na način koji je utvrđen u ovom članu.

Član 102.

(1) Glasački listić sadrži samo sljedeće podatke:

- 1) datum izbora,
- 2) naziv organa za koji se vrši izbor,
- 3) nazive političkih stranaka, koalicija, listi nezavisnih kandidata i imena nezavisnih kandidata s oznakom „nezavisni kandidat“, po redoslijedu utvrđenom na zbirnoj listi žrijebanjem, provedenim kako bi se odredio njihov redoslijed na glasačkom listiću, kao i imena svih kandidata na listama,
- 4) uputstvo o načinu korišćenja i ispunjavanja glasačkog listića i
- 5) uputstvo biraču za korištenje izbornih tehnologija.

(2) Za svaku političku stranku, koaliciju, listu nezavisnih kandidata i nezavisnog kandidata, žrijebanjem se izvlači broj, kako bi se odredio njihov redoslijed na glasačkom listiću.

(3) Broj dobijen žrijebanjem koristi se za određenu političku stranku ili koaliciju za onaj nivo izbora za koji se ta politička partija ili koalicija pojavljuje na glasačkom listiću.

(4) Republička izborna komisija objavljuje mjesto, datum i vrijeme održavanja žrijebanja za redoslijed na glasačkom listiću.

(5) Predstavници političkih stranaka, koalicija, listi nezavisnih kandidata, nezavisnih kandidata i drugi akreditovani posmatrači mogu prisustvovati žrijebanju.

Član 103.

Birač glasa u posebnom prostoru u kojem je obezbijedena tajnost glasanja.

Član 104.

Glasački listić je nevažeći:

- 1) ako nije ispunjen, ili je ispunjen tako da nije moguće sa sigurnošću utvrditi kojoj je političkoj stranci, koaliciji, nezavisnom kandidatu ili listi nezavisnih kandidata birač dao svoj glas,
- 2) ako su dopisana imena kandidata ili
- 3) ako je označeno više od jedne političke stranke, koalicije, nezavisnog kandidata ili liste nezavisnih kandidata ili
- 4) ako se na osnovu oznaka, koje je birač dopisao na glasački listić, kao što je potpis, može utvrditi njegov identitet ili
- 5) ako birač označi glasački listić na način drugačiji od onog koji je utvrđen u članu 101. stav 2. ovog zakona.

Član 105.

(1) Ako se ime birača ne nalazi na izvodu iz Biračkog spiska zato što se birač registrovao u Birački spisak da glasa u inostranstvu, a vratio se da glasa lično u Republiku Srpsku, njegovo ime dodaje se na poseban obrazac koji sadrži sve podatke kao i izvod iz Biračkog spiska.

(2) Birač se potpisuje na izvod i ima pravo glasati nepotvrđenim-kovetiranim glasačkim listićem, u skladu s odredbama ovog zakona.

(3) Lične isprave birača zadržavaju se dok birač ne vrati nepotvrđeni-kovetirani glasački listić u zapečaćenoj koverti.

(4) Birač stavlja svoj glasački listić u posebnu kovertu, na kojoj će se naznačiti podaci na osnovu kojih se može provjeriti njegovo biračko pravo.

(5) Koverta će biti zapečaćena prije nego što je birač ubaci u glasačku kutiju.

(6) Poslije zatvaranja biračkog mjesta i poslije otvaranja glasačkih kutija, u skladu s odredbama ovog zakona, birački odbor broji nepotvrđene-kovetirane glasačke listiće iz glasačke kutije i zapisuje dobijeni broj u zapisnik o radu biračkog odbora, te pakuje i dostavlja sve zapečaćene kovertu gradskoj odnosno opštinskoj izbornoj komisiji.

(7) Gradska odnosno opštinska izborna komisija prosljeđuje Republičkoj izbornoj komisiji pakete zapečaćenih koverti sa svih biračkih mjesta u tom gradu odnosno opštini.

(8) Republička izborna komisija potvrđuje da je taj birač registrovan u Birački spisak da u inostranstvu, kao i biračko pravo tog birača prije nego što se otvori koverta i prije nego što glasački listić bude prebrojan i obrađen upotrebom izbornih tehnologija brojanja glasačkih listića.

(9) Ako ne može biti potvrđeno da je birač registrovan u Birački spisak za glasanje u inostranstvu i da ima biračko pravo, koverta se ne otvara, niti se glasački listić broji.

Član 106.

(1) Na zahtjev birača koji je slijep, nepismen ili je fizički nesposoban predsjednik biračkog odbora odobrava drugom licu koje izabere birača da mu pomaže prilikom potpisivanja izvoda iz biračkog spiska i glasanju.

(2) Lice koje pomaže pri glasanju ne može biti član biračkog odbora, akreditovani posmatrač ili posmatrač političke stranke, koalicije, liste nezavisnih kandidata ili nezavisnog kandidata.

(3) Lice koje pomaže biraču da glasa napisaće svoje ime štampanim slovima na izvod iz Biračkog spiska do imena birača kojem je pomagalo i potpisati se.

(4) Lice koje pomaže biraču da glasa ne mora biti registrovan birač.

(5) Jedno lice može, u smislu st. 1 i 2. ovog člana, pomagati samo jednom biraču.

Član 107.

U slučaju oštećenja glasačkog listića u toku glasanja, birački odbor dužan je biraču izdati novi glasački listić i odložiti oštećeni listić u posebnu kovertu sa naznakom "oštećeni glasački listići".

Član 108.

(1) Birač koji ima biračko pravo u skladu sa ovim zakonom, a koji živi inostranstvu, ima pravo glasati poštom.

(2) Republička izborna komisija utvrđuje način i proceduru glasanja birača poštom.

(3) Republička izborna komisija donosi uputstvo za glasanje birača koji imaju biračko pravo utvrđeno članom 61. ovog zakona.

Član 109.

(1) Republička izborna komisija donosi pravilnik za ručno i brojanje upotrebom izbornih tehnologija glasačkih listića i utvrđivanje rezultata glasanja birača koji su glasali nepotvrđenim glasačkim listićima, birača koji su glasali glasačkim listićima za glasanje u odsutnosti, birača zatvorenika ili birača koji su vezani za ustanove, birača koji su vezani za domove i nisu u mogućnosti da dođu na biračko mjesto zbog starosti, bolesti ili invaliditeta, kao i birača koji su glasali poštom.

(2) Svi glasački listići broje se na biračkim mjestima, osim ako Republička izborna komisija utvrdi da će se glasački listići brojati u Republičkom centru za brojanje.

(3) Republička izborna komisija donosi propise za ručno i brojanje glasova upotrebom izbornih tehnologija i utvrđivanje rezultata u Republičkom centru za brojanje, uključujući slučajeve kada se izborni rezultati ne mogu utvrditi na određenom biračkom mjestu zbog neispravnosti tehničke opreme.

(4) Rezultati glasanja biće javno izloženi u Republičkom centru za brojanje i gradskim, odnosno opštinskim centrima za brojanje, kako bi javnost mogla imati uvid u njih, a kopije rezultata glasanja biće uručene akreditovanim posmatračima rada Republičkog centra za brojanje, na njihov zahtjev.

(5) Republička izborna komisija imenuje direktora Republičkog centra za brojanje, kao i tri zamjenika.

(6) Direktor Republičkog centra za brojanje i njegovi zamjenici imenuju se iz redova različitih konstitutivnih naroda, odnosno jedan iz reda Ostalih.

(7) Direktor Republičkog centra za brojanje i njegovi zamjenici su lica sa najmanje tri godine iskustva u sprovođenju izbora i ne mogu biti članovi političke stranke.

(8) Glasački listići broje se upotrebom izbornih tehnologija i ručno tako da se ne naruši tajnost glasanja, u skladu sa postupkom koju propisuje Republička izborna komisija pravilnikom iz stava 1 ovog člana.

Član 110.

(1) Kada se brojanje glasačkih listića vrši na biračkom mjestu, birački odbor počinje da utvrđuje rezultate glasanja nakon završetka procesa glasanja i zatvaranja biračkog mjesta.

(2) Birački odbor prvo broji neiskorištene i oštećene glasačke listiće i stavlja ih u odvojene pakete koji se nakon toga zapečate.

(3) Birački odbor odvojeno broji birače koji su potpisali izvode iz Biračkog spiska, birače koji su potpisali obrazac iz člana 105. stav 1. ovog zakona, te utvrđuje ukupan broj birača, koji su glasali na biračkom mjestu, i upisuje te podatke u obrazac.

(4) Birački odbor otvara jednu po jednu glasačku kutiju i ručno i elektronski broji koverta sa nepotvrđenim glasačkim listićima, ako ih ima, kao i glasačke listiće koji se nalaze u glasačkoj kutiji.

(5) Birački odbor broji važeće glasačke listiće kojima je glasano za svaku pojedinu političku stranku, koaliciju, listu nezavisnih kandidata i nezavisnog kandidata, kao i broj glasova za svakog kandidata na kandidatskoj listi, te utvrđuje broj nevažećih glasačkih listića.

Član 111.

(1) Nakon zatvaranja biračkog mjesta na kojem su glasali birači u odsustvu, birački odbor razvrstava glasačke listiće po gradovima, odnosno opštinama za koje su birači glasali i dostavlja ih nadležnim gradskim, odnosno opštinskim izbornim komisijama.

(2) Republička izborna komisija uputstvom utvrđuje način i postupak razvrstavanja glasačkih listića po gradovima, odnosno opštinama i njihovu dostavu izbornim komisijama.

Član 112.

(1) Osim u slučaju kad Republička izborna komisija utvrdi da će se ručno i elektronski brojanje djelimično ili u potpunosti obaviti u gradskim, odnosno opštinskim centrima za brojanje, u skladu sa članom 109. stav 2. ovog zakona, nakon zatvaranja biračkog mjesta i završetka postupka brojanja, birački odbor u odgovarajuće obrasce unosi sljedeće podatke:

- 1) ukupan broj glasova,
- 2) ukupan broj važećih glasova za svaku političku stranku, koaliciju, listu nezavisnih kandidata i nezavisnog kandidata,
- 3) ukupan broj glasova za svakog pojedinačnog kandidata na kandidatskoj listi,
- 4) ukupan broj nevažećih glasačkih listića, posebno navodeći broj glasačkih listića koji su nevažeći jer nisu ispunjeni, a posebno broj glasačkih listića koji su nevažeći jer su pogrešno ispunjeni,
- 5) ukupan broj upropaštenih glasačkih listića,
- 6) ukupan broj nepotvrđenih glasačkih listića koji se nalaze u glasačkoj kutiji, ako ih ima

- 7) ukupan broj neiskorištenih glasačkih listića.
- (2) Zapisnik o radu biračkog odbora i obrasce potpisuju svi članovi biračkog odbora.
- (3) Ako neki član biračkog odbora odbije da se potpiše na zapisnik, predsjednik ili jedan od članova koji se potpisuju će to evidentirati zajedno sa razlozima nepotpisivanja.

Član 113.

(1) Nakon utvrđivanja rezultata glasanja, birački odbor odmah, a najkasnije 12 časova nakon zatvaranja biračkog mjesta, dostavlja nadležnoj gradskoj, odnosno opštinskoj izbornoj komisiji zapisnik o radu biračkog odbora, izvod iz Biračkog spiska, sve posebne obrasce iz člana 105. stav 1. ovog zakona, sve nepotvrđene glasačke listiće, važeće glasačke listiće, nevažeće glasačke listiće, te odvojeno neiskorištene i upropaštene glasačke listiće, kao i sve druge obrasce koje zahtijeva Republička izborna komisija.

(2) Predsjednik biračkog odbora zadržava primjerak izvještaja o rezultatima glasanja.

(3) Predsjednik biračkog odbora javno izlaže detaljni tabelarni prikaz rezultata glasanja na biračkom mjestu po političkim subjektima i kandidatima kako bi javnost mogla imati uvid u njih, a kopije rezultata glasanja akreditovanim posmatračima rada biračkog odbora na njihov zahtjev.

(4) Birački odbor isporučuje sav preostali izborni materijal gradskoj, odnosno opštinskoj izbornoj komisiji.

(5) Republička izborna komisija donosi podzakonske propise o obezbjeđivanju sigurnog prenosa informacija upotrebom izbornih tehnologija sa biračkog mjesta u stvarnom vremenu direktno gradskoj, odnosno opštinskoj izbornoj komisiji, te od gradske, odnosno opštinske izborne komisije Republičkoj izbornoj komisiji.

Član 114.

(1) Nakon što od biračkih odbora dobije svu dokumentaciju i materijale za izbore, gradska, odnosno opštinska izborna komisija utvrđuje objedinjene zbirne rezultate glasanja provedenog na teritoriji tog grada, odnosno opštine za organe za nivo vlasti za koji su provedeni izbori i o tome sastavlja zapisnik, koji se podnosi Republičkoj izbornoj komisiji u roku od 24 časa nakon zatvaranja biračkih mjesta.

(2) Objedinjeni zbirni rezultati glasanja za grad, odnosno opštinu sadrže podatke iz člana 112. stav 1. t. 1. do 7. ovog zakona.

(3) Gradska, odnosno opštinska izborna komisija zadržava primjerak objedinjenih zbirnih rezultata glasanja i distribuiše ga drugim izbornim organima, u skladu sa propisima Republičke izborne komisije.

(4) Gradska, odnosno opštinska izborna komisija javno izlaže detaljni tabelarni prikaz za objedinjene zbirne rezultate izbora po političkim subjektima i kandidatima kako bi javnost mogla imati uvid u njih, a kopije objedinjenih rezultata glasanja biće uručene akreditovanim posmatračima rada gradske odnosno opštinske izborne komisije na njihov zahtjev.

Član 115.

(1) Da bi bila prihvatljiva, svaka pojedinačna koverta s glasačkim listićem mora imati poštanski žig države iz koje se glasa, s datumom ne kasnijim od datuma održavanja izbora.

(2) Glasački listići za glasanje poštom, koji nisu dostavljeni u skladu sa stavom 1. ovog člana, neće se brojati.

(3) Da bi se brojao glasački listić koji je blagovremeno dostavljen poštom, birač za koga je utvrđeno da je ispravno registrovan za glasanje poštom, mora ga vratiti u zapečaćenoj koverti kako bi se obezbijedila tajnost glasanja tog lica, i uz njega priložiti kopiju jedne od ličnih isprava iz člana 99. stav 7. ovog zakona.

Član 116.

(1) Republička izborna komisija utvrđuje rezultate svih neposrednih i posrednih izbora obuhvaćenih ovim zakonom istekom roka za podnošenje prigovora, žalbe, odnosno nakon pravosnažnosti odluka.

(2) Republička izborna komisija uputstvom određuju se redoslijed utvrđivanja izbornih rezultata za organe na republičkom i lokalnom nivou vlasti, način na koji se detaljan tabelarni prikaz rezultata glasanja stavlja na raspolaganje javnosti, te način objavljivanja izbornih rezultata.

(3) Detaljan tabelarni prikaz rezultata glasanja uključuje rezultate na nivou biračkog mjesta po političkim subjektima i kandidatima, s tim da se ne naruši tajnost glasanja, utvrđena članom 97. ovog zakona.

Član 117.

Republička izborna komisija objavljuje preliminarne, nezvanične i nekompletne rezultate izbora za nivo vlasti za koji se izbori održavaju, po sljedećem rasporedu:

- 1) prve rezultate u 24.00 časa na dan izbora,
- 2) dva puta u toku naredna 24 časa,
- 3) u narednih pet dana svaka 24 časa,
- 4) narednih dana svakih 48 časova, sve do objavljivanja konačnih, službenih i kompletnih rezultata izbora.

Član 118.

(1) Nakon što Republička izborna komisija utvrdi i objavi izborne rezultate, gradska, odnosno opštinska izborna komisija, ovjerena politička stranka, koalicija, lista nezavisnih kandidata ili nezavisni kandidat, mogu zahtijevati da Republička izborna komisija ponovo broji glasačke listiće u određenim izbornim jedinicama u kojima su se politička stranka, koalicija, lista nezavisnih kandidata ili nezavisni kandidat kandidovali za izbore.

(2) Akreditovani posmatrač može zahtijevati da Republička izborna komisija ponovo broji glasačke listiće na biračkom mjestu na kojem je bio posmatrač.

(3) Ovjerena politička stranka, koalicija, lista nezavisnih kandidata, nezavisni kandidat ili akreditovani posmatrač mogu zahtijevati od Republičke izborne komisije da ponovo broji glasačke listiće za glasanje u odsustvu, glasačke listiće kojima se glasalo u inostranstvu ili nepotvrđene kovertirane glasačke listiće.

(4) Grupa od 50 ili više birača, koji su glasali na istom biračkom mjestu, može zahtijevati da Republička izborna komisija ponovo broji glasačke listiće na biračkom mjestu na kojem su glasali.

(5) Gradska, odnosno opštinska izborna komisija može zahtijevati da Republička izborna komisija ponovo broji glasačke listiće na biračkom mjestu u njenom gradu, odnosno opštini.

(6) Republička izborna komisija može razmatrati zahtjev za ponovno brojanje glasačkih listića, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

1) da je zahtjev podnesen u pisanoj formi i da ga je potpisao akreditovani posmatrač, grupa od 50 ili više birača koji su glasali na istom biračkom mjestu, nezavisni kandidat, predsjednik političke stranke, nosilac liste nezavisnih kandidata ili bilo koji od predsjednika političkih stranaka koje su formirale koaliciju, ili gradska, odnosno opštinska izborna komisija,

2) da su u zahtjevu tačno navedene činjenice koje opravdavaju ponovno brojanje, uključujući članove ovog zakona koji nisu poštovani ili su prekršeni,

3) da je u zahtjevu naveden približan broj glasačkih listića za koje se vjeruje da nisu ispravni,

4) da je u zahtjevu navedeno kako bi povreda zakona uticala na izborne rezultate

5) da postoji nesaglasnost rezultata koji su dobijeni ručnim i elektronskim brojanjem i

6) da je zahtjev podnesen Republičkoj izbornoj komisiji u roku od tri dana od dana kada je Republička izborna komisija objavila izborne rezultate.

(7) Republička izborna komisija može, ako joj nije podnesen zahtjev za ponovno brojanje u smislu stava 1. ovog člana, ili ako se zahtjev za ponovno brojanje ne smatra valjanim u smislu stava 3. ovog člana, po službenoj dužnosti narediti ponovno brojanje glasačkih listića.

(8) Republička izborna komisija naređuje ponovno brojanje glasačkih listića ako utvrdi da je učinjena povreda ovog zakona i da ta povreda utiče na dodjelu mandata.

(9) Republička izborna komisija može na zahtjev ili po službenoj dužnosti narediti ponovno brojanje glasačkih listića za određeno biračko mjesto u Republičkom centru za brojanje ukoliko utvrdi da postoji nesaglasnost rezultata koji su dobijeni ručnim i elektronskim brojanjem glasačkih listića.

(10) Republička izborna komisija poništava rezultate glasanja na biračkom mjestu na kojem je, nakon ponovnog brojanja glasačkih listića, utvrđena nesaglasnost rezultata koji su dobijeni ručnim i elektronskim brojanjem glasačkih listića.

Član 119.

(1) Ako Republička izborna komisija naredi ponovno brojanje glasačkih listića, tačno će navesti koji će se glasački listići ponovo brojati, kao i datume, mjesta i postupke za ponovno brojanje.

(2) Kandidati političkih stranaka, koalicija, listi nezavisnih kandidata i nezavisni kandidati i kandidat s liste pripadnika nacionalnih manjina koji se pojavljuju na glasačkom listiću za koji se vrši ponovno brojanje, kao i drugi akreditovani posmatrači, mogu biti prisutni u toku ponovnog brojanja.

Član 120.

(1) Nakon završetka ponovnog brojanja glasačkih listića i istekom roka za podnošenje žalbe, odnosno nakon pravosnažnosti odluke kojom je Republička izborna komisija naredila

ponovno brojanje glasačkih listića, Republička izborna komisija potvrđuje izborne rezultate za organe na svakom pojedinom nivou vlasti, u roku od 30 dana od dana održavanja izbora.

(2) Republička izborna komisija donosi pravilnik o potvrđivanju izbornih rezultata.

GLAVA VI ZAŠTITA IZBORNOG PRAVA

Član 121.

Zaštitu izbornog prava obezbjeđuju izborne komisije i Vrhovni sud Republike Srpske.

Član 122.

(1) Birač i politički subjekt čije je pravo, ustanovljeno ovim zakonom, povrijeđeno, može izornoj komisiji izjaviti prigovor najkasnije u roku od 48 časova, odnosno u roku od 24 časa u izbornom periodu od učinjene povrede, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

(2) Izborne komisije mogu, po saznanju za učinjenju povredu iz svoje nadležnosti, pokrenuti postupak po službenoj dužnosti protiv političkog subjekta i zaposlenog ili na drugi način angažovanog u izornoj administraciji zbog kršenja odredbi ovog zakona.

(3) Inicijativu za pokretanje postupka iz stava 2. ovog člana može podnijeti pravno ili fizičko lice nadležnoj izornoj komisiji u pisanoj formi, u kojoj je obavezno navesti mjesto, vrijeme, sadržaj učinjenje povrede i počinioca.

Član 123.

(1) Prigovor se podnosi na obrascu koji propiše Republička izborna komisija uputstvom.

(2) Prigovor mora potpisati podnosilac prigovora, te sadrži kratak opis učinjene povrede i uz isti se prilažu dokazi koji potvrđuju navode prigovora.

(3) Ako je podnosilac prigovora politička stranka ili koalicija ili lista nezavisnih kandidata, prigovor potpisuje predsjednik ili ovlaštenu predstavnik političke stranke ili koalicije ili liste nezavisnih kandidata ili lice koje oni ovlaste uz priloženo ovlašćenje.

(4) Podaci o ovlašćenom predstavniku političke stranke ili koalicije ili liste nezavisnih kandidata deponuju se kod gradske, odnosno opštinske izborne komisije.

(5) Prigovor se dostavlja bez odgađanja svim stranama navedenim u prigovoru.

(6) Strane navedene u prigovoru mogu se u roku od 24 časa od prijema prigovora, u pisanoj formi, izjasniti o navodima prigovora. Nadležni organi mogu odrediti saslušanje strana.

(7) Republička izborna komisija utvrđuje postupak za rješavanje po prigovorima podnesenim izbornim komisijama.

(8) Prigovor iz člana 122. koji je podnijelo neovlašćeno lice, kao i prigovor podnesen neblagovremeno ili nepotpun prigovor, odbacuje se.

(9) Prigovor će se odbaciti i ako se ne može utvrditi ko je podnosilac prigovora.

(10) Podneseni prigovor, odnosno žalba u postupku zaštite izbornog prava ne odgađaju obavljanje izbornih radnji koje su propisane ovim zakonom.

Član 124.

(1) Gradska, odnosno opštinska izborna komisija u gradu, odnosno opštini ima prvostepenu nadležnost za odlučivanje po prigovorima uložnim zbog povreda pravila ponašanja iz Glave VII, osim u slučaju zabrane iz člana 133. stav 1. t. 3) i 7), člana 133. stav 2. i člana 134. stav 1. tačka 3) ovog zakona, o čemu odlučuje Republička izborna komisija.

(2) Gradska, odnosno opštinska izborna komisija dužna je da razmotri prigovor i da donese odluku u roku od 48 časova nakon isteka roka utvrđenog članom 123. stav 6. ovog zakona.

(3) Gradska, odnosno opštinska izborna komisija dužna je da o svojoj odluci odmah obavijesti podnosioca prigovora, kao i druge strane.

(4) Prilikom odlučivanja o prigovoru gradska odnosno opštinska izborna komisija može postupiti na osnovu utvrđenih činjenica ili održavati rasprave.

(5) Prigovor iz člana 122. stav 1. ovog zakona koji je podnijelo neovlašćeno lice, ili ako prigovor nije pravovremeno podnesen, odbacuje se.

Član 125.

Gradska, odnosno opštinska izborna komisija može narediti preduzimanje mjera kojima se otklanjaju nepravilnosti na koje se odnosi prigovor iz člana 124. ovog zakona, što uključuje ali se ne ograničava, na dodavanje ili brisanje imena birača sa Biračkog spiska, pokrenuti inicijativu za smjenjivanje lica koje radi u centru za birački spisak ili smijeniti člana u biračkom odboru, ili naređivanje određenom licu ili stranci da obustavi aktivnosti kojima se krši odredbe ovog zakona i izreći novčanu kaznu.

Član 126.

(1) Republička izborna komisija je nadležna da u prvom stepenu odlučuje po prigovorima izjavljenim zbog povreda pravila izbornog procesa, izbornih prava, finansiranje izborne kampanje učinjene od političkog subjekta i povrede iz člana 133. stav 1. t. 3) i 7), člana 133. stav 2. i člana 134. stav 1. tačka 3) ovog zakona.

(2) Na odluke izbornih komisija može se izjaviti žalba Republičkoj izbornoj komisiji u roku od 48 časova od prijema prvostepene odluke.

(3) Republička izborna komisija dužna je da razmotri prigovor i žalbu i da donese odluku u roku od 48 časova nakon isteka roka utvrđenog članom 123. stav 6. ovog zakona.

(4) Republička izborna komisija dužna je da o svojoj odluci odmah obavijesti podnosioca prigovora, kao i druge strane.

(5) Prigovor, koje je u skladu sa članom 122. ovog zakona podnijelo neovlašćeno lice, ili ako prigovor ili žalba nisu blagovremeno podneseni, odbacuju se.

(6) Prilikom rješavanja prigovora, Republička izborna komisija može postupiti na osnovu utvrđenih činjenica ili održavati rasprave.

(7) Republička izborna komisija može dozvoliti stranama da podnesu nove dokaze ili svoje odluke zasnivati na dokumentaciji iz spisa gradskih odnosno opštinskih izbornih komisija.

Član 127.

(1) Republička izborna komisija, kada odlučuje po službenoj dužnosti ili kada odlučuje o prigovorima i žalbama, ima ovlašćenja da naredi gradskoj odnosno opštinskoj izornoj komisiji, Centru za birački spisak ili biračkom odboru da preduzmu mjere kojima se otklanjaju utvrđene nepravilnosti.

(2) Republička izborna komisija, pored ovlašćenja iz stava 1. ovog člana, može da izrekne sljedeće sankcije:

- 1) novčane kazne predviđene ovim zakonom,
- 2) uklanjanje imena kandidata sa kandidatske liste ako se utvrdi da je kandidat lično odgovoran za povredu,
- 3) poništavanje ovjere političke stranke, koalicije, liste nezavisnih kandidata ili nezavisnog kandidata i
- 4) zabranu angažovanja određenog lica za rad na biračkom mjestu, u Centru za birački spisak i u gradskoj, odnosno opštinskoj izornoj komisiji.

Član 128.

(1) Ako Republička izborna komisija ili gradska, odnosno opštinska izborna komisija, ima osnovanu sumnju da je učinjeno krivično djelo koje se odnosi na izborni proces, dužna je da to prijavi nadležnom tužilaštvu.

(2) Prilikom podnošenja prijave iz stava 1. ovog člana, Republička izborna komisija, gradska, odnosno opštinska izborna komisija navodi i dokaze koji su joj poznati, te preduzima potrebne mjere da bi se sačuvali tragovi učinjenog krivičnog djela iz stava 1. ovog člana, predmeti kojima je ili pomoću kojih je učinjeno to djelo i drugi dokazi.

Član 129.

(1) Vrhovni sud Republike Srpske nadležan je da rješava po žalbama na odluke Republičke izborne komisije.

(2) Žalba se podnosi Vrhovnom sudu Republike Srpske u roku od dva dana od dana prijema odluke Republičke izborne komisije iz stava 1. ovog člana.

(3) Žalba se podnosi putem Republičke izborne komisije.

(4) Odredbe zakona kojim se uređuje upravni spor shodno se primjenjuju na odlučivanje o žalbi na rješenje Republičke izborne komisije kojim je odlučeno o prigovoru.

(5) Vrhovni sud Republike Srpske, dužan je donijeti odluku po žalbi u roku od tri dana od dana prijema žalbe.

(6) Odluka po žalbi dostavlja se podnosiocu žalbe i Republičkoj izornoj komisiji.

GLAVA VII

PRAVILA PONAŠANJA U IZBORNOJ KAMPANJI

Član 130.

(1) Političke stranke, koalicije, liste nezavisnih kandidata i nezavisni kandidati imaju pravo:

- 1) voditi izbornu kampanju u mirnom okruženju,
- 2) organizovati i održavati javne skupove na kojima mogu slobodno iznositi svoje stavove kako bi stekli podršku birača i
- 3) štampati i dijeliti plakate, postere i druge materijale u vezi sa izbornom kampanjom, i
- 4) voditi kampanju putem društvenih mreža.

(2) Za javni skup iz stava 1. tačka 2) ovog člana nije potrebno odobrenje nadležnog organa, s tim što je organizator dužan 24 časa prije održavanja takvog skupa o tome obavijestiti organ nadležan za održavanje javnog reda i mira.

(3) Ako su dva ili više organizatora najavili nadležnom organu održavanje javnog skupa na istom mjestu i u isto vrijeme, pravo na održavanje javnog skupa na tom mjestu i u zatraženo vrijeme imaće organizator koji je prvi pismeno obavijestio nadležni organ o održavanju javnog skupa, o čemu će podnosiocima obavijestiti nadležni organ, u roku ne dužem od 12 časova od podnesenih obavještenja o održavanju javnog skupa.

Član 131.

(1) Nadležni gradski, odnosno opštinski organi dužni su obezbijediti ravnopravan tretman političkim strankama, koalicijama, listama nezavisnih kandidata i nezavisnim kandidatima koji su ovjereni za učestvovanje na izborima u njihovim zahtjevima da javna mjesta i javne objekte koriste u svrhu kampanje, uključujući održavanje skupova, izlaganje oglasa, plakata, postera i drugog sličnog materijala.

(2) Zabranjeno je uklanjati, prekrivati, oštećivati ili mijenjati štampane oglase, plakate, postere ili druge materijale koji se, u skladu sa zakonom, koriste u svrhu izborne kampanje političkih stranaka, koalicija, listi nezavisnih kandidata ili nezavisnih kandidata.

(3) Republička izborna komisija zabranice isticanje, štampanje i rasturanje oglasa, plakata, postera i drugih materijala, koji se koriste u svrhu izborne kampanje političkih stranaka, koalicija, listi nezavisnih kandidata ili nezavisnih kandidata, na kojima se žene ili muškarci predstavljaju na stereotipan i uvredljiv ili ponižavajući način i naložiti političkoj stranci, koaliciji, listi nezavisnih kandidata ili nezavisnom kandidatu da postavljene materijale ukloni.

(4) Protiv rješenja ili zaključka Republičke izborne komisije, može se pokrenuti upravni spor.

(5) Zabranjeno je političkim strankama, koalicijama, listama nezavisnih kandidata i nezavisnim kandidatima da postavljaju oglase, plakate, postere, odnosno da pišu svoja imena ili slogane koji su u vezi sa izbornom kampanjom, unutar ili na zgradama u kojima su smješteni organi i institucije Republike Srpske, javna preduzeća, javne ustanove i mjesne zajednice, na vjerskim objektima, na javnim putevima i javnim površinama, osim na mjestima predviđenim za plakatiranje i oglašavanje.

(6) Nadležni organi grada, odnosno opštine su dužni da odrede javna mesta i javne objekte na kojima se mogu održavati skupovi, izlagati oglasi, plakati, posteri i drugi izborni materijali sa postavljanjem pokretnih panoa i sl.

(7) Politički subjekt dužan je da u roku od 10 dana od dana održavanja izbora obezbijedi uklanjanje svih oglasa, plakata, postera i drugog sličnog materijal, a koji su korišteni u svrhu njegove izborne kampanje.

Član 132.

(1) Nosiocima izvršne funkcije utvrđenim u članu 13. stav 5. ovog zakona i nosiocima mandata zabranjena je zloupotreba javnih sredstava.

(2) Zloupotrebu javnih sredstava iz stava 1. ovog člana čine sljedeće radnje:

1) uključivanje državnih službenika i službenika u organima grada, odnosno opštine koji su podređeni kandidatu na izborima u obavljanju poslova tokom radnom vremenu u cilju promocije kandidata na izborima ili političkih subjekata,

2) korištenje prostorija javnih ustanova i organa za obavljanje predizbornih aktivnosti ako korištenje istih prostorija nije zagarantovano drugim kandidatima i političkim subjektima pod istim uslovima

3) korištenje sredstava komunikacije, informacionih usluga, kancelarijske opreme javnih ustanova i organa za izbornu kampanju,

4) korištenje sredstava prevoza u vlasništvu Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Federacije Bosne i Hercegovine, Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, gradskih odnosno opštinskih organa i organizacija bez naknade ili po sniženim naknadama za aktivnosti kampanje. Ova odredba se ne odnosi na prevoz osoba koje se posebno štite u skladu sa zakonom koji se obavlja kao dio bezbjednosnih mjera koje se primjenjuju u odnosu na visoke zvaničnike koji podliježu službenoj zaštiti koju pružaju nadležni organi prilikom obavljanja službene dužnosti ili postupanja po službenoj dužnosti,

5) prikupljanje potpisa ili izborna kampanja koju provode lica koja obavljaju izabrane funkcije ili su državni službenici, tokom službenih aktivnosti ili događaja koje organizuje javna ustanova ili organ.

Član 133.

(1) Kandidatima i pristalicama političkih stranaka, listi nezavisnih kandidata, listi pripadnika nacionalnih manjina i koalicija, kao i nezavisnim kandidatima i njihovim pristalicama, te zaposlenima ili na drugi način angažovanim u izornoj administraciji nije dozvoljeno:

1) nositi i pokazivati oružje na političkim skupovima, biračkim mjestima i njihovoj okolini, kao i za vrijeme okupljanja u vezi s aktivnostima političkih stranaka, koalicija, listi nezavisnih kandidata i nezavisnih kandidata u izbornom procesu,

2) ometati skupove drugih političkih stranaka, koalicija i nezavisnih kandidata, kao i podsticati druge na takve aktivnosti,

3) sprečavati novinare da obavljaju svoj posao u skladu sa pravilima profesije i izbornim pravilima,

4) obećavati novčane nagrade ili druge materijalne koristi s ciljem dobijanja podrške birača ili prijetnje pristalicama drugih političkih stranaka, koalicija, listi nezavisnih kandidata i nezavisnih kandidata,

5) podsticati na glasanje lica koje nema pravo glasa,

6) podsticati lica da glasaju više puta na istim izborima, ili da glasaju u ime drugog lica ili

7) koristiti se jezikom koji bi nekoga mogao navesti ili podstaći na nasilje ili širenje mržnje, ili objavljivati ili upotrebljavati slike, simbole, audio i video zapise, SMS poruke, internet komunikacije ili druge materijale koji mogu tako djelovati.

(2) Zabranjeno je lažno predstavljanje u ime bilo koje političke stranke, koalicije, liste nezavisnih kandidata ili nezavisnog kandidata kao i zloupotreba prava na učešće u radu biračkog odbora ispred jednog političkog subjekta suprotno članu 42. i 43. ovog zakona i to fiktivnim predstavljanjem u ime političkog subjekta kojem je mjesto u biračkom odboru pripalo sa ciljem pogodovanja drugom političkom subjektu kojem to mjesto u biračkom odboru nije pripalo.

(3) Zabrana iz stava 2. ovog člana primjenjuje se i na članove biračkog odbora.

Član 134.

(1) U periodu koji počinje 24 časa prije otvaranja biračkih mjesta i traje do njihovog zatvaranja, političkim strankama, koalicijama, listama nezavisnih kandidata i nezavisnim kandidatima i kandidatima na listama pripadnika nacionalnih manjina zabranjeno je učešće u javnim političkim aktivnostima što uključuje, ali se ne ograničava samo na sljedeće:

- 1) održavanje skupova u cilju izborne kampanje,
- 2) izlaganje na biračkom mjestu i u njegovoj okolini bilo kakvih materijala u cilju uticanja na birače,
- 3) korištenje domaćih i međunarodnih sredstava komunikacije s ciljem uticaja na birače,
- 4) korištenje megafona ili drugih razglasnih uređaja u cilju uticanja na birače i
- 5) svaka aktivnost kojom se ometa ili opstruiše izborni proces.

(2) Pod sredstvima komunikacije iz stava 1. tačka 3) ovog člana podrazumijevaju se sredstva kojima se može isporučiti zvučni, video ili tekstualni sadržaj.

(3) Sredstva komunikacije obuhvataju, ali nisu ograničena na radio i televizijski program, štampane medije, internet, SMS poruke ili video-poruke isporučene putem mobilnih telefona itd.

GLAVA VIII

IZBOR NARODNIH POSLANIKA U NARODNU SKUPŠTINU SRPSKE

REPUBLIKE

Član 135.

(1) Narodna skupština Republike Srpske ima 83 narodna poslanika, koje neposredno biraju birači upisani u Birački spisak.

(2) Određeni broj poslanika bira se iz višečlanih izbornih jedinica prema formuli proporcionalne zastupljenosti iz člana 140. ovog zakona.

(3) Kompenzacioni mandati dodjeljuju se u skladu sa članom 141. ovog zakona.

(4) Najmanje četiri člana svakog konstitutivnog naroda biće zastupljeno u Narodnoj skupštini Republike Srpske.

(5) Birač ima jedan glasački listić za mandate proporcionalne zastupljenosti u višečlanoj izbornoj jedinici za koju je birač registrovan u Birački spisak.

(6) Mandat poslanika Narodne skupštine Republike Srpske traje četiri godine.

Član 136.

(1) Narodna skupština Republike Srpske utvrđuje broj mandata i granice višečlanih izbornih jedinica i broj kompenzacionih mandata.

(2) Od 83 mandata za Narodnu skupštinu, 20 mandata su kompenzacioni mandati, dok se preostali mandati raspodjeljuju se u višečlanim izbornim jedinicama.

(3) Višečlana izborna jedinica ima najmanje četiri, a najviše 15 poslanika.

(4) Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine uključuje se u jednu od višečlanih izbornih jedinica.

(5) Broj mandata za izbornu jedinicu utvrđuje se na način da se broj birača registrovanih u Birački spisak koji je utvrdila Republička izborna komisija, dijeli sa ukupnim brojem mandata koji se dodjeljuju u izbornim jedinicama.

(6) Kako bi se utvrdio broj mandata koji pripada jednoj izornoj jedinici, broj birača registrovanih u Biračkom spisku za tu izbornu jedinicu dijeli se sa količnikom koji je dobijen na način iz stava 5. ovog člana.

(7) Mandati koji se ne mogu raspodijeliti na osnovu cijelih brojeva raspodjeljuju se izbornim jedinicama na osnovu najvećeg decimalnog ostatka.

Član 137.

(1) Za izbor 63 poslanička mandata u višečlanim izbornim jedinicama utvrđuje se devet višečlanih izbornih jedinica:

1) Izborna jedinica 1 bira sedam poslanika i sastoji se od Grada Prijedor i opština: Kozarska Dubica, Kostajnica, Krupa na Uni, Novi Grad i Oštra Luka.

2) Izborna jedinica 2 bira sedam poslanika i sastoji se od gradova Gradiška, Laktaši i Prnjavor i opštine Srbac.

3) Izborna jedinica 3 bira 12 poslanika i sastoji se od Grada Banja Luka i opština: Istočni Drvar, Jezero, Kotor Varoš, Kneževo, Kupres, Mrkonjić Grad, Petrovac, Ribnik, Čelinac i Šipovo.

4) Izborna jedinica 4 bira četiri poslanika i sastoji se od Grada Derвента i opština: Brod, Vukosavlje i Modriča.

5) Izborna jedinica 5 bira šest poslanika i sastoji se od Grada Doboj i opština: Petrovo, Stanari i Teslić.

6) Izborna jedinica 6 bira devet poslanika i sastoji se od Grada Bijeljina i opština: Donji Žabar, Lopare, Pelagićevo, Ugljevik, Šamac, te birača iz Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine koji su registrovani za glasanje u Republici Srpskoj.

7) Izborna jedinica 7 bira sedam poslanika i sastoji se od Grada Zvornik i opština: Bratunac, Vlasenica, Milići, Osmaci, Srebrenica i Šekovići.

8) Izborna jedinica 8 bira četiri poslanika i sastoji se od opština: Istočna Ilidža, Istočno Novo Sarajevo, Istočni Stari Grad, Pale, Rogatica, Sokolac, Trnovo i Han Pijesak.

9) Izborna jedinica 9 bira sedam poslanika i sastoji se od Grada Trebinje i opština: Berkovići, Bileća, Višegrad, Gacko, Istočni Mostar, Kalinovik, Ljubinje, Nevesinje, Novo Goražde, Rudo, Čajniče i Foča.

(2) Preostalih 20 poslaničkih mandata su kompenzacioni mandati, koji se dodjeljuju u skladu s ovim zakonom.

Član 138.

Narodna skupština Republike Srpske na prijedlog nadležnog skupštinskog radnog tijela svake četiri godine preispituje izborne jedinice i broj mandata dodijeljenih svakoj izornoj jedinici utvrđenih ovim zakonom, da bi se obezbijedio princip geografskog ograničenja, zasnovan na demokratskim principima, a naročito na principu proporcionalnosti između broja mandata i broja registrovanih birača.

Član 139.

(1) Političke stranke, koalicije i nezavisni kandidati, ovjereni u skladu sa odredbama ovog zakona, mogu se kandidovati za izbore u izornoj jedinici.

(2) Svaki nezavisni kandidat za mandat u izornoj jedinici kandiduje se sa zamjenikom na jednoj listi.

(3) Zamjenik nema nikakvih nadležnosti ili ovlašćenja, osim u slučaju kada naslijedi mandat za obavljenje funkcije izabranog kandidata u skladu sa članom 146. ovog zakona.

Član 140.

(1) U svakoj izornoj jedinici mandati se raspodjeljuju na način da se za svaku političku stranku i koaliciju, ukupan broj važećih glasova koje je politička stranka ili koalicija osvojila dijeli sa 1, 3, 5, 7, 9, 11, i tako redom, sve dok je to potrebno za tu raspodjelu mandata.

(2) Brojevi koji se dobiju serijom dijeljenja iz stava 1. ovog člana su "količnici".

(3) Broj glasova za nezavisnog kandidata je količnik tog kandidata.

(4) Količnici se redaju od najvećeg do najmanjeg.

(5) Mandati se dijele po redu, počev od najvećeg količnika, dok se ne raspodijele svi mandati izborne jedinice za određeni organ.

(6) Politička stranka, koalicija, lista nezavisnih kandidata i nezavisni kandidat ne može učestvovati u raspodjeli mandata ako ne osvoji više od 3% od ukupnog broja važećih glasačkih listića u izornoj jedinici.

Član 141.

Kompenzacioni mandati dodjeljuju se na sljedeći način:

1) u raspodjeli kompenzacionih mandata mogu učestvovati samo političke stranke i koalicije koje su osvojile više od 3% od ukupnog broja važećih glasačkih listića za koji je sačinjena kompenzaciona lista. Prvo se, prema formuli utvrđenoj u članu 140. ovog zakona, raspodjeljuje ukupan broj mandata za Narodnu skupštinu Republike Srpske, umanjen za broj mandata koje su osvojili nezavisni kandidati.

2) od broja mandata koje je dobila lista političke stranke ili koalicije, primjenom ovog postupka, oduzima se broj mandata koje je ta politička stranka ili koalicija osvojila, prema postupku utvrđenom u članu 140. ovog zakona. Preostali broj je broj kompenzacionih mandata koji lista dobija.

3) ako politička stranka ili koalicija dobije negativan broj mandata primjenom postupka iz tačke 2) ovog člana, ta politička stranka ili koalicija zadržaće mandate dobijene u izbornim jedinicama, ali neće dobiti nijedan kompenzacioni mandat. U slučaju da jedna ili više listi dobiju negativan broj mandata, u skladu s tim se smanjuje broj mandata koji se raspodjeljuju prema postupku iz ovog člana, kako bi se sačuvao tačan broj mandata u Narodnoj skupštini Republike Srpske.

Član 142.

(1) Kompenzacioni mandat, koji je politička stranka ili koalicija dobila u skladu sa članom 141. ovog zakona, dodjeljuje se jedan po jedan neizabranim kandidatima na listi kandidata političke stranke ili koalicije za kompenzacione mandate, počevši od vrha liste sve dok se svi mandati ne raspodijele, ili dok se lista ne iscrpi.

(2) Ukoliko svaki od konstitutivnih naroda ne osvoji minimalan broj od četiri mandata, naknadni kompenzacioni mandat dodjeljuje se kandidatu relevantnog konstitutivnog naroda sa kompenzacione liste političke stranke ili koalicije koja je osvojila najveći broj glasova i koja na listi ima još kvalifikovanih kandidata iz reda relevantnog konstitutivnog naroda.

(3) Ukoliko politička stranka ili koalicija na svojoj kompenzacionoj listi nema dovoljno kvalifikovanih kandidata iz reda relevantnog konstitutivnog naroda da popuni mjesta koja su joj dodijeljena, tada se mandat prenosi na listu stranke ili koalicije koja je osvojila najveći broj glasova i koja ima još takvih kandidata na svojoj kompenzacionoj listi.

(4) Ukoliko na bilo kojoj kompenzacionoj listi nema kandidata iz reda konstitutivnog naroda, mjesto se prenosi na listu stranke ili koalicije koja je osvojila najveći broj glasova i koja ima još takvih kandidata na drugoj listi, u skladu s članom 144. stav 2. ovog zakona.

Član 143.

(1) Izuzetno od odredbi čl. 141. i 86. ovog zakona, politička stranka i koalicija koja na kandidatskoj listi za kompenzacione mandate nema više kandidata, a ima još osvojenih mandata za raspodjelu, može po obavještenju Republičke izborne komisije u roku od 48 časova na propisanom obrascu dostaviti dopunsku kandidatsku listu za kompenzacione mandate u skladu sa članom 86. stav 2. ovog zakona.

(2) Postupak podnošenja dopunske kandidatske liste za kompenzacione mandate i formu obrasca iz stava 1. ovog člana Republička izborna komisija propisuje posebnim uputstvom.

Član 144.

(1) Ako prilikom raspodjele u skladu sa čl. 140. 141. i 142. ovog zakona budu dobijeni identični količnici, mandat se dodjeljuje žrijebanjem.

(2) Mandati koje lista dobije raspodjeljuju se najprije među kandidatima sa liste, od kojih je svaki dobio najmanje 20% od ukupnog broja važećih glasova koje je dobila ta lista i to dodjelom mandata redoslijedom od najvećeg do najmanjeg broja glasova.

(3) Ako ima još mandata koje treba dodijeliti listi, a preostali kandidati su dobili manje od 20% od ukupnog broja važećih glasova koje je ta lista dobila, raspodjela mandata među preostalim kandidatima te liste vrši se prema njihovom redosljedju na listi.

(4) Ako politička stranka ili koalicija nema na listi dovoljan broj kandidata da popuni mjesta koja su joj dodijeljena, mandat se prenosi na kandidatsku listu te političke stranke ili koalicije u drugoj izbornoj jedinici u skladu sa postupkom utvrđenim u članu 141. ovog zakona.

Član 145.

Ako mandat izabranog nezavisnog kandidata prestane u skladu s odredbama člana 15. ovog zakona, mandat ostaje upražnjen do narednih redovno raspisanih izbora.

Član 146.

(1) Ako mandat kandidata političke stranke ili koalicije prestane u skladu s odredbama člana 15. ovog zakona, mandat se dodjeljuje sljedećem kandidatu sa liste iste izborne jedinice u skladu s članom 144. stav 2. ovog zakona.

(2) Upraznjeno mjesto kompenzacionog mandata popunjava se sa liste kompenzacionih mandata te političke stranke.

(3) Ako nema kandidata na listi iste izborne jedinice, mandat se dodjeljuje listi iste političke stranke ili koalicije u drugoj izbornoj jedinici u skladu sa članom 144. stav 3. ovog zakona.

(4) Ako nema preostalih kandidata na bilo kojoj listi za političku stranku ili koaliciju, mandat ostaje upražnjen do sljedećih redovno raspisanih izbora.

Član 147.

(1) Pri raspodjeli mandata kako bi se popunili mandati koji su prestali u skladu s članom 15. ovog zakona, obezbjeđuje se minimalna zastupljenost od četiri člana iz reda svakog konstitutivnog naroda.

(2) Sljedeća pravila primjenjuju se i ista derogiraju rješenja predviđena u čl. 145. i 146. ovog zakona svaki put kada bi primjena ovih članova svela zastupljenost jednog konstitutivnog naroda ispod minimuma određenog u članu 135. stav 4. ovog zakona:

1) ako mandat izabranog nezavisnog kandidata prestane, u skladu sa članom 145. ovog zakona, upražnjeno mjesto popuniće se iz reda političke stranke ili koalicije koja ima najveći količnik u istoj izbornoj jedinici i koja, u skladu sa članom 144. stav 2. ovog zakona, na svojoj listi ima još kvalifikovanih kandidata iz reda istog konstitutivnog naroda iz kojeg je bio i nezavisni kandidat kojem je prestao mandat.

1. ukoliko politička stranka ili koalicija nema dovoljno kvalifikovanih kandidata na listi u istoj izbornoj jedinici da popuni mjesta koja su joj dodijeljena, mandat se prenosi na listu stranke ili koalicije koja je osvojila najveći broj glasova i koja na svojoj listi ima još takvih kandidata u bilo kojoj drugoj izbornoj jedinici, u skladu sa članom 144. stav 2. ovog zakona.

2) ako mandat izabranog kandidata političke stranke ili koalicije prestane, mandat se dodjeljuje sljedećem kandidatu sa liste iste izborne jedinice koji pripada istom konstitutivnom narodu kao i prvobitni kandidat, u skladu s članom 144. stav 2. ovog zakona.

1. u slučaju da nema preostalih kandidata na listi iste izborne jedinice koji pripadaju istom konstitutivnom narodu, mandat se dodjeljuje listi iste političke stranke ili koalicije u drugoj izbornoj jedinici koja je osvojila najveći broj glasova, u skladu s članom 144. stav 2. ovog zakona.

2. ukoliko nema preostalih kandidata na listama bilo koje političke stranke ili koalicije, mandat se dodjeljuje političkoj stranci ili koaliciji iz iste izborne jedinice koja je osvojila najveći broj glasova i koja ima kvalifikovanog kandidata koji pripada istom konstitutivnom narodu kao i prvobitni kandidat sa njene liste, u skladu s članom 144. stav 2. ovog zakona.

3. ukoliko nema preostalih kandidata iz iste izborne jedinice koji pripadaju istom konstitutivnom narodu kao i prvobitni kandidat, mandat se dodjeljuje političkoj stranci ili koaliciji u bilo kojoj izbornoj jedinici, koja je osvojila najveći broj glasova i ima kvalifikovane kandidate koji pripadaju tom konstitutivnom narodu, u skladu s članom 144. stav 2. ovog zakona.

3) ako kompenzacioni mandat izabranog kandidata političke stranke ili koalicije prestane, mandat se dodjeljuje kandidatu sa iste liste kompenzacionih mandata koji pripada istom konstitutivnom narodu, u skladu s članom 142. ovog zakona.

1. u slučaju da nema preostalih kvalifikovanih kandidata koji pripadaju istom konstitutivnom narodu na istoj listi kompenzacijskih mandata, mandat se dodjeljuje stranci ili koaliciji koja je osvojila najveći broj glasova i koja ima kvalifikovanog kandidata iz reda istog konstitutivnog naroda na svojoj listi kompenzacionih mandata. Mandat se tada dodjeljuje u skladu s članom 142. ovog zakona.

GLAVA IH IZBOR DELEGATA U VIJEĆE NARODA REPUBLIKE SRPSKE

Član 148.

(1) Sastav Vijeća naroda Republike Srpske zasniva se na paritetu tako da svaki konstitutivni narod ima isti broj zastupnika.

(2) Vijeće naroda Republike Srpske sastoji se od 28 delegata, po osam iz svakog konstitutivnog naroda i četiri iz reda Ostalih.

Član 149.

(1) Članove Vijeća naroda Republike Srpske bira odgovarajući klub poslanika u Narodnoj skupštini Republike Srpske, koji se formira samo u tu svrhu po nacionalnoj pripadnosti poslanika.

(2) U slučaju da je broj članova koji se biraju u jedan klub delegata Vijeća naroda Republike Srpske veći od broja predstavnika u odgovarajućem klubu poslanika Narodne skupštine Republike Srpske, bira se dodatni broj poslanika od strane ad hok kluba poslanika koji se u tu svrhu uspostavlja iz reda svih odbornika pripadnika odgovarajućeg konstitutivnog naroda ili iz reda Ostalih u skupštinama gradova, odnosno opštia u Republici Srpskoj.

Član 150.

(1) Svaka politička stranka zastupljena u klubovima poslanika odgovarajućih konstitutivnih naroda i reda Ostalih ili svaki član jednog od ovih klubova poslanika, uključujući i ad hoc članove ima pravo da predloži jednog ili više kandidata na listi za izbor delegata tog relevantnog kluba delegata.

(2) Svaka lista može sadržati više kandidata od broja delegata koji se bira.

(3) Kandidati ne mogu biti poslanici u Narodnoj skupštini Republike Srpske ili odbornici u skupštini grada, odnosno opštine.

(4) Svaki poslanik u Narodnoj skupštini Republike Srpske jednom glasa za listu unutar svog kluba.

(5) Glasanje se sprovodi tajnim glasanjem.

Član 151.

(1) Rezultati glasanja saopštavaju se Republičkoj izbornoj komisiji u svrhu konačne dodjele mjesta.

(2) Mandati se, jedan po jedan, raspodjeljuju na liste ili kandidatima sa najvećim količnicima koji proizlaze iz formule proporcionalne raspodjele predviđene u članu 140. ovog zakona.

(3) Kada jedna lista osvoji mandat, taj mandat se dodjeljuje s vrha liste.

Član 152.

(1) Ukoliko postoji upražnjeno mjesto zbog smrti, ostavke, ili trajne spriječenosti delegata u Vijeću naroda Republike Srpske, to upražnjeno mjesto popunjava se sljedećim kvalifikovanim kandidatom sa iste liste sa koje dolazi delegat koji je umro, dao ostavku ili je trajno spriječen.

(2) Ukoliko nema preostalih kandidata na toj listi, tada se mandat dodjeljuje neizabranom kandidatu sa najvećim količnikom sa druge liste koji se kandiduje za taj konstitutivni narod ili za red Ostalih.

(3) Ukoliko više kandidata ima isti količnik, vrši se žrijebanje za izbor kandidata koje sprovodi Republička izborna komisija.

(4) Ukoliko nema kandidata, organizuju se novi izbori za kandidata iz tog konstitutivnog narod u skladu sa čl. 149. i 150. ovog zakona.

Član 153.

Izbor delegata u Vijeće naroda Republike Srpske pokreće se prilikom konstituisanja Narodne skupštine Republike Srpske, a održava se najkasnije mjesec dana nakon potvrde rezultata od Republičke izborne komisije.

Član 154.

(1) Mandat delegata u Vijeću naroda Republike Srpske traje četiri godine, pod uslovom da taj mandat ne ističe ranije.

(2) U slučaju skraćivanja mandata Narodne skupštine Republike Srpske i raspuštanja Narodne skupštine Republike Srpske, prestaje i mandat Vijeća naroda Republike Srpske.

GLAVA H

IZBOR PREDsjedNIKA I POTPREDsjedNIKA REPUBLIKE SRPSKE

Član 155.

Predsjednika i dva potpredsjednika Republike Srpske neposredno biraju birači upisani u Birački spisak u skladu sa ovim ovim zakonom.

Član 156.

Birač upisan u Birački spisak u skladu sa ovim ovim zakonom može glasati samo za jednog kandidata za predsjednika Republike Srpske.

Član 157.

Predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske direktno se biraju sa liste kandidata za predsjednika Republike Srpske, tako što je za predsjednika Republike Srpske izabran kandidat koji ostvari najveći broj glasova, a za potpredsjednike Republike Srpske su izabrani kandidati iz reda druga dva konstitutivna naroda koji imaju najveći broj glasova iza izabranog predsjednika Republike Srpske.

Član 158.

Mandat predsjednika i potpredsjednika Republike Srpske traje četiri godine.

GLAVA HI

IZBOR DELEGATA U DOM NARODA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE IZ REPUBLIKE SRPSKE

Član 159.

(1) Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine sastoji se od 15 delegata, od kojih je jedna trećina iz Republike Srpske (pet Srba).

(2) Delegate u Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Republike Srpske bira Narodna skupština Republike Srpske.

(3) Poslanici iz reda bošnjačkog i hrvatskog naroda i iz reda Ostalih u Narodnoj skupštini Republike Srpske učestvuju u postupku izbora delegata u Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Republike Srpske.

(4) Izbor delegata iz Republike Srpske u Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine sprovodi se odmah po sazivanju Narodne skupštine Republike Srpske, a najkasnije 30 dana od dana ovjeravanja izbora u skladu sa ovim zakonom.

Član 160.

(1) Izbor delegata iz Republike Srpske u Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine sprovodi se na način da svaka politička partija ili svaki poslanik u Narodnoj skupštini Republike Srpske ima pravo da predloži jednog ili više kandidata na listu iz reda srpskog naroda u Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

(2) Svaka lista može sadržavati više kandidata od broja delegata koji se biraju u Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

(3) Svaki poslanik u Narodnoj skupštini Republike Srpske daje jedan glas za listu kandidata za izbor delegata u Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Republike Srpske.

(4) Glasanje se sprovodi tajnim glasanjem u skladu sa ovim zakonom.

Član 161.

(1) Izborni materijal i rezultati glasanja iz člana 160. ovog zakona dostavljaju se Centralnoj izornoj komisiji Bosne i Hercegovine, posredstvom Republičke izborne komisije, na potvrđivanje i konačnu raspodjelu mandata u skladu sa Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine.

(2) Mandati se raspodjeljuju jedan po jedan po listama, u skladu sa Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine.

(3) Osvojeni mandati dodjeljuju se prema njihovom redoslijedu na listi.

(4) Ako prilikom raspodjele mandata budu dobijeni identični količnici, mandat se dodjeljuje žrijebanjem.

Član 162.

(1) Ako neko mjesto delegata u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine ostane upražnjeno, to mjesto popunjava sljedeći kvalifikovani kandidat na istoj listi na kojoj je bio delegat kojem je prestao mandat.

(2) Ako na toj listi nema preostalih kandidata, mandat se dodjeljuje kandidatu sa najvišim količnikom sa druge liste.

(3) Ako nema kandidata iz stava 2. ovog člana, organizuju se novi izbori za izbor delegata u skladu sa odredbama ove glave.

GLAVA HII

IZBOR ORGANA OPŠTINE I OPOZIV NAČELNIKA OPŠTINE

Član 163.

(1) Mandat za skupštinu opštine, dodjeljuje se po sistemu proporcionalne zastupljenosti, u skladu s odredbama člana 140. ovog zakona.

(2) Mandat skupštine opštine traje četiri godine.

(3) Mandat skupštine opštine može prestati i prije isteka vremena na koje je izabrana, u skladu sa zakonom.

Član 164.

- (1) Broj odbornika skupštine opštine je sljedeći:
- 1) 11 odbornika za opštine koje imaju do 1.000 birača upisanih u Birački spisak,
  - 2) 13 odbornika za opštine koje imaju od 1.001 do 3.000 birača upisanih u Birački spisak,
  - 3) 15 odbornika za opštine koje imaju od 3.001 do 5.000 birača upisanih u Birački spisak,
  - 4) 17 odbornika za opštine koje imaju od 5.001 do 8.000 birača upisanih u Birački spisak,
  - 5) 19 odbornika za opštine koje imaju od 8.001 do 11.000 birača upisanih u Birački spisak,
  - 6) 21 odbornik za opštine koje imaju od 11.001 do 13.000 birača upisanih u Birački spisak,
  - 7) 23 odbornika za opštine koje imaju od 13.001 do 15.000 birača upisanih u Birački spisak,
  - 8) 25 odbornika za opštine koje imaju od 15.001 do 20.000 birača upisanih u Birački spisak,
  - 9) 27 odbornika za opštine koje imaju od 20.001 do 30.000 birača upisanih u Birački spisak,
  - 10) 29 odbornika za opštine koje imaju od 30.001 do 50.000 birača upisanih u Birački spisak i
  - 11) 31 odbornik za opštine koji imaju više od 50.000 birača upisanih u Birački spisak.
- (2) Shodno stavu 1. ovog člana broj odbornika skupštine opštine utvrđuje se statutom opštine.
- (3) Skupština opštine u posljednjoj godini tekućeg mandata preispituje i utvrđuje broj odborničkih mandata za naredni izborni ciklus, u skladu sa odredbama ovog zakona.

Član 165.

Politička stranka, koalicija, nezavisni kandidat ili lista nezavisnih kandidata, koje je ovjerila Republička izborna komisija, mogu se kandidovati za mandate koji se dodjeljuju u skladu sa odredbama ovog zakona.

Član 166.

- (1) Raspodjela mandata za skupštinu opštine vrše se u skladu sa članom 140. ovog zakona.
- (2) Ako je političkoj stranci, koaliciji ili listi nezavisnih kandidata dodijeljen broj mandata koji je jednak broju kandidata na njihovoj listi, a pri tome je ostalo još mandata koje treba dodijeliti, preostali količnici te političke partije, koalicije ili liste nezavisnih kandidata zanemaruju se pri raspodjeli preostalih mandata.
- (3) Ako nezavisni kandidat osvoji mandat, preostali količnici tog nezavisnog kandidata zanemaruju se pri raspodjeli preostalih mandata.
- (4) Ako je rezultat isti zbog identičnih količnika, mandat se dodjeljuje žrijebanjem.
- (5) Mandati za skupštinu opštine, koja je osvojila listu raspodjeljuju se najprije među kandidatima sa te liste, od kojih je svaki dobio najmanje 10 % od ukupnog broja važećih glasova koje je ta lista osvojila, i to dodjelom mandata prema redoslijedu od najvećeg do namanjeg broja glasova.

(6) Ako je ostalo još mandata iz stava 5.ovog člana koje treba dodijeliti listi, a preostali kandidati su dobili manje od 10% od ukupnog broja važećih glasova koje je ta lista dobila, raspodjela mandata među preostalim kandidatima sa liste vrši se prema njihovom redosljedju na listi.

Član 167.

(1) Ako mandat kandidata sa liste političke stranke, koalicije ili nezavisnih kandidata prestane iz razloga navedenih u članu 15. ovog zakona, mandat se dodjeljuje sljedećem kandidatu, u skladu s članom 166. st. 5. i 6. ovog zakona.

(2) Republička izborna komisija vrši ponovnu raspodjelu mandata prema proceduri utvrđenoj u članu 140. ovog zakona.

Član 168.

(1) Načelnika opštine biraju građani na neposrednim izborima, na period od četiri godine.

(2) Za načelnika opštine izabran je onaj kandidat koji dobije najveći broj glasova od broja birača koji su izašli na izbore.

Član 169.

(1) Za načelnika opštine može se birati lice u skladu sa članom 8. ovog zakona.

(2) Mandat načelnika opštine počinje teći danom ovjere mandata od strane Republičke izborne komisije.

(3) U slučaju da izabranom načelniku opštine, prestane mandat u skladu s članom 15. ovog zakona, načelnik opštine, bira se u skladu s ovim zakonom i statutom opštine.

Član 170.

(1) Mandat načelniku opštine može prestati opozivom.

(2) Postupak opoziva načelnika opštine može se pokrenuti iz jednog od sljedećih razloga:

- 1) ako ne obezbijedi izvršavanje zakona, drugih propisa i opštih akata,
- 2) ako ne obezbijedi sprovođenje strateških dokumenata od republičkog značaja,
- 3) ako ne sprovodi odluke skupštine opštine i strateška razvojna dokumenta opštine,
- 4) ako za opštinu nastupi materijalna šteta usljed donošenja ili propuštanja donošenja akata iz nadležnosti načelnika,

- 5) ako ne podnese skupštini izvještaj o radu i

- 6) ako ne predloži budžet opštine u roku predviđenim zakonom.

(2) Inicijativu za opoziv načelnika opštine mogu pokrenuti jedna trećina odbornika ili 10% birača upisanih u birački spisak opštine.

(3) Inicijativa za opoziv načelnika opštine mora biti obrazložena.

(4) Skupština opštine dužna je da sve inicijative za opoziv načelnika opštine stavi na dnevni red.

(5) Odluku o pokretanju opoziva načelnika opštine, skupština opštine donosi većinom glasova ukupnog broja odbornika.

(6) Sredstva za sprovođenje postupka opoziva načelnika opštine obezbjeđuju se u budžetu opštine.

Član 171.

(1) Postupak opoziva sprovodi se u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu odluke o pokretanju postupka za opoziv načelnika opštine.

(2) Građani odlučuju u postupku opoziva neposrednim tajnim glasanjem.

(3) Načelnik opštine je opozvan, odnosno prestaje mu mandat ako je u postupku opoziva bilo više od 50% ukupnog broja važećih glasačkih listića za njegov opoziv.

(4) Ako načelnik opštine ne bude opozvan, postupak ponovnog opoziva ne može se pokrenuti prije isteka roka od godinu dana od dana izjašnjavanja birača o njegovom opozivu.

Član 172.

(1) Odlukom o pokretanju postupka za opoziv načelnika opštine utvrđuju se:

1) pitanje o kojem će se građani izjašnjavati u postupku za sprovođenje opoziva,

2) datum izjašnjavanja građana i

3) finansijska sredstva potrebna za sprovođenje postupka opoziva načelnika opštine.

(2) Istovremeno sa donošenjem odluke o pokretanju postupka za opoziv načelnika opštine, skupština opštine imenuje komisiju za sprovođenje postupka opoziva načelnika opštine (u daljem tekstu: Komisija).

(3) Komisija ima tri, pet ili sedam članova, od kojih je jedan član predsjednik.

(4) Predsjednik i članovi Komisije imaju zamjenike.

(5) Broj članova Komisije jednak je broju članova opštinske izborne komisije i u njen sastav mogu biti imenovani članovi opštinske izborne komisije.

(6) Za predsjednika i članove Komisije imenuju se lica koja ispunjavaju uslove za imenovanje članova gradske, odnosno opštinske izborne komisije u skladu sa članom 35. ovog zakona.

Član 173.

Komisija obavlja sljedeće poslove:

1) brine se o zakonitom sprovođenju postupka za opoziv načelnika opštine,

2) određuje glasačka mjesta za izjašnjavanje građana o opozivu načelnika opštine,

3) brine se o obezbjeđivanju materijala za glasanje i dostavlja ih biračkim odborima,

4) određuje biračka mjesta,

5) imenuje i obučava članove biračkih odbora i brine se o pravilnosti njihovog rada,

6) informiše birače o svim pitanjima u vezi sa postupkom sprovođenja opoziva,

7) odgovorna je za uređenje biračkog mjesta i za druge tehničke pripreme koje se tiču postupka opoziva,

8) odgovorna je za pravilno brojanje glasačkih listića,

9) objedinjuje rezultate glasanja sa svih biračkih mjesta,

10) sačinjava i podnosi izvještaj skupštini opštine i Republičkoj izbornoj komisiji o rezultatima izjašnjavanja građana o opozivu načelnika opštine,

11) dostavlja skupštini opštine i Republičkoj izbornoj komisiji glasački materijal: glasačke listiće (važeće, nevažeće i neupotrijebljene), plakate, tonske i videozapise koji se odnose na obavještavanje birača o opozivu, pregled biračkih mjesta, dostavnice ili druge odgovarajuće dokaze o upućenim preporučenim pošiljkama glasačima koji glasaju posredstvom pošte i izvode iz konačnog biračkog spiska i

12) vrši i druge poslove utvrđene ovim zakonom i podzakonskim propisima Republičke izborne komisije.

Član 174.

(1) Komisija je dužna da, najkasnije u roku od 15 dana od dana izjašnjavanja građana o opozivu načelnika opštine, dostavi skupštini opštine i Republičkoj izbornoj komisiji izvještaj i glasački materijal iz člana 173. t. 10) i 11) ovog zakona.

(2) Republička izborna komisija, razmatra izvještaj Komisije i glasački materijal iz stava 1. ovog člana, radi provjere zakonitosti cjelokupnog sprovedenog postupka opoziva, najkasnije u roku od sedam dana, od dana prijema izvještaja i glasačkog materijala, nezavisno od toga da li je skupština opštine razmatrala i/ili usvojila izvještaj Komisije.

(3) Ukoliko načelnik opštine nije opozvan, Republička izborna komisija, najkasnije u roku od sedam dana od dana izvršene provjere zakonitosti cjelokupnog sprovedenog postupka opoziva, dostavlja Vladi Republike Srpske izvještaj o sprovedenom postupku opoziva načelnika opštine.

(4) Na osnovu dostavljenog izvještaja iz stava 3. ovog člana, Vlada Republike Srpske sačinjava prijedlog odluke o raspuštanju skupštine opštine i dostavlja ga Narodnoj skupštini Republike Srpske na odlučivanje.

(5) Ukoliko je načelnik opštine opozvan, Republička izborna komisija utvrđuje prestanak mandata načelniku opštine u skladu sa ovim zakonom.

Član 175.

(1) U slučaju prestanka mandata načelnika opštine opozivom, Republička izborna komisija donosi odluku o raspisivanju prijevremenih izbora, u skladu sa ovim zakonom.

(2) Odlukom o raspisivanju prijevremenih izbora utvrđuje se tačan datum održavanja izbora.

(3) Prijevremeni izbori održaće se u roku od 90 dana od dana prestanka mandata načelnika opštine, u skladu sa zakonom.

(4) Mandat načelnika opštine izabranog na prijevremenim izborima traje do isteka tekućeg mandata organa izabranih na redovnim izborima.

GLAVA HIII

IZBOR ORGANA GRADA I OPOZIV GRADONAČELNIKA

Član 176.

- (1) Skupština grada broji 31 odbornika.
- (2) Mandat skupštine grada traje četiri godine.

Član 177.

U gradovima koji nemaju u svom sastavu više opština, izbor odbornika skupštine grada i izbor gradonačelnika, te opoziv gradonačelnika, vrši se na način i po postupku koji je predviđen ovim zakonom za izbor odbornika skupštine opštine odnosno izbor i opoziv načelnika opštine.

Član 178.

(1) U gradovima koji imaju u svom sastavu više opština, skupštine opština biraju odbornike skupštine grada, u skladu sa ovim zakonom.

(2) U roku od 15 dana od dana konstituisanja skupštine opštine vrši se izbor odbornika u skupštinu grada.

(3) Mandati za skupštinu grada dodjeljuju se kandidatskim listama po sistemu proporcionalne zastupljenosti političkih stranaka, koalicija, listi nezavisnih kandidata ili grupa članova, u skladu sa članom 166. ovog zakona.

(4) Raspodjela mandata među kandidatima sa iste liste vrši se prema redoslijedu na listi kandidata za ove izbore.

Član 179.

Skupštine opština iz člana 178. ovog zakona biraju odbornike u skupštinu grada na sljedeći način:

- 1) skupštine opština koje imaju 11, 13 ili 15 odbornika biraju tri odbornika,
- 2) skupštine opština koje imaju 17 ili 19 odbornika biraju pet odbornika,
- 3) skupštine opština koje imaju 21 ili 23 odbornika biraju šest odbornika i
- 4) skupštine opština koje imaju 25 i više odbornika biraju osam odbornika.

Član 180.

(1) U gradovima koji u svom sastavu imaju više opština izbor i opoziv gradonačelnika vrši se na način i po postupku koji je propisan odredbama ovog zakona za načelnika opštine.

(2) Gradonačelnika iz stava 1. ovog člana biraju birači upisani u Birački spisak opština u sastavu grada.

Član 181.

Za izbor predsjednika skupštine grada shodno se primenjuju odredbe člana 179. ovog zakona.

GLAVA HIV UČESTVOVANJE PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA U IZBORIMA ZA LOKALNI NIVO

Član 182.

(1) Pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo na zastupljenost u skupštini grada, odnosno skupštini opštine srazmjerno procentu njihovog učestvovanja u stanovništvu prema posljednjem popisu.

(2) Broj pripadnika nacionalnih manjina koji se neposredno biraju u skupštinu grada, odnosno skupštinu opštine utvrđuje se statutom grada, odnosno opštine pri čemu se pripadnicima svih nacionalnih manjina, koji u ukupnom broju stanovništva te izborne jedinice, prema posljednjem popisu stanovništva, učestvuju sa više od 3%, garantuje najmanje jedno mjesto.

(3) Da bi se ovjerali za učestvovanje na izborima za popunu garantovanog mandata za pripadnike nacionalnih manjina u skupštini grada, odnosno skupštini opštine, političke stranke i nezavisni kandidati podnose prijavu za učestvovanje na izborima za skupštinu grada, odnosno skupštinu opštine, u skladu s odredbama ovog zakona.

(4) Pravo prijave za učestvovanje na izborima za popunu garantovanog mandata za pripadnike nacionalnih manjina ima i:

1) registrovano udruženje ili drugi registrovani organizovani oblik djelovanja nacionalnih manjina i

2) grupa od najmanje 40 građana koji imaju biračko pravo koji uz prijavu za učestvovanje na izborima dostavljaju i imena kandidata.

(5) Kandidati koje predloži udruženje, odnosno drugi registrovani organizovani oblik djelovanja nacionalnih manjina i grupa od najmanje 40 građana koji imaju biračko pravo imaju status nezavisnog kandidata.

(6) Političke stranke, koalicije političkih stranaka, udruženja nacionalnih manjina i drugi registrovani organizovani oblici nacionalnih manjina, te grupa od najmanje 40 građana koji imaju biračko pravo mogu predložiti najviše onoliko kandidata koliko se pripadnika nacionalnih manjina bira u toj izbornoj jedinici.

Član 183.

(1) Nakon što se ovjeri kandidatura svakog pojedinačnog kandidata, Republička izborna komisija utvrđuje konačnu posebnu listu kandidata pripadnika nacionalnih manjina za skupštinu grada, odnosno skupštinu opštine.

(2) Kao predstavnik nacionalne manjine može biti izabran samo onaj kandidat čije ime se nalazi na posebnoj listi kandidata pripadnika nacionalnih manjina predloženih u skladu s odredbama člana 182. ovog zakona.

(3) Posebna lista kandidata pripadnika nacionalnih manjina iz stava 1. ovog člana nalazi se na glasačkom listiću iza listi ostalih političkih subjekata čije se kandidatske liste takmiče za redovne mandate za skupštinu grada, odnosno skupštinu opštine.

(4) Redoslijed kandidata na posebnoj listi iz stava 3. ovog člana utvrdiće se žrijebanjem na način i po postupku koji utvrđuje Republička izborna komisija.

(5) Birač ima samo jedan glas.

(6) Ako se birač opredijeli da glasa za posebnu listu kandidata pripadnika nacionalnih manjina, glasaće tako što će označiti ime samo jednog kandidata na posebnoj listi kandidata pripadnika nacionalnih manjina.

(7) Za predstavnika pripadnika nacionalne manjine biće izabran kandidat koji dobije najveći broj glasova na posebnoj listi kandidata pripadnika nacionalnih manjina.

(8) U skupštini grada, odnosno skupštini opštine u kojima se dodjeljuje više od jednog mandata, mandati će se dodijeliti kandidatima sa sljedećim najvećim brojem osvojenih glasova prema broju osvojenih važećih glasova.

Član 184.

(1) Odredbe člana 140. stav 6. ovog zakona ne primjenjuju se prilikom raspodjele mandata za liste pripadnika nacionalnih manjina za skupštinu grada, odnosno skupštinu opštine.

(2) Prilikom raspodjele mandata, prvo se dodjeljuju garantovani mandati pripadnicima nacionalnih manjina, a zatim redovni mandati u skladu s članom 140. ovog zakona.

(3) U slučaju da dva kandidata na posebnoj listi kandidata pripadnika nacionalnih manjina dobiju isti broj važećih glasova, mandat će se dodijeliti žrijebanjem koje organizuje Republička izborna komisija.

(4) Ako se mandat ne dodijeli pripadniku nacionalne manjine, isti ostaje upražnjen.

(5) U slučaju prestanka mandata izabranog nosioca mandata iz člana 183. stav 7. ovog zakona u smislu odredbi člana 15. ovog zakona, zamjenski mandat dodijeliće se kandidatu sa sljedećim najvećim brojem dobijenih važećih glasova na posebnoj listi kandidata pripadnika nacionalnih manjina.

(6) Ako je lista iscrpljena, mandat ostaje upražnjen.

(7) Na pitanja koja nisu regulisana čl. 182. do 184. ovog zakona, primjenjivaće se opšte odredbe ovog zakona.

GLAVA HV IZBOR SAVJETA MJESNE ZAJEDNICE

Član 185.

(1) Mjesna zajednica ima Savjet.

(2) Mandat Savjeta traje četiri godine.

(3) Broj članova Savjeta je sljedeći:

1) za mjesne zajednice do 1.000 registrovanih birača - pet članova,

2) za mjesne zajednice od 1.001 do 5.000 registrovanih birača - sedam članova,

3) za mjesne zajednice od 5.001 do 10.000 registrovanih birača - devet članova i

4) za mjesne zajednice preko 10.000 registrovanih birača - jedanaest članova.

Član 186.

(1) Skupština grada, odnosno opštine donosi odluku o raspisivanju izbora za izbor članova Savjeta.

(3) Izbori za članove Savjeta održavaju se najkasnije 90 dana od konstituisanja lokalnih organa vlasti.

(4) Pod konstituisanjem iz stava 2 ovog člana se podrazumijeva izbor predsjednika skupštine grada, odnosno opštine.

(4) Članovi Savjeta biraju se na zborovima građana tajnim glasanjem.

(5) Članove Savjeta biraju birači upisani u Birački spisak koji imaju prebivalište na području mjesne zajednice.

Član 187.

(1) Statutom grada, odnosno opštine utvrđuje se potreban broj prisutnih građana na zboru građana za izbor Savjeta.

(2) Za članove Savjeta izabrani su kandidati koji su dobili najveći broj glasova birača koji su glasali na zboru građana za izbor članova Savjeta.

Član 188.

(1) Izbori za članove Savjeta sprovode se u skladu sa čl. 185, 186. i 187. ovog zakona i odlukom koju donosi skupština grada, odnosno opštine.

(2) Odlukom iz stava 1. ovog člana, uređuje se postupak organizacije i sprovođenja izbora za članove Savjeta, te pitanja sazivanja i konstituisanja Savjeta.

GLAVA HVI

PONOVLJENI, ODGOĐENI I PRIJEVREMENI IZBORI

Član 189.

Ponovljeni izbori sprovode se na osnovu kandidatskih listi i izvoda iz Biračkog spiska koji su korišteni na poništenim izborima i sprovode se na dan i biračkom mjestu koji odredi Republička izborna komisija, najkasnije 14 dana od dana pravosnažnosti odluke Republičke izborne komisije o poništenju izbora.

Član 190.

(1) Odluku o odgađanju izbora na određenom biračkom mjestu ili u izbornoj jedinici donosi Republička izborna komisija na osnovu činjenica koje ukazuju da izbore nije moguće sprovesti u skladu s odredbama ovog zakona.

(2) Odgođeni izbori sprovode se ako u nekoj izbornoj jedinici ili biračkom mjestu glasanje nije obavljeno onog dana koji je određen za glasanje.

(3) Odgođene izbore raspisuje Republička izborna komisija.

(4) Odgođeni izbori u pravilu se sprovode u roku od sedam dana, a najkasnije 30 dana od dana koji je određen za glasanje na redovnim izborima.

Član 191.

(1) Ako je neki izabrani organ raspušten odnosno ako mu prestane mandat u skladu sa Ustavom i zakonom, Republička izborna komisija donosi odluku o raspisivanju prijevremenih izbora kojom se utvrđuje tačan datum održavanja izbora.

(2) Prijevremeni izbori biće održani u roku od 90 dana od dana raspuštanja izabranog organa, odnosno prestanka mandata u skladu sa ustavom i zakonom.

(3) Od dana raspisivanja prijevremenih izbora do dana održavanja izbora ne može proteći manje od 30 niti više od 90 dana.

(4) Mandat članova organa izabranih na prijevremenim izborima traje do isteka tekućeg mandata organa izabranih na redovnim izborima.

(5) Republička izborna komisija sprovodi prijevremene izbore na način i prema postupku utvrđenom ovim zakonom za sprovođenje redovnih izbora.

(6) Republička izborna komisija pravilnikom utvrđuje rokove koji su potrebni za održavanje izbora u skladu sa odredbama ovog zakona.

Član 192.

Izuzetno, od odredbi člana 234. st. 1. i 2. ovog zakona, u sprovođenju prijevremenih izbora za skupštinu grada, odnosno opštine, gradonačelnika, odnosno načelnika opštine, birač koji je registrovan u izvod iz Biračkog spiska za glasanje u odsustvu svoje pravo da glasa ostvaruje lično u gradu, odnosno opštini gdje je imao prebivalište prema posljednjem popisu stanovništva.

GLAVA HVII FINANSIRANJE IZBORNE KAMPANJE

Član 193.

(1) Politička stranka i nezavisni kandidat koji učestvuju na izborima na republičkom i lokalnom nivou dužni su, u vrijeme podnošenja prijave za ovjeru za učestvovanje na izborima, Republičkoj izbornoj komisiji podnijeti finansijski izvještaj za period koji počinje tri mjeseca prije dana podnošenja prijave za ovjeru.

(2) U roku od trideset dana od dana objavljivanja izbornih rezultata u „Službenom glasniku Republike Srpske“ podnosi se i finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata izbora.

(3) Finansijski izvještaj iz stava 2 ovog člana sadrži:

1) raspoloživu gotovinu,

2) sve prihode i rashode, zasnovane na članarini, transparentnim priložima iz inostranstva, priložima fizičkih i pravnih lica, priložima u obliku robe i usluga (u daljem tekstu: prilozi u naturi), prihodima na vlastitu imovinu i preduzetničke aktivnosti, u skladu s odredbama zakona koji uređuje finansiranje političkih stranaka, kreditima, pozajmicama, donacijama, olakšicama, povratu novca, ostalim materijalnim troškovima i ostalim izvorima prihoda za period izvještavanja koje odredi Republička izborna komisija,

3) identitet lica ili izvora uplate i doprinosa u naturi, kao i identitet lica koje je primilo takvu uplatu koja premašuje iznos od 100,00 KM, zajedno sa datumom i iznosom takve uplate,

4) ukupan iznos svih dospjelih dugovanja i ukupan iznos isplata po sljedećim osnovama: troškovi štampanja plakata i plakatiranja, troškovi štampanja predizbornih oglasa, proglašenja, saopštenja i sl. u javnim glasilima, troškovi organizacije i održavanja predizbornih skupova i troškovi štampanja, reprodukcije i slanja predizbornog materijala koji se šalje biračima i

5) iznos i vrstu neizmirenih dugova i obaveza koje duguje podnosilac izvještaja ili koje treća lica duguju podnosiocu izvještaja, a u slučaju da su takvi dugovi i obaveze izmireni za manji iznos od njihovog prijavljenog iznosa ili vrijednosti i izjavu koja se odnosi na okolnosti i uslove pod kojima su takvi dugovi ili obaveze otpisani.

(4) Prijava za učestvovanje na izborima političke stranke i nezavisnog kandidata neće biti ovjerena ukoliko politička stranka i nezavisni kandidat ne podnesu finansijski izvještaj za period koji počinje tri mjeseca prije početka perioda za podnošenje prijave za ovjeru.

Član 194.

(1) Republička izborna komisija donosi pravilnik kojim se propisuje sadržaj, forma, način i drugi detalji izvještavanja.

(2) Svi podnosioci izvještaja moraju podnijeti i dodatne izvještaje u skladu sa zahtjevom Republičke izborne komisije ili odredbama zakona koji uređuje finansiranje političkih stranaka.

Član 195.

(1) Svaki politički subjekt imenuje ovlašćeno lice, koje je odgovorno za podnošenje izvještaja i vođenje knjiga i koje je ovlašćeno da kontaktira sa Republičkom izbornom komisijom.

(2) Podnosioci izvještaja obavještavaju Republičku izbornu komisiju o imenovanju ovlašćenog lica iz stava 1. ovog člana u roku od tri dana od njegovog imenovanja i u slučaju bilo kakve promjene njegovog statusa, dužni su obavijestiti Republičku izbornu komisiju u roku od tri dana.

(3) Ovlašćeno lice potpisuje sve izvještaje i odgovorno je za vođenje evidencije u vezi sa izvještajima i na zahtjev Republičke izborne komisije, dostavlja izvještaje na uvid.

Član 196.

Nezavisni kandidat neposredno je odgovoran za podnošenje izvještaja Republičkoj izornoj komisiji.

Član 197.

Republička izborna komisija obezbjeđuje javnosti pristup svim izvještajima i preuzima odgovarajuće mjere kako bi obezbijedilo da svi građani imaju nesmetan pristup informacijama koje su sadržane u izvještajima.

Član 198.

(1) Republička izborna komisija ispituje slučajeve u kojima nije postupljeno u skladu s odredbama čl. 193. do 202. ovog zakona i može od određenih lica zatražiti da odgovore na pitanja u pisanoj formi, kako bi se obezbijedili dokazi, te pribavile izjave svjedoka u vezi sa postupkom koji je pokrenula Republička izborna komisija.

(2) Republička izborna komisija može početi istragu ili preduzeti odgovarajuće mjere izvršenja, samostalno ili po prigovoru.

(3) Republička izborna komisija odlučuje da li je politička stranka, koalicija, lista nezavisnih kandidata ili nezavisni kandidat ili drugo lice prekršilo odredbe čl. od 193. do 202. ovog zakona kao i za izricanje sankcije bilo kojoj političkoj stranci, koaliciji, listi nezavisnih kandidata ili nezavisnom kandidatu zbog nepoštovanja navedenih odredbi ili da preduzme odgovarajuće mjere u okviru svoje nadležnosti u skladu sa ovim zakonom.

(4) Prije izricanja kazne ili preduzimanja mjere, Republička izborna komisija nastoji da politička stranka, koalicija, lista nezavisnih kandidata ili nezavisni kandidat, za koje je ustanovljeno da su prekršili odredbe čl. od 193. do 202. ovog zakona, dobrovoljno postupe po tim odredbama.

Član 199.

(1) Kandidati izabrani na republičkom i lokalnom nivou vlasti dužni su podnijeti Republičkoj izbornoj komisiji na propisanom obrascu, potpisanu izjavu o svom ukupnom imovinskom stanju koja sadrži:

1) sadašnje prihode i izvore prihoda, uključujući sve prihode, plate, dobit od imovine, priloge iz člana 193. ovog zakona, uplate i druge zarade ostvarene u Republici Srpskoj, odnosno Bosni i Hercegovini i inostranstvu u protekloj kalendarskoj godini,

2) imovinu, uključujući novac, račune u banci, poslovnu dokumentaciju, akcije, vrijednosne papire, obveznice, nekretnine, ličnu imovinu, stanarsko pravo i drugu imovinu i dobra u vrijednosti većoj od 5.000,00 KM, u Republici Srpskoj, odnosno Bosni i Hercegovini i inostranstvu i

3) rashode i druge obaveze, uključujući sva dugovanja, obaveze, mjenice, kredite i garancije za takve obaveze u Republici Srpskoj, odnosno Bosni i Hercegovini i inostranstvu.

(2) Izjava iz stava 1. ovog člana uključuje podatke o imovinskom stanju kandidata i članova njihove uže porodice: bračnog druga, djece i članova domaćinstva prema kojima kandidat ima zakonsku obavezu izdržavanja.

Član 200.

(1) Kandidati izabrani na republičkom i lokalnom nivou vlasti, dužni su, u roku od 30 dana od dana objave ovjere mandata u „Službenom glasniku Republike Srpske“, na posebnom

obrascu, predati Republičkoj izbornoj komisiji potpisanu izjavu o imovinskom stanju iz člana 199. ovog zakona.

(2) Izabrani član organa vlasti na republičkom i lokalnom nivou vlasti dužan je da Republičkoj izbornoj komisiji podnese izvještaj o imovinskom stanju u roku od 30 dana nakon isteka mandata na koji je izabran, kao i u slučaju prestanka mandata u smislu člana 15. stav 1. t. 1), 3), 5), 6), i 7) ovog zakona u roku od 30 dana od dana prestanka mandata.

(3) Republička izborna komisija donosi uputstvo kojim se uređuje izgled i način ispunjavanja obrazaca iz stava 1. ovog člana i člana 199. ovog zakona.

Član 201.

(1) Republička izborna komisija omogućava da obrasci koji sadrže izjave o ukupnom imovinskom stanju budu dostupni javnosti.

(2) Republička izborna komisija nije odgovorna za tačnost podataka koji se odnose na podatke sadržane u obrascu.

Član 202.

(1) U roku od sedam dana od zaključivanja Biračkog spiska, Republička izborna komisija objavljuje broj birača za svaku izbornu jedinicu.

(2) Broj birača za svaku izbornu jedinicu je osnov za određivanje maksimalnog iznosa sredstava koji politički subjekt može potrošiti za finansiranje izborne kampanje.

(3) Maksimalno dozvoljeni iznos za finansiranje troškova izborne kampanje za izbore izračunava se tako da se broj birača u svim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt iz stava 1. ovog člana ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži sa:

1) 0,30 KM za izbore za gradonačelnika, odnosno, načelnika opštine i za odbornike skupštine grada, odnosno skupštine,

2) 0,30 KM za izbore za članove Narodne skupštine Republike Srpske i

3) 0,30 KM za izbore za predsjednika i potpredsjednike Republike Srpske.

(4) Za izbore iz stava 2. tačka 1) ovog člana u opštinama u kojima je broj birača upisanih u Birački spisak manji od 3.000, smatra se da je upisano u Birački spisak 3.000 birača.

(5) U slučaju ponavljanja izbora u izbornoj jedinici, odnosno biračkom mjestu troškovi izborne kampanje po biraču mogu iznositi do 30% troškova poništenih izbora u izbornoj jedinici odnosno biračkom mjestu.

GLAVA HVIII MEDIJI U IZBORNOJ KAMPANJI

Član 203.

Mediji u Republici Srpskoj pravično, profesionalno i stručno prate izborne aktivnosti uz dosljedno poštovanje novinarskog kodeksa, te opšte prihvaćenih demokratskih principa i pravila, posebno osnovnog principa slobode izražavanja.

Član 204.

Elektronski mediji prate predizborne aktivnosti i pridržavaju se principa uravnoteženosti, poštenja i nepristrasnosti.

Član 205.

(1) U emisijama elektronskih medija nijedan politički subjekt ne može imati povlašten položaj u odnosu prema drugom političkom subjektu.

(2) Funkcioneri na republičkom i lokalnom nivou vlasti koji su kandidati na izborima ne smiju imati povlašten položaj prema drugim učesnicima u izbornom procesu.

(3) Informisanje o redovnim aktivnostima funkcionera na republičkom i lokalnom nivou vlasti dopušteno je u okviru informativnih programa elektronskih medija, bez navođenja njihove kandidature na izborima i stranačke pripadnosti, kad god se radi o aktivnostima koje proizlaze iz zakonom utvrđenog djelokruga organa kojima pripadaju.

Član 206.

Elektronski mediji posebno vode računa o tome da se principi uravnoteženosti, poštenja i nepristrasnosti poštuju u informativnim emisijama, naročito u emisijama aktuelnih vijesti, zatim u intervjuima, te u raspravama o aktuelnim političkim temama, poput okruglih stolova i slično, koje tematski nisu u direktnoj vezi sa izbornim aktivnostima političkih subjekata, ali bi mogle imati uticaj na raspoloženje birača.

Član 207.

(1) Prilikom objavljivanju rezultata istraživanja javnog mnjenja, mediji nedvosmisleno izvještavaju javnost, navodeći:

- 1) naziv institucije ili ime lica koje je naručilo i platilo istraživanje,
- 2) naziv i sjedište institucije koja je sprovela istraživanje,
- 3) ispitni uzorak i mogućnost odstupanja u ishodu istraživanja i
- 4) period u kojem je provedeno istraživanje.

(2) Rezultati telefonskog anketiranja ili uličnih anketa sprovedenih među biračima tokom izborne kampanje ne prezentuju se kao siguran i autentičan stav određene društvene grupe, što je medij, koji sprovodi anketiranje i objavljuje rezultate, dužan posebno naglasiti.

Član 208.

Novinari i voditelji u elektronskim medijima ne smiju u redovnim i posebnim emisijama iznositi svoju eventualnu stranačku pripadnost ili naklonost.

Član 209.

Redosljed nastupa za direktno obraćanje političkih subjekata u posebnim emisijama utvrdiće se žrijebanjem uoči početka izborne kampanje, a u prisustvu predstavnika političkih subjekata.

Član 210.

(1) Elektronski mediji obavještavaju sve političke subjekte o terminima učestvovanja u posebnim emisijama.

(2) Jednom utvrđeni termini u emisijama elektronskih medija ne mogu se mijenjati, a nedolazak predstavnika političkog subjekta na dogovoreni termin emisije smatraće se svojevolumnim odustajanjem od izborne promocije preko elektronskih medija.

Član 211.

(1) Javni elektronski mediji dužni su besplatno i u potpunosti objavljivati radio i TV spot, saopštenja i informacije Republičke izborne komisije kako bi birači bili informisani o svim aspektima izbornog procesa.

(2) Ukoliko javni elektronski medij odbije postupiti u skladu sa stavom 1. ovog člana, Republička izborna komisija podnijeće prijavu nadležnom regulatornom organu na postupanje.

Član 212.

U periodu od 48 časova prije otvaranja biračkih mjesta pa do zatvaranja biračkih mjesta neće se objavljivati rezultati istraživanja javnog mnijenja u vezi sa glasanjem i izborima.

Član 213.

(1) U toku 24 časa prije otvaranja biračkih mjesta na teritoriji Republike Srpske, odnosno Bosne i Hercegovine neće biti nikakvog medijskog izvještavanja o bilo kakvoj aktivnosti koja se odnosi na političku i izbornu kampanju.

(2) Period izborne šutnje traje do zatvaranja biračkih mjesta.

Član 214.

(1) Elektronski mediji omogućavaju pod jednakim uslovima svakom političkom subjektu plaćeno političko oglašavanje (oglasi, javni pozivi, spotovi i bilo koji drugi vid promocije političkog subjekta) u periodu od 30 dana prije dana održavanja izbora.

(2) Elektronski mediji obezbjeđuju da plaćena politička oglašavanja budu jasno odvojena od preostalog programa i da ne ulaze u limit o dozvoljenom reklamnom vremenu koje je utvrdio nadležni regulatorni organ.

(3) Elektronski mediji će narudžbe za plaćeno političko oglašavanje zaprimaju od političkih subjekata direktno, odnosno preko pravnih ili fizičkih lica, koje politički subjekti za to ovlaste.

(4) Narudžbe sa sadržajem oglašavanja moraju se elektronskom mediju dostaviti najkasnije 48 časova prije emitovanja.

(5) Novčanu naknadu za usluge objavljivanja naručilac je dužan uplatiti unaprijed prema cjenovniku koji ne može biti veći od postojećeg cjenovnika marketinške usluge elektronskog medija.

Član 215.

Elektronski medij ima pravo da odbije emitovati političko oglašavanje ako:

- 1) oglašavanje nije naručeno putem narudžbe u pisanom obliku,
- 2) oglas ne zadovoljava tehničke i profesionalne standarde koji su jasno utvrđeni i sa kojim su blagovremeno upoznati politički subjekti i
- 3) ako je oglas ili sadržaj oglasa protivan Ustavu ili zakonima Republike Srpske.

Član 216.

(1) Javni elektronski mediji će u periodu od 30 dana prije dana održavanja izbora ravnopravno i fer predstavljati političke subjekte i informisati javnost o svim pitanjima u vezi sa izbornom kampanjom i izbornim procesom.

(2) Javni elektronski medij će u periodu od 30 dana prije dana održavanja izbora omogućiti političkim subjektima besplatan termin za neposredno obraćanje.

(3) Zabranjeno je vođenje plaćene izborne kampanje putem elektronskih i štampanih medija, ili bilo kojeg oblika plaćenog javnog oglašavanja, osim održavanja internih skupova organa i statutarnih organa političkih subjekata, u periodu od dana raspisivanja izbora do dana službenog početka izborne kampanje.

(4) Zabranjeno je vođenje izborne kampanje putem elektronskih i štampanih medija koja je stereotipnog i uvredljivog sadržaja u odnosu na muškarce i/ili žene ili koja podstiče stereotipno i uvredljivo ponašanje na osnovu pola ili ponižavajući odnos prema pripadnicima različitih polova.

(5) Republička izborna komisija svojim uputstvom utvrđuje koliko vremena se dodjeljuje političkim subjektima, termin i trajanje emitovanja i geografska područja pokrivena tim emitovanjem.

(6) Javni elektronski medij omogućava pod jednakim uslovima u periodu od 30 dana prije dana održavanja izbora plaćeno političko oglašavanje političkim subjektima u trajanju od najviše 30 minuta sedmično.

Član 217.

(1) Privatni elektronski mediji omogućava pod jednakim uslovima u periodu od 30 dana prije dana održavanja izbora plaćeno političko oglašavanje političkim subjektima u trajanju od najviše 60 minuta sedmično.

(2) Privatni elektronski mediji mogu u periodu od 30 dana prije dana održavanja izbora omogućiti političkim subjektima besplatan termin za neposredno obraćanje, ali pod jednakim uslovima za sve.

(3) Na pisani zahtjev, organ nadležan za regulisanje rada elektronskih medija može izuzeti privatni elektronski medij od primjene odredbi ovog člana.

(4) Odredbe stava 3. ovog člana ne odnose se na privatne elektronske medije koji emituju vlastiti informativno-politički program ili ga preuzimaju od drugog elektronskog medija.

Član 218.

(1) Organ za regulisanje rada elektronskih medija, nadležan za sprovođenje zakona i propisa o medijima, nadležan je u svim slučajevima povrede odredbi o medijima u vezi sa izborima koje su utvrđene ovim zakonom i drugim zakonima koji regulišu rad medija.

(2) Za rješavanje po prigovorima koje podnesu politički subjekti na povrede odredaba iz čl. 203. do 218. ovog zakona nadležna je Republička izborna komisija.

Član 219.

Politički subjekti svoje primjedbe na sadržaj u štampanim medijima u vezi sa praćenjem izborne kampanje upućuju organu nadležnom za štampu.

Član 220.

Republička izborna komisija donosi uputstvo kojima se uređuje učešće medija u kampanji.

GLAVA HIX IZBORNI POSMATRAČI

Član 221.

(1) Predstavnici međunarodnih posmatrača, udruženja građana, političkih stranaka, koalicija, listi nezavisnih kandidata i nezavisnih kandidata (u daljem tekstu: posmatrači) mogu posmatrati sve izborne aktivnosti u Republici Srpskoj, pod uslovom da se akredituju u skladu s ovim zakonom.

(2) Posmatrači imaju pristup svim relevantnim dokumentima i javnim sastancima izbornih komisija, mogu u toku cijelog perioda izbornog procesa u bilo koje vrijeme kontaktirati bilo koje lice i imaju pristup svim centrima za birački spisak, biračkim mjestima i centrima za brojanje i drugim relevantnim mjestima, kako je utvrdila Republička izborna komisija.

Član 222.

(1) Posmatrači, u toku posmatranja izbornog procesa, neće ometati izborne aktivnosti i poštovaće tajnost glasanja.

(2) Posmatrač može imati po jednog predstavnika istovremeno na javnom sastanku izborne komisije, u centru za birački spisak, centru za brojanje, biračkom mjestu ili drugim relevantnim mjestima, kako je utvrdila Republička izborna komisija.

(3) Ograničenje broja posmatrača iz stava 1. ovog člana ne odnosi se na međunarodne posmatrače.

(4) Za vrijeme posmatranja izbornih aktivnosti posmatrači će nositi službene akreditacije i neće nositi bilo kakva obilježja ili oznake koje ih povezuju s određenom političkom strankom, koalicijom, listom nezavisnih kandidata ili nezavisnim kandidatom.

Član 223.

(1) Republička izborna komisija akredituje i izdaje akreditacije međunarodnim posmatračima.

(2) Republička izborna komisija donosi pravilnik kojim se utvrđuju kriterijumi i proces podnošenja zahtjeva za akreditovanje međunarodnih posmatrača.

Član 224.

(1) Republička izborna komisija akredituje i izdaje akreditacije udruženjima građana.

(2) Republička izborna komisija donosi propise kojima se utvrđuju kriterijumi za akreditovanje udruženja građana i distribuciju akreditacija.

(3) Zahtjev za izdavanje akreditacija iz stava 1. ovog člana treba da sadrži:

1) izjavu, koju je potpisao ovlašćeni predstavnik udruženja građana, da udruženje nije osnovala i da ga ne sponzorise ovjerena politička stranka, koalicija, lista nezavisnih kandidata ili nezavisni kandidat, te da udruženje nije uključeno u bilo kakve aktivnosti u ime ovjerene političke stranke, koalicije, liste nezavisnih kandidata ili nezavisnog kandidata i

2) lično ime, broj važeće lične karte i jedinstveni matični broj predloženog posmatrača.

(4) U slučaju kada Republička izborna komisija utvrdi da je udruženje građana osnovano i da ga sponzorise ovjerena politička stranka, odnosno da je uključeno u bilo kakve aktivnosti u ime ovjerene političke stranke, Republička izborna komisija odbiće izdavanje akreditacije takvom udruženju.

Član 225.

(1) Nadležna izborna komisija akredituje ovjerenu političku stranku, koaliciju, listu nezavisnih kandidata ili nezavisnog kandidata kao posmatrače u izornoj jedinici u kojoj se ta politička stranka, koalicija, lista nezavisnih kandidata ili nezavisni kandidat kandiduju.

(2) Republička izborna komisija akredituje posmatrače koji će posmatrati rad Republičke izborne komisije i Republičkog centra za brojanje.

(3) Gradska, odnosno opštinska izborna komisija izdaje akreditacije posmatračima koji će posmatrati rad gradske, odnosno opštinske izborne komisije, centara za birčki spisak i biračkih mjesta i drugih relevantnih mjesta iz njene nadležnosti.

(4) Politička stranka, koalicija, lista nezavisnih kandidata ili nezavisni kandidat predaju listu imena, broj važeće lične karte i jedinstvene matične brojeve predloženih posmatrača nadležnoj izornoj komisiji.

Član 226.

Republička izborna komisija donosi podzakonske propise o izgledu akreditacije i načinu na koji je posmatrač koristi.

Član 227.

Republička izborna komisija utvrđuje rok za podnošenje zahtjeva za akreditaciju posmatrača i rok za rješavanje po zahtjevima za akreditaciju posmatrača.

Član 228.

Posmatrač, kome je gradska, odnosno opštinska izborna komisija odbila izdati akreditaciju, može u roku od tri dana od dana prijema odluke izjaviti prigovor Republičkoj izbornoj komisiji koja će ga riješiti najkasnije u roku od sedam dana od dana prijema prigovora.

Član 229.

(1) Posmatrač može stavljati obrazložene primjedbe na rad organa nadležnih za sprovođenje izbora utvrđenih ovim zakonom u pisanoj formi koje se prilažu u zapisnik o radu organa nadležnog za sprovođenje izbora, na osnovu čega politički subjekt može uložiti prigovor nadležnom organu.

(2) Posmatrač ima pravo zahtijevati prepis zapisnika o radu organa nadležnog za sprovođenje izbora čiji rad je posmatrao.

Član 230.

Zbog kršenja odredbe člana 222. st. 1. i 4. ovog zakona, akreditovanom posmatraču organ koji je izdao akreditaciju može oduzeti svojstvo posmatrača i poništiti akreditaciju.

POGLAVLJE HH KAZNE NE ODREDBE

Član 231.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM do 1.000,00 KM kazniće se zaposleni ili angažovani u izbornoj administraciji za povredu, ako:

1) učestvuje u donošenju odluke koja može dovesti u sumnju njegovu sposobnost da djeluje nepristrasno (član 20. stav 2),

2) ne odredi biračka mjesta na području grada, odnosno opštine za glasanje na na oba nivoa vlasti u Republici Srpskoj (član 36. tačka 2),

3) ne brine o bezbjednosti i dostavi izbornog materijal za glasanje na oba nivoa vlasti u Republici Srpskoj (član 36. tačka 4),

4) ne obavijesti birače o svim informacijama neophodnim za sprovođenje izbora, u skladu s pravilnikom Republičke izborne komisije (član 36. tačka 5);

5) nepravilno broji glasačke listiće na biračkim mjestima u gradskim, odnosno opštinskim centrima za brojanje (član 36. tačka 7),

6) imenuje predsjednika i članove biračkih odbora i njihove zamjenike suprotno članu 42. stav 3,

7) ne ažurira podatke u skladu s promjenom broja birača i propisima Republičke izborne komisije (član 53. stav 3. tačka 2),

8) ne obezbijedi uvid u izvod iz Biračkog spiska na teritoriji svog grada, odnosno opštine (član 53. stav 3. tačka 3);

9) ne obezbijedi podatke za Birački spisak koji su utvrđeni propisima Republičke izborne komisije (član 53. stav 3. tačka 4),

10) ne vodi evidenciju zahtjeva i prigovora i ne čuva dokumentaciju (član 53. stav 4.),

11) ne podnese spisak lokacija biračka mjesta (član 88. stav 3),

12) ne osigura bezbjednost izbornog materijala za glasanje (član 90. stav 3.),

13) neopravdano nije prisutan tokom cijelog procesa glasanja, uključujući utvrđivanje rezultata glasanja (član 92.),

14) ne odredi dužnosti članovima biračkog odbora (93. stav 2.),

15) zapisnik o radu biračkog odbora ne sadrži podatke propisane ovim zakonom (član 94.),

16) ne objasni biraču način glasanja i ne obezbijedi tajnost glasanja (član 98. stav 1.),

17) ne utvrdi identitet birača i potpis birača na izvodu iz Biračkog spiska u skladu s ovim zakonom (član 100. st. 1. i 2),

18) ako izda glasački listić ili listiće suprotno propisima koji regulišu izdavanje glasačkih listića (čl. 101. stav 1. i 102. stav 1.),

19) pomaže licu pri glasanju na način koji nije u skladu s ovim zakonom (član 106. stav 2.),

20) su obrasci popunjeni suprotno članu 112. i

21) podaci objedinjenih zbirnih rezultata glasanja za grad, odnosno opštinu nisu u skladu sa članom 114.

(2) Za povrede iz stava 1. t. 1), 12), 13), 14), 15), 16), 17), 18), 19) i 20) ovog člana kazniće se članovi biračkog odbora novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 3.000,00 KM.

Član 232.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 10.000,00 KM kazniće se politički subjekt za povredu, ako:

1) u roku od deset dana ne dostavi izmjene podataka (član 84. stav 2.),

2) uklanja, prekriva, oštećuje ili mijenja štampane oglase, plakate, postere ili druge materijale koji se, u skladu sa zakonom, koriste u svrhu izborne kampanje političkih stranaka, koalicija, listi nezavisnih kandidata ili nezavisnih kandidata (član 131. stav 2.),

3) postavlja oglase, plakate, postere, odnosno piše svoje ime ili slogane koji su u vezi sa izbornom kampanjom, u ili na zgradama u kojima su smješteni organi vlasti na oba nivoa, javna preduzeća, javne ustanove i mjesne zajednice, te na vjerskim objektima, na javnim putevima i javnim površinama, osim na mjestima predviđenim za plaketiranje i oglašavanje (član 131. stav 5.),

4) u roku od 10 dana od dana završetka izbora ne ukloni sve oglase, plakate, postere i druge slične materijale korištene u svrhu izborne kampanje (član 131. stav 7.),

5) zloupotrijebi javni resurs za vlastitu upotrebu i promociju političkog subjekta kojem pripada (član 132. stav 2),

6) nosi i pokazuje oružje na političkim skupovima, biračkim mjestima i njihovoj okolini, kao i za vrijeme okupljanja u vezi s aktivnostima političkih stranaka, koalicija, listi nezavisnih kandidata i nezavisnih kandidata u izbornom procesu (član 133. stav 1. tačka 1)),

7) ometa skupove drugih političkih stranaka, koalicija i nezavisnih kandidata, kao i podstiče druge na takve aktivnosti (član 133. stav 1. tačka 2.);

8) sprečava novinare da obavljaju svoj posao u skladu s pravilima profesije i izbornim pravilima (član 133. stav 1. tačka 3),

9) obećava novčane nagrade i druge materijalne koristi s ciljem dobivanja podrške birača ili prijeti pristalicama drugih političkih stranaka, koalicija, listi nezavisnih kandidata i nezavisnih kandidata (član 133. stav 1. tačka 4),

10) podstiče na glasanje lice koje nema pravo glasa (član 133. stav 1. tačka 5),

11) podstiče lica da glasaju više puta na istim izborima ili da glasaju u ime drugog lica (član 133. stav 1. tačka 6),

12) koristiti se jezikom koji bi nekoga mogao navesti ili podstaći na nasilje ili širenje mržnje, ili objavljivati ili upotrebljavati slike, simbole, audio i video zapise, SMS poruke, internet komunikacije ili druge materijale koji mogu tako djelovati (član 133. stav 1. tačka 7),

13) se lažno predstavlja u ime bilo koje političke stranke, koalicije, liste nezavisnih kandidata ili nezavisnog kandidata, ili fiktivno predstavi politički subjekt kojem je dodijeljeno mjesto u biračkom odboru kako bi pogodio drugom političkom subjektu kojem mjesto u biračkom odboru nije dodijeljeno (član 133. stav 2.) ,

14) održava skupove s ciljem izborne kampanje (član 134. stav 1. tačka 1),

15) izlaže na biračkom mjestu i u njegovoj okolini bilo kakve materijale sa ciljem uticaja na birače (član 134. stav 1. tačka 2),

16) koristi domaća i međunarodna sredstava komunikacije sa ciljem uticaja na birače (član 134. stav 1. tačka 3),

17) koristi megafon ili druge razglasne uređaje sa ciljem uticaja na birače (član 134. stav 1. tačka 4),

18) obavi bilo kakvu aktivnost koja ometa ili opstruiše izborni proces (član 134. stav 1. tačka 5),

19) ne podnese u roku od 30 dana od dana objave ovjere mandata u „Službenom glasniku Republike Srpske“ izjavu o ukupnom imovinskom stanju na određenom obrascu (čl. 200. i 201.),

20) prekorači najveći iznos sredstava za finansiranje izborne kampanje iz člana 202. stav 2,

21) vodi plaćenu izbornu kampanju u periodu od dana raspisivanja izbora do dana službenog početka izborne kampanje (član 216. stav 3.),

22) posmatrač, u toku posmatranja izbornog procesa, ometa izborne aktivnosti, ne poštuje tajnost glasanja (član 222. stav 1.),

23) posmatrač za vrijeme posmatranja izbornih aktivnosti ne nosi službenu akreditaciju i nosi bilo kakva obilježja ili oznake koje ih povezuju s određenom političkom partijom, koalicijom, listom nezavisnih kandidata ili nezavisnim kandidatom (član 222. stav 4.),

(2) Za povrede iz stava 1. t. 2) do 17), ovog člana koji počini pristalica političkog subjekta kazniće se novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 10.000,00 KM taj politički subjekat.

(3) Za povrede iz stava 1. tačka 1) ovog člana kazniće se i odgovorno lice političke stranke, koalicije i liste nezavisnih kandidata novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM do 5.000,00 KM.

(4) Za povrede iz stava 1. t. 2) do 17), ovog člana kazniće se i kandidat političkog subjekta novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 5.000,00 KM.

(5) Za povrede iz stava 1. t. 4), 8), i 9) ovog člana kazniće se i zaposleni ili angažovani u izornoj administraciji novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM do 1.000,00 KM.

(6) Za povredu iz ovog člana, Republička izborna komisija, pored novčanih kazni može izreći i druge sankcije predviđene u članu 127. ovog zakona.

Član 233.

Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 3.000,00 KM kazniće se za povredu kandidat izabran na bilo kom nivou vlasti, ako:

1) u roku od 30 dana od dana objave ovjere mandata u „Službenom glasniku Republike Srpske“, na posebnom obrascu, ne preda potpisanu izjavu o imovinskom stanju iz člana 199. ovog zakona (član 200. stav 1.) i

2) u roku od 30 dana nakon isteka mandata na koji je izabran, kao i u slučaju prestanka mandata u smislu člana 15. stav 1. t. 1), 3), 5), 6) i 7) ovog zakona u roku od 30 dana od dana prestanka mandata, ne podnese izvještaj o imovinskom stanju (član 200. stav 2.).

GLAVA HHI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 234.

(1) Birač koji ima status raseljenog lica i koji ima biračko pravo, može ostvariti svoje pravo da se upiše u Birački spisak i da glasa lično, ili u odsustvu za grad, odnosno opštinu u kojoj je imao prebivalište prema posljednjem popisu stanovništva, osim u slučaju kada to lice može predložiti dokaz o promjeni prebivališta u skladu sa zakonom, u periodu od posljednjeg popisa stanovništva do trenutka kada je to lice steklo status raseljenog lica, ili lično za grad, odnosno opštinu gdje ima boravište, pod uslovom da je imalo boravište u tom gradu, odnosno opštini najmanje šest mjeseci prije dana izbora.

(2) Birač, koji je raseljeno lice i ima biračko pravo u skladu s ovim zakonom, biće registrovan u Birački spisak zavisno od biračke opcije koju izabere, za grad, odnosno opštinu u kojoj je imalo prebivalište prema posljednjem popisu stanovništva, osim u slučaju kada može predložiti dokaz o promjeni prebivališta u skladu sa zakonom, u periodu od posljednjeg popisa stanovništva do trenutka kada je stekao status raseljenog lica, ili za grad, odnosno opštinu u kojoj ima boravište i predloži dokaz da je prijavilo boravište u tom gradu, odnosno opštini najmanje šest mjeseci prije dana izbora.

(3) Birač koji koristi kuću ili stan na koji nema pravo vlasništva ili stanarsko pravo, a izdata je izvršna isprava od nadležnog suda ili republičkog organa uprave o povratu te kuće ili stana, nema pravo glasanja u mjestu boravišta dok ne napusti tuđu imovinu i može se za izbore nalaziti u izvodu iz Biračkog spiska samo u gradu, odnosno opštini u kojoj je imalo posljednje prebivalište prema posljednjem popisu stanovništva.

(4) Boravište je, u smislu ovog člana, grad, odnosno opština u kojoj raseljeno lice-birač, boravi dok se ne steknu uslovi za njegov povratak u grad, odnosno opštinu u kojoj je imalo prebivalište prema posljednjem popisu stanovništva.

(5) Birač koji ima status izbjeglog lica i koji ima biračko pravo u skladu sa ovim zakonom, ima pravo da se upiše u Birački spisak i da glasa lično ili poštom za grad, odnosno opštinu u kojoj je imao prebivalište prema posljednjem popisu stanovništva, osim u slučaju kada to lice

može predočiti dokaz o promjeni prebivališta u skladu sa zakonom u periodu od posljednjeg popisa stanovništva do trenutka kada je steklo status izbjeglog lica.

(6) Birač, koji ima status izbjeglog lica i ima biračko pravo u skladu s ovim članom, registruje se u Birački spisak za grad, odnosno opštinu u kojoj je imao prebivalište prema posljednjem popisu stanovništva, osim u slučaju kada može predočiti dokaz o promjeni prebivališta u skladu sa zakonom u periodu od posljednjeg popisa stanovništva do trenutka kada je steklo status izbjeglog lica.

Član 235.

Glasanje u diplomatsko-konzularnom predstavništvu Bosne i Hercegovine iz člana 9. stav 2. ovog zakona održaće se samo u onom diplomatsko-konzularnom predstavništvu za koje Republička izborna komisija utvrdi da ispunjava uslove propisane posebnim propisom iz člana 9. stav 3. ovog zakona.

Član 236.

Narodna skupština Republike Srpske izvršiće preispitivanje visine propisanih novčanih kazni i ograničenja troškova utvrđenih ovim zakonom najmanje svake četiri godine.

Član 237.

Novčane kazne utvrđene ovim zakonom prihod su Budžeta Republike Srpske.

Član 238.

(1) Primjena odredbi ovog zakona koje se odnose na uvođenje izbornih tehnologija, koje uključuje elektronsko brojanje glasačkih listića i elektronsku identifikaciju birača, počće kada se za to steknu svi potrebni uslovi.

(2) Sticanje tehničkih uslova obuhvata izradu studije izvodljivosti, nabavku potrebne opreme i provođenje pilot-projekta, kao i sve druge dodatne aktivnosti sa ciljem obezbjeđenja integriteta i funkcionalnosti izbornih tehnologija u izbornom procesu.

(3) Republička izborna komisija posebnim aktom utvrđuje sticanje tehničkih uslova za početak primjene izbornih tehnologija u izbornom procesu u Republici Srpskoj, o čemu informaciju dostavlja Narodnoj skupštini Republike Srpske.

Član 239.

Nadzor nad primjenom ovog zakona vrši Republička komisija.

Član 240.

(1) Republička komisija će u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona donijeti:

- 1) Pravilnik o sprovođenju procedure javnog konkursa za izbor članova gradske, odnosno opštinske izborne komisije iz člana 35. stav 6. ovog zakona,

- 2) Pravilnik o rokovima i načinu za zaključivanje i potvrđivanje konačnog Biračkog spiska i rokovima za dostavljanje podataka o promjenama u evidencijama raseljenih lica i evidenciji državljana koji glasaju u inostranstvu iz člana 51. stav 6. ovog zakona,
- 3) Pravilnik o radu Centra za birački spisak iz člana 53. stav 5. ovog zakona,
- 4) Pravilnik o formi i sadržaju izvoda iz Biračkog spiska iz člana 55. stav 3. ovog zakona
- 5) Pravilnik o načinu i postupku izrade izvoda iz biračkog spiska za birače koji su vezani ustanove za starija lica, bolesti ili invaliditeta i koji se nalaze u kazneno-popravnim ustanovama ili drugim ustanovama, a imaju pravo da glasaju na izborima iz člana član 60. ovog zakona
- 6) Pravilnik o formi i sadržaju glasačkog listića za Republički i lokalni nivo neposrednih izbora u Republici Srpskoj iz člana 101. stav 1. ovog zakona,
- 7) Pravilnik o načinu brojanja glasačkih listića ručno i upotrebom izbornih tehnologija iz člana 109. stav. 1. ovog zakona,
- 8) Pravilnik o načinu i postupku potvrđivanja izbornih rezultata iz člana 120. stav 2. ovog zakona,
- 9) Pravilnik o rokovima za održavanje izbora iz člana 191. stav 6. ovog zakona,
- 10) Pravilnik o akreditovanju međunarodnih posmatrača iz člana 223. stav 2. ovog zakona
- 11) Pravilnik o postupku dodjele i oduzimanja akreditacije izbornim posmatračima iz člana 230. ovog zakona.

(2) Republička komisija će u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona donijeti:

- 1) Uputstvo o formi i sadržaju izjave kojom izabrani nosilac mandata, odbija ili prihvata mandat iz člana 7. stav 3. ovog zakona,
- 2) Uputstvo o načinu na koji izabrani član organa vlasti podnosi ostavku iz člana 15. stav 4. ovoga zakona,
- 3) Uputstvo o postupku žrijebanja za političke subjekte za dodjelu mjesta u biračkim odborima iz člana 43. stav 7. ovog zakona,
- 4) Uputstvo o načinu i formi podnošenja zahtjeva za određivanje ili promjenu biračke opcije iz člana 54. stav 5. ovog zakona,
- 5) Uputstvo o postupku i način slanja, primanja, obrade, arhiviranja i zaštite elektronskih prijava i dokumenata iz člana 61. stav 9. ovog zakona,
- 6) Uputstvo o formi obrasca i načinu podnošenja elektonske prijave i obrade, arhiviranja i zaštite prijava i dokumenata iz člana 61. stav 11. ovog zakona,
- 7) Uputstvo o postupku upisa birača u izvod iz Biračkog spiska za glasanje u inostranstvu iz člana član 61. stav 11. ovog zakona,
- 8) Uputstvo o načinu, postupku glasanja birača i provjere biračkog prava iz člana 63. stav 3. ovog zakona,
- 9) Uputstvo formi i sadržaju obrazca za potpise iz člana 67. stav 3. ovog zakona,
- 10) Uputstvo o načinu provjere i potvrđivanja potpisa podrške iz člana 73. stav 3. ovog zakona
- 11) Uputstvo o načinu zaduživanja glasačkih listića izdatih pojedinom biračkom mjestu iz člana 91. stav 2. ovog zakona,

- 12) Uputstvo o kontroli glasačkih listića iz člana 91. stav 4. ovog zakona
- 13) Uputstvo o formi zapisnika o radu biračkog odbora iz člana 94. stav 3. ovog zakona,
- 14) Uputstvo o načinu i proceduri glasanja u inostranstvu iz člana 108. st. 2. i 3. ovog zakona
- 15) Uputstvo o načinu i postupku razvrstavanja glasačkih listića po gradovima, odnosno opštinama i njihovoj dostavi izbornim komisijama iz člana 111. stav 2. ovog zakona,
- 16) Uputstvo o načinu utvrđivanja i načinu objavljivanja izbornih rezultata iz člana 116. stav 2. ovog zakona,
- 17) Uputstvo o formi prigovora iz člana 123. stav 1. ovog zakona,
- 18) Uputstvo o načinu rješavanja prigovora iz člana 123. stav 7. ovog zakona,
- 19) Uputstvo za postupak podnošenja dopunske kandidatske liste za kompenzacione mandate i forma obrasca iz člana 143. stav 2. ovog zakona,
- 20) Uputstvo o sadržaju, formi, načinu i drugim detaljima izvještavanja iz člana 194. stav 1. ovog zakona,
- 21) Uputstvo o formi i sadržaju izjave kandidata o imovinskom stanju iz člana 199. stav 1. ovog zakona,
- 22) Uputstvo o vođenju izborne kampanje putem javnih medija iz člana 216. stav 5. ovog zakona,
- 23) Uputstvo o izvještavanju medija u izbornoj kampanji iz člana 220. ovog zakona,

(3) Republička komisija će u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona donijeti plan i program edukacije za članove organa za sprovođenje izbora iz član 21. stav 6. ovog zakona.

(4) Republička komisija će u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona donijeti Poslovnik o načinu rada Republičke izborne komisije iz člana 27. ovog zakona.

Član 241.

Stupanjem na snagu ovog zakona neće se primjenjivati odredbe Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02 - ispravka, 4/04, 20/04, 25/05, 77/05, 11/06, 24/06, 33/08, 37/08, 32/10, 48/11 – odluka Ustavnog Suda Bosne i Hercegovine, 63/11 - odluka Ustavnog Suda Bosne i Hercegovine 18/13, 7/14, 31/16, 54/17 - odluka Ustavnog Suda Bosne i Hercegovine, 41/20, 38/22, 51/22 i 67/22) koje uređuju izbor i imenovanje poslanika Narodne skupštine Republike Srpske, delegata Vijeća naroda Republike Srpske, predsjednika i potpredsjednika Republike Srpske, delegata Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Republike Srpske, odbornika skupštine grada, odbornika skupštine opštine, gradonačelnika grada, načelnika opštine, imenovanje organa za sprovođenje izbora za zakonodavni, predstavničke i izvršne organe vlasti u Republici Srpskoj, učestvovanje pripadnika nacionalnih manjina u izborima za lokalni nivo, zaštita izbornog prava u Republici Srpskoj, pravila ponašanja u izbornoj kampanji i finansiranje izborne kampanje u Republici Srpskoj, kao i druge odredbe navedenog zakona koje se odnose na izbore za zakonodavni, predstavničke i izvršne organe vlasti u Republici Srpskoj.

Član 242.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Izborni zakon Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 34/02, 35/03, 24/04, 19/05, 24/12, 94/12- Odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, 109/12, 45/18 i 18/20).

Član 243.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Broj:
Datum:

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE

Dr Nenad Stevandić

OBRAZLOŽENJE NACRTA IZBORNOG ZAKONA REPUBLIKE SRPSKE

I USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Izbornog zakona Republike Srpske sadržan je u Amandmanu XXXII stav 1. tačka 5. na član 68. Ustava Republike Srpske, prema kojoj je u nadležnosti Republike da uređuje i obezbjeđuje ostvarivanje i zaštitu ljudskih prava i sloboda i članu 29. Ustava Republike Srpske, kojim je garantovano biračko pravo građanima. Dalje, ustavni osnov nalazi se i u Amandmanu XXXVI tačka 2. na stav 2. člana 71. Ustava Republike Srpske, kojim je propisano da se izbornim zakonima utvrđuju izborne jedinice i sistem podjele mandata kojima se obezbjeđuje da sve opštine budu na odgovarajući način zastupljene u Narodnoj skupštini Republike Srpske, te u članu 71. u stavu 4, u kojem je propisano da se izbor i prestanak mandata narodnih poslanika i obrazovanje izbornih jedinica uređuje zakonom.

II USKLAĐENOST SA USTAVOM, PRAVNIM SISTEMOM I PRAVILIMA NORMATIVNOPRAVNE TEHNIKE

III USKLAĐENOST SA PRAVNIM PORETKOM EVROPSKE UNIJE

Prema Mišljenju Ministarstva za evropske integracije i međunarodnu saradnju broj:

IV RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Izborni zakon Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 34/02, 35/03, 24/04, 19/05, 24/12, 94/12 - Odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, 109/12, 45/18 i 18/20) prvi put je donesen 2002. godine i od donošenja, mijenjan je i dopunjavan nekoliko puta. Iako je ovim zakonom uređen izbor zakonodavne, predstavničke i izvršne vlasti na nivou Republike Srpske, organi Republike Srpske nisu sprovodili izbore za navedene organe u Republici Srpskoj, već je izbore sprovodila Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine. Imajući u vidu ove činjenice, kao i da član 1.1. Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02 - ispravka, 4/04, 20/04, 25/05, 77/05, 11/06, 24/06, 33/08, 37/08, 32/10, 48/11 – odluka Ustavnog Suda Bosne i Hercegovine, 63/11 - odluka Ustavnog Suda Bosne i Hercegovine 18/13, 7/14, 31/16, 54/17 - odluka Ustavnog Suda Bosne i Hercegovine, 41/20, 38/22, 51/22 i 67/22) uređuje izbor članova i delegata Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i članova Predsjedništva Bosne i Hercegovine, te utvrđuje principe koji važe za izbore na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini, predloženim zakonom uređeno je pitanje sprovođenja izbora od nadležnih organa Republike Srpske. Tako je predloženim zakonom uređeno da će izbore za organe vlasti u Republici Srpskoj sprovoditi Republička izborna komisija, gradske, odnosno opštinske izborne komisije i birački odbori koje će imenovati nadležni organi Republike Srpske. S tim u vezi, ovim zakonom je predviđeno da se stupanjem na snagu zakona, neće primjenjivati odredbe Izbornog zakona Bosne i Hercegovine koje uređuju izbor poslanika Narodne skupštine Republike Srpske, delegata Vijeća naroda Republike Srpske, predsjednika i potpredsjednika Republike Srpske, delegata Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Republike Srpske, odbornika skupštine grada, odbornika skupštine opštine, gradonačelnika grada, načelnika opštine u Republici Srpskoj, imenovanje organa za sprovođenje izbora za zakonodavni, predstavničke i izvršne organe vlasti u Republici Srpskoj, učestvovanje pripadnika nacionalnih manjina u izborima za lokalni nivo, zaštita izbornog prava u Republici Srpskoj, pravila ponašanja u izbornoj kampanji i finansiranje izborne kampanje u Republici Srpskoj, kao i druge odredbe navedenog zakona koje se odnose na izbore za zakonodavni, predstavničke i izvršne organe vlasti u Republici Srpskoj.

Nadalje, novina u odnosu na važeći zakon je uređivanje izbora delegata u Dom naroda Bosne i Hercegovine iz Republike Srpske i zaštita izbornog prava kojom je predviđeno da će ovu zaštitu pružati, pored organa za sprovođenje izbora, Vrhovni sud Republike Srpske.

Pored toga, razlozi za donošenje ovog zakona nalaze su u potrebi unapređenja izbornog procesa, te jačanja povjerenja građana u izborni proces, stvaranja pretpostavki za uvođenje elektronske identifikacije birača i elektronskog brojanja glasova (uvođenje izbornih tehnologija).

Predloženi zakon zasniva se na principima jačanja integriteta izbornog procesa, povećanju transparentnosti, te obezbjeđenju održavanja fer i poštenih izbora. Ovaj zakon predstavlja napredak u izbornom procesu koji se odnosi na, između ostalog, uvođenje novih

pojmovna i definicija, sprečavanje zloupotrebe javnih resursa u svrhu izborne kampanje i uvođenja novčanih kazni radi odvraćanja od kršenja odredbi ovog zakona.

Dakle, pitanje izbora, kao ustavne materije koja je od posebnog značaja za Republiku Srpsku i njene građane, kao i činjenica da Republika Srpske ima pravni osnov, odnosno nadležnost za organizovanje i sprovođenje izbora na svojoj teritoriji, zahtijeva novi pravni okvir koji će na potpun način regulisati sprovođenje izbora u Republici Srpskoj, kojim se izborni proces daje u nadležnost organa za sprovođenje izbora Republike Srpske, kao i druga pitanja od značaja za sprovođenje ovog zakona.

V OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Glavom I, koja obuhvata čl. 1. do 19. ovog nacrta, definiše se predmet zakona, pojedini izrazi korišteni u zakonu, obezbjeđivanje sredstava za sprovođenje izbora u Republici Srpskoj, ko ima biračko pravo, koja lica ne mogu biti upisana u Birački spisak i koja ne mogu biti kandidati, ni imati bilo koju imenovanu, izbornu ni drugu javnu funkciju na teritoriji Republike Srpske, kome pripada mandat, pitanje prestanka mandat izabranom članu organa vlasti prije vremena, kada se raspisuju i održavaju izbori u Republici Srpskoj.

Glavom II, koja obuhvata čl. 20. do 45. ovog nacrta, utvrđeni su organi nadležni za sprovođenje izbora u Republici Srpskoj i propisan način njihovog biranja, trajanje mandata i nadležnosti tih organa.

Glavom III, koja obuhvata čl. 46. do 63. ovog nacrta, propisan je Birački spisak, način njegovog uspostavljanja i vođenja, podaci koje sadrži Birački spisak, ko je odgovoran za tačnost i ažurnost Biračkog spiska, uspostavljanje centara za Birački spisak, ko se upisuje u Birački spisak.

Glavom IV, koja obuhvata čl. 64. do 87. ovog nacrta, regulisani su uslovi, rokovi kao i druga pitanja koja se odnose na ovjeru i kandidovanje na izborima političke stranke, nezavisnog kandidata, koalicije i liste nezavisnih kandidata.

Glavom V, koja obuhvata čl. 88. do 120. ovog nacrta, propisuje se postupak sprovođenja izbora, da se izbori sprovode na biračkim mjestima, propisuje se vrijeme glasanja na biračkom mjestu, sadržaj glasačkog listića, način glasanja na biračkom mjestu, način brojanja glasačkih listića i gdje se vrši njihovo brojanje, obaveza biračkog odbora da utvrdi rezultate glasanja na biračkom mjestu, kao i sadržaj zapisnika koji ovaj odbor sastavlja. Takođe, utvrđuju se rokovi za dostavljanje izvještaja Republičkoj izbornoj komisiji, kao i rokovi i način objavljivanja rezultata izbora.

Glavom VI, koja obuhvata čl. 121. do 129. ovog nacrta, propisan je postupak zaštite izbornog prava, organi koji odlučuju u tom postupku, kao i rokovi u kojima se može tražiti zaštitu prava, odnosno rokovi za postupanje nadležnih organa.

Glava VII, koja obuhvata čl. 130. do 134. ovog nacrta, reguliše pravila ponašanja, prava i dužnosti političkih stranaka, koalicija i nezavisnih kandidata u izornoj kampanji, kao i druga pitanja od značaja za vođenje izborne kampanje.

Glava VIII, koja obuhvata čl. 135. do 147. ovog nacrta, propisuje postupak izbora narodnih poslanika u Narodnu skupštinu Republike Srpske, izborne jedinice u Republici Srpskoj za izbor 63 poslanička mandata, način raspodjele mandata, te način dodjeljivanja kompenzacionih mandata.

Glava IX, koja obuhvata čl. 148. do 154. ovog nacrta, reguliše izbor delegata u Vijeće naroda Republike Srpske.

Glava X, koja obuhvata čl. 155. do 158. ovog nacrta, reguliše izbor predsjednika i potpredsjednika Republike Srpske.

Glava XI, koja obuhvata čl. 159. do 162. ovog nacrta, reguliše izbor delegata u Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Republike Srpske.

Glavom XII, koja obuhvata čl. 163. do 175. ovog nacrta, uređen je izbor organa opštine i opoziv načelnika opštine, broj odbornika u skupštini opštine koji se utvrđuje u zavisnosti od broja birača upisanih u Birački spisak, te je utvrđeno da Republička izborna komisija raspisuje prijevremene izbore u skladu sa ovim prijedlogom u slučaju prestanka mandata načelnika opštine opozivom, kao i da mandat načelnika opštine izabranog na prijevremenim izborima traje do isteka tekućeg mandata organa izabranih na redovnim izborima.

Glavom XIII, koja obuhvata čl. 176. do 181. ovog nacrta, uređen je izbor organa grada i opoziv gradonačelnika. Takođe, regulisano je da u gradovima koji nemaju u svom sastavu više opština, izbor odbornika skupštine grada i izbor gradonačelnika, te opoziv gradonačelnika, vrši se na način i po postupku koji je predviđen ovim zakonom za izbor odbornika skupštine opštine odnosno izbor i opoziv načelnika opštine. Isto tako, u gradovima koji u svom sastavu imaju više opština, izbor i opoziv gradonačelnika vrši se na način i po postupku koji je propisan odredbama ovog zakona za načelnika opštine. Pored toga, uređen je način izbora odbornika u skupštinu grada koji u svom sastavu ima više opština.

Glavom XIV, koja obuhvata čl. 182. do 184. ovog nacrta, uređeno je učestvovanje pripadnika nacionalnih manjina u izborima za lokalni nivo vlasti u Republici Srpskoj.

Glavom XV, koja obuhvata čl. 185. do 188. ovog nacrta, propisan je izbor savjeta mjesne zajednice.

Glavom XVI, koja obuhvata čl. 189. do 192. ovog nacrta, uređena su pitanja koja se odnose na ponovljene, odgovđene i prijevremen izbore.

Glavom XVII, koja obuhvata čl. 193. do 202. ovog nacrta, regulisano je finansiranje izborne kampanje. Propisana su pravila finansijskog izvještavanja, te je s tim u vezi Republička izborna komisija ovlaštena da donosi pravila i propise za sprovođenje odredbi ove glave kojima se bliže utvrđuju sadržaj, forma, način i drugi detalji izvještavanja. Pored toga, propisan je obaveza podnošenja potpisane izjave o svom ukupnom imovinskom stanju na određenom obrascu kandidata izabranih na oba nivoa vlasti, Republičkoj izbornoj komisiji.

Glavom XVIII, koja obuhvata čl. 203. do 220. ovog nacrta, uređena je obaveza medija u Republici Srpskoj da tokom izborne kampanje profesionalno i stručno prate izborne aktivnosti uz dosljedno poštovanje novinarskog kodeksa. Uređeni su principi ponašanja medija u Republici Srpskoj (uravnoteženost, poštenje i nepristrasnost), pitanja objavljivanja istraživanja javnog mnjenja, redoslijed nastupa za direktno obraćanje političkih subjekata u posebnim emisijama, obaveza javnih elektronskih medija da besplatno i u potpunosti objavljuju radio i TV spot, saopštenja i informacije Republičke izborne komisije kako bi birači bili informisani o svim aspektima izbornog procesa, kao i druga pitanja koja se odnose na primjenu ove glave prijedloga zakona.

Glavom XIX, koja obuhvata čl. 221-230. ovog nacrta, regulisana su pitanja učešća izbornih posmatrača u izbornom procesu.

Glavom XX, koja obuhvata čl. 231.-233. ovog nacrta utvrđene su kaznene odredbe, odnosno novčane kazne za prekršaje koje izvrše zaposleni ili angažovani u izbornoj administraciji, politički subjekti i izabrani kandidati.

Glava XXI, koja obuhvata čl. 234-243. ovog nacrtu, reguliše prelazne i završne odredbe kojima se propisuje rokovi za donošenje podzakonskih akata, prestanak važenja Izbornog zakona Republike Srpske, te stupanje na snagu zakona.

VI PROCJENA UTICAJA ZAKONA, DRUGIH PROPISA I OPŠTIH AKATA NA UVOĐENJE NOVIH, IZMJENU ILI UKIDANJE POSTOJEĆIH FORMALNOSTI KOJE OPTEREĆUJU PRIVREDNO POSLOVANJE

VII UČEŠĆE JAVNOSTI I KONSULTACIJE U IZRADI ZAKONA

U skladu sa Smjernicama za konsultacije u izradi propisa i drugih opštih akata („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 86/22), Nacrt zakona objavljen je na internet stranici Narodne skupštine Republike Srpske da bi se učinio dostupnim široj javnosti radi davanja eventualnih primjedaba i komentara.

VIII FINANSIJSKA SREDSTVA I EKONOMSKA OPRAVDANOST DONOŠENJA ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona su potrebna finansijska sredstva iz budžeta Republike Srpske, u dijelu koji se odnosi na formiranje Sekretarijata Republičke izborne komisije, te uvođenja novih izbornih tehnologija u izborni proces, a koje obuhvataju izradu studije izvodljivosti, nabavku potrebne opreme i provođenje pilot projekta. Potreban iznos moguće je utvrditi nakon izrade studije izvodljivosti.